

Den lust-hof van rethorica : waer inne verhael gedaen wordt, vande beschrijvingen ende t'samen-comsten der Hollantscher Cameren vande Reden-rijckers, binnen Leyden geschiedt, den 26. mey, des jaers 1596. ende de volgende dagen, met het gene aldaer gedaen, ende verhandelt is

<https://hdl.handle.net/1874/36447>

SECRET

17

Jan 10

1711

John W. Dickinson

Wm. M. Dickinson

1711

1711

James G. Thompson

1711

1711

1711

1711

1711

1711

James G. Thompson

1711

1711

1711

1711

1711

1711

gec

L. 80.2589

D E N
L V S T H O F
 V A N
R e t h o r i c a .

Waer inne verhael gedaen wordt/
 vande beschrijvingen ende t'samen-comsten der
 HOLLANTSCHER CAMEREN vande Reden-rijc-
 kers, binnen Leyden geschiedt / den 26. Mey / des
 Jaers 1596, ende de volgende dagen / met het ge-
 ne albaer gedaen / ende verhandelt is.

GEDRUCT TOT LEYDEN,
 By Fransons van Kabelengien/
 Cl. D. xcvi.

AEN ALLEN
Cameren
DER
REDEN-RICKEN.

Versame Constliesshebber-
de zeer sieue Medebroedery
inder Reden-rijcken, nade-
mael usser E. niet onbekent
ey is, dat in dese Nederlan-
den, de Rethorijcke Eey-
Gande oudtste Conste is, ge-
lyctmen uyt vele oude Boucken (al eert Drucken
is aengebangen) genouchsaeny kan besseyen, die
metter hant op Eym, ofte gedichte, in onse Neder-
lant sche spraecke, vele hondert Jaeren geleden ge-
schreuey zijn, als oock in t' Hebreus, Griecx, ey in
t' Latijn. Mede usse E. noch wel in Verscher ge-
dachten is het Heerlick Triomphant Costelick
Landt. Iuweel, ofte Rethorische Feeste, binney
Antwerpen, in Augusto des Jaers 1561. als aer
solemnelicken gecelebreert ende gehouden, met wat
eey lust ende yuer, niet alleey t' gemeyne Volck,
maer oock de Hoozgaemste des Volcx, so van gro-

4
te Heren ende potentaten, uyt alle houckey Gande
werelt, huy aldaer hebben verthoont ende gepresen-
teert in ey gener persooy, omme de Goozsz. Retho-
rische Feeste te bereeren ende groot te maken, die
niet min stichtelick en was als recreatyf en-
de vermakelick. Ende om dat dese eerlicke, heer-
licke ende landnutte, als oock vermakelicke oude
Gzre Conste der Eeden-rijckey, mochte werden ge-
houdey in eeney goeden welstant ende reputatie,
hebben wy die Gander Camere der Witte Aco-
leyen, daer Liefd' is t'Fundament, een Chaerte
uytgesondey aen alle de Hollandsche Cameren,
met belieuen ende consent van onsen E. achtba-
ren Magistraet der Stede van Leyden des Graef-
schaps van Holland: Die naer verscheyden beraet-
slaginge goet gevonden hadden, iegens t'uytgaen
van des zelfs Stadts-gasthuys Loterie bin-
ne deser Stede opgesteld, te doen beroupen alle de
Hollandsche Cameren der Eeden-rijckey, met
sulck eene meyninge ende hope, om by middel van
dien, eeney grotten toeloop van volck in onse
Stadt te veroorzaecken, ende doen te zamen co-
men, dat op de laetste dagen van t'uytgaen der
seluer Loterie, mochte werden soo veel selts in-
ne geseyt, daer mede de Armeey (so veel doentlic-
key was) mochte werden geholpen: welcke middelen
(God

(God zy lof) den Armeey geen weynige proffytten
ey heeft ingebracht : ende volgens dien, is optey
bestemden dach ende andere naer volgende dagen,
de zelve Hoorzenomey Rethorische Feeſte, met
Vreuchde ende Vzuntſchap (gelijck die was begon-
nen) volcomenlick geeyndicht. tewelck niet zonder
Verwonderinge te aenmerckey ey staet, dat iy zo
grotey toeloop hay volck, als in dien tijt binney
der Stede is geseest, als oyt te Horey is gestey,
geey geschillen, gesechthey, noch ongeluckey, oft iy
t' minste eenige ongemackey ey zijy gebeurt.
t'welcke den geney, die dese Vzije Conste zoeken te
dempen, zal veroorzaeken (so wy hopen) geen
fameuse libellen of faemrobbende geschriften
daer tegey meer uyt te gesey ofte stroyen, etc.
Ende alhoe wel het Land-luweel, binney Ant-
werpen Heerlick ende Triomphant was on-
zjey, (gelijck t' oock was) deur de heelheyte der Co-
stey ende grote moeytey gedaey : ey is nochtans
niet minder t'gene binney Leyden is Verthoont,
t'zelve anders te achtey ende te houdey (hoe wel on-
costelick) als een Heerlicke ende Triomphante-
licke Lust-Hof hoorde constlustliebe be- Jaer-
de ony huy daerinne te Verlustigey als in den
Berch hay Helicon, deur de zoetvloeyende Har-
monie der Poëzie, die uwer E. darinne zal sma-

6
key ende bebinden, zulcx dat het schijnt Castalides
Nimphen by ons in Hollant alhier te willeij haer
woonplaetse maken, waer uyt de lügen oorzaecke
genomen hadden, bohey de ordonnarise prijsen, den
Constrijcke Geestey met zekere extraordina-
rise prijsen te bereeren, obermits in het oordeley
elcx Werck (zoo Constich gemaect zynde) in een ba-
lanche heeft gehangen, daeromme t'gene mey met-
te minste costey schoony ey heerlick uytboert,
meerder Conste is day t'gene dat mette meeste co-
stey dickwils wort gedaey. Se redey waerom-
me dat alle het gene op de hofsz. Feelte is verhan-
delt, wy in Bruck latey uytgaen, is om de
Const-siehebers, ende andere die noch namaels
zulley wesen, ende onse Feelte niet ey hebben gezeien,
een memorie achter te laten, op dat zy wy als een
goede onderrechtige zouden hebben, als hadden zy
te Leyden al t'zelve met huy eygen ogen aengesien
ende oorey gehoozt: mede om dat wy bebinden dat
dit zelue (byten ons weten) in Bruck is uytge-
gaen zeer incorrect: ende vele dingey daer uyt zij
gebleuen die wy nu daer by gehoucht hebben, om
uwer E: in alles genouch te doey. Zoo hebben wy
day wy alle t'gehezogneerde in behoerlicke forme
een volcomen Boucxken doey Bruckey, optey tij-
tel wy de hys ende 25 somme wy onse Camere:
t'welck

t'welck wy hoorde onse honden, ende anders gene.
Alle t'welck usser E. uyt Jonste Gay Conste
soort geoffereert, dat kenne God, die usser E. in-
de zelve Conste rijckeliken wil saten toe nemen
ende hermeerderey. Sedaey tot Leyden desey eer-
stey Septembzis, Anno x6^o zes ende negentich.

V. E.

Goetwillige Const-lieue Medebroederen
KEYSER, PRINS, FACTOOR, ende gemee-
ne Broederen der Witte ACOLEYE:

Daer LIEFD' IS T'FONDAMENT.

ORDONNARISE PRIISEN

verdient byde ondergeschreuen Cameren

volgens de CHAERTE.

Hoochste Prijs vanden INTREY.

Haerlem d'Oude Camer/ Trou moet blycken.

Tweede Prijs.

Rotterdam/ Met Minnen verzaemt.

Derde Prijs.

Hage/ Met genuchten.

Vierde Prijs.

Catwijk op Zee/ In Liefden Accoort.

Hoochste Prijs van t'BLAZOEN.

Haerlem Vlaemische Camer/ In Liefden getrouwe.

Tweede Prijs.

Haerlem d'Oude Camer/ Trou moet Blycken.

Derde Prijs.

Haerlem de Jonge Camer/ Liefde bouen al.

Vierde Prijs.

Goude/ Vyt Ionsten Begrepen.

Best PRONVNCEREN.

Hage/ Met genuchten.

Hoochste Prijs van't REFERBYN oft REGEL.

Vlaerdingen/ Aenziet Liefde.

Tweede Prijs.

Rotterdam/ Met Minnen Verzaemt.

Derde Prijs.

Hage/ Met genuchten.

Hoochsten

Hoochsten Prijs van T' LIEDEKEN.
Haerlem de Vlaemsche Camer/ In Liefden getrouwe.

Twede Prijs.

Rotterdam/ Met Minnen verzaemt.

Derde Prijs.

Catwypck opten Rijn/ Liefd' moet blycken.

Hoochsten Prijs van tbeste SINGEN.

Rotterdam/ Met Minnen verzaemt.

Twede Prijs.

Vlaerdingen/ Aensiet Liefde.

Derde Prijs.

Catwypck op tZee/ In Liefden Accoort.

Verste Commen.

Vlaerdingen/ Aenziet Liefde.

Zey present geschonckey opt Speley.

Eerste Present VI. FLEVRVASEN.

Haerlem Vlaemsche Camer/ In Liefden getrouwe.

Twede Present IIII. FLEVRVASEN.

Vlaerdingen/ Anziet Liefde.

Derde Present II. FLEVRVASEN.

Soude/ Vyt Ionsten begrepen.

Ende also byde lugie bebonden werden int overzien vande Wercken/by elck in bysonder gewachte/ veel van dien inden euennaer ofte balanche te hangen/hebben daeromme niet connen naerlaten de zelve mede met extraordynarise Prijsen te bereeren als hier naer volcht.

Extraordonnarise Prijzen.

Hoochste Prijs op t'beste bewijs vanden INTREY.

Hage/ Met genuchten. viij. Stoopsfleschen.

Twede Prijs.

**Haerlem/Vlaemische Camer/ In Liefden getrouwe.
vj. Stoopsfleschen.**

Derde Prijs.

**Goude / Vyt Ionsten begrepen. iij. Stoops-
fleschen.**

Vierde Prijs.

**Haerlem Jonge Camer/ Liefde bouenal. ij. Stoops-
fleschen.**

Hoochste Prijs van t'BLAZOEN.

Vlaerdingen/ Aenziet Liefde. ij. Schenckannen.

Best PRONVNCHIEREN.

**Haerlem d'Oude Camer/ Trou moet Blycken. ccii.
Becken met een Lampet.**

**Catwijk opten Rijn/ Liefde moet Blycken.
ij. Cannen.**

Vlaerdingen/ Aenziet Liefde. ij. Cannen.

CHAER-

(Vergesst die...
 Jaemen wech...
 Hy diech en best...
 Die overmerckende...
 Noch...
 Die...
 Die...

111

CH A E R T E,

**Wuyt-gesonden by de witte A COLEY-
KENS tot Leyden, aen allen Cameren des
GRAEFSCHAPS van HOLLANDT.**

DAT grijsse zwaricheyt, die therte quelling brengt,
Verdrict en onlust baert, de rust ver is verftotelic,
Mit vreuchden zoeticheyt, bywijlen wert vermengt,
Niet min profijtich is, als eerlic, prijslic, notelic,
Men gans onlochbaer hout: zo dolen die dan blotelic
Die deur een misverftant, het vrolic zijn, verpletten
Als het blijft onbepaelt, mit zijnen grens: en grotelic
Hem jegens zeden out, goet, nodich, deruen zetten.
Wat is de zulcke haer doen? de Zon niet om vernetten
Diet al verquict en voet, deze in zijn wagen hooch
(Vergeefs doch) poogen voor te stellen ander wetten:
Jae nemen wech. Wat wert een staech gespannen booch?
Hy breekt en berst zijn cracht, zijn strac en sterc vermooch:
Dit overmerckende de Prince daer Rethorijckelic
Noch *Liefd' is i' fondament*, den broederen ten tooch.
Stelt *i' Acoleyken wis*, en roupt ter feest gelijkelic
D'*Hollansche Cameren*, daer consten noch zijn blijckelic.

*TO LEYDEN,
Nedinge der
Hollandsche
Cameren.*

Mey zeffentwintich wilt voor *Leyden* al verschijnen
 Om in te treen, oncostelic en schoon zy t'opper-cleet,
 Twelc t'onderste bedect: ten eenen wy ons pijnen
 T'ontfangen voor der poort, de *Camers* daer gereet:
 Elc naer een *vry logis*, van ons dan wert geleet:
 Den dranc die gy daer vint, aenvaert tot u verschoonen
 In danc. Des *intrees* zin (t'is noodich datment weet)
 Mit personeringen beelt af, en wilt verthoonen
Het leven der Tyrannen: mit een, Wat een beloonen
Zy oyt verworven hebben voor haer doot en naer.
 Wt een geloofwaardige *Historie* brengt chierlicke perfoonen.
 Stoopf-vlessen tweemaal zes, van tin, puyr, louter claer
 Zijn des bestdoenders loon: den tweeden men voorwaer
 Tgetal van negene, in vereering zal genieten:
 Den derden zes: voorts drie die volgen zal aldaer.
 Elc mijde hem voor *schandael*, *spijs*, en *schimpich* schieten:
 Mer tracht deur cōst na eer, laet u d'arbeyt niet verdrieten.

24. *Mey* 1596.
*Intree.*Twee en vyftien
na middaech.Prijsen van
d' *intrey.*
12, 9, 6, 3.
Stoopf-vlessen.

Des *manendaechs* smergens, om trent den *achten*,
 Schiet u in tselfd: habijt, wy comen u halen,
 En geleyen opt *sonneel*, aldaer zal u wachten
Rethorica: wiens minlic welcoom op u zal dalen,
 En als Broeders ontfangen, mit lieflicke talen:
 Wilt dan den zin uwes *intree* haer advertteeren,
 Tzy by memory, of schriftlic: kent u, om niet te falen,
 Ten hoochste met zes clausen, wel min, na u zelfs begeeren,
 Elx van vijftien regels wilt proponeeren.
 Levert mit een u *Blasfen* aldaer beneven:
 Die t'schoonste brengt, zalmen mildelic vereeren
 Mit acht *schenc-kannen*: voorts zalmen d'ander geven,
 Zes: daer aen vier: het laechste zal aenleven,
 Twee. Die t'best pronunchieert, van ons verbeyt.
 Een *Becken* en *Lampes* fracy gedreuen,
 Deur zijn verdienst: wantmen voor een sprec-woort zeyt,
 Die den eenen een deucht doet, d'ander een zorch bereyt.

27. *Mey*:

Tblasfen

8, 6, 4, 2.
Schenc-kannen.
Prijs van t'best
pronunchieren.

Om schuwen alle twist, en wert hier niet gevraecht,
Want elc heeft gaern gelijc, de const zulk een afgrijfen,, is:
Mer mit vier zeventienen, elc een ooc prijs bejaecht
Op deze Regele, die zeer goet te bewijsen,, is,

REGEL.

Vrye maet.

Prijzen van

Referen.

6, 4, 2.

Tinne sloepen.

LIEDEKEN.

Prijs van elis-

degen.

4, 3, 2.

vuytkannen.

Prijs van sijn-

gen. 3, 2, 1.

Schalen.

Voor een beveynsde paets, een rechte crijch te prijsen,, is.
In als hout vrye maet, laet u aen geen sillaben knopen.

Mit eenen acselm uytgesproken, een verjolijfen,, is.

Den hoochsten wert vereert, mit zesse tinne stopen:

Den tweeden voorts mit vier: den derden staet zijn hopen

Op twee. En nademael tgezang thert meest verheucht:

Zingt in een Liedeken, *Hoe Godes gonst staet open,*

Voor die den armen bystant doen, en toonen deucht.

Dat levert ons in prent, op dat het strec tot vreucht

Des volx: hier toe laet een, of meerder stemmen dincken:

Vier, drie, twee, kannen van sijn tin, tot prijsen zijn geveucht

Van twere: Mer die best zingt, die zalmen sfrac bechincken

Mit Schalen, drie, twee, een, bequaem om uyt te drincken.

Zo yemant luffich is, om geen tijt leech te laten,

SPELEN.

En een vermaeckelic spel, of boertich batement

Geleert heeft: nieut of out: hy mach de moeyt aenvaten,

En hem verzeeckeren een redelic present.

Prijs van vert-

ste comen.

Drie vuyt-

kannen.

Wie vande vertste plaetse ons comen zal omtrent,

Voor een vereeringe drie kannen eygen blijven.

Wat Camer coemt, die maect ons van haer comst bekennt,

Voor d'eersten dach van Mey, verwittigende ons door schrijven:

Op dat wy elcken een mit goet logiis gerijven.

Watmen ver-

staet voor vrye

Cameren.

Voorts nootmen alle de geen die nu ter tijt Camer houwen

Mit wil haers Overheys: daer jegens te verstyven

Elc een hem mijden moet: die daet ons billic zou rouwen,

Ten laetsten verzoucken wy den broederen vol trouwen,

Wtelcke Camer een te stellen opt Toonneel,

myt elke Ca-

mer een opt

Toonneel.

Om de gerechticheyt dees handels daer te aenschouwen,

En zien dat los van jicht elc een becoemt zijn deel,

Daer Liefde is t'fondament, valt zelden groot gescheel.

BROEDERS in const,, die ons u jonst
 Op ons verzonc geschreven
 Hebt, voor een groet,, gezontheyt goet
 Hier mede u com beneuen.
 Op d'uyr en dach,, die u ooch zach
 Daer naer gy voor een wijl spoort,
 Vint u precijs,, in Stadts logijs
 Alhier voor onzen Zijlpoort.
 Ons cleyne macht,, u daer verwacht,
 En op dat gy mencht min sulen,
 Een cort gedicht,, in d'oor u vlicht,
 Beantwoort dat opt inhalen.
 Dordre wezen zal,, als tblind geval
 (Zootes) Zelf sprac in tloten.
 Ons Magistraet,, zulx weten laet,
 Aldus waest daer besloten.

- O** Maechd Kethopica/ comt hy/ en ons u oordeel geeft/
 Hoemen bequamelijc u volc hier zal bereeren/ (heeft:
 Dat op haer blijde incompt vooz ander niemant voozdeel
 Mer elc blijve onvercozt/ niet clagende tberneeren/
 Van cost/const/taet/tijt/macht: ke zegt ons u begeeren.
 Treect clot. tes rechte. wel aen. maect loten alst behoort:
 Rolt/schud/loot los van sieht/wilt achterdencken weeren.
1. De jonst grijpt tvoorste lot/t Gouds goudblöken comt voozt:
 2. Wie volcht? De kempen blom/ In liefden houtse accoozt.
 3. De derde? Aensiet de liefde / is d' Aeckerboom geriebelic.
 4. Tacoleyken blaeu/ Versaemt met minnen/ dees naer spoozt.
 5. Dyl? es de Wijngaert-ranc/ vooz allen is hy liebelic.
 6. Zes? es Tangierken wit/ constreelt liefs harte diebelic/
 Doch est in liefden trou/ ten zalle niet bezwijcken. (lic)
 7. Vooz acht comt Coozen-aer / verdrijft tweedracht mit liebe-
 8. Gy liefd/ Tspeelcoozntgē dat u volcht/ moet trou doe blijckē.
 Wie blijft er inden gront? Wie comt laetst binnen strijcken?
 9. Tes mit genuchten: volcht/ o Coozens uytvercozen blom.
 D compst my zo behaecht/ dat ic de hooge Rijcken
 Van mijn Parnas verlaet/ en hier om u te hoozen com.

Van der poorten af, elc dan aldus geleyt wert,
 Naer der herberch, die voor elc van u bereyt wert,
 Als inde Chaert gezeyt wert.

Goudtblomken eel
 Ws logis deel
 Vint by de Craensche sehepen:
 De Corper gout
 V wert vertrou,
 Want tes uyt ionst begrepen.
 Gy Kempen-blom
 In const niet stom
 Daer in gy wint, en voort stont,
 Inde Noornbersche croon
 Neems vry u woon-
 plaats, daer gy In liefde accoozt hou.
 Slaet u zaer goom
 Oude Aeckerboom,
 Comt hont hier binnen sonys school,

De Liefde aenziet
 Die u geschiet
 Alhier inden Cabuyscool.
 Ons vrechden rey
 Blaeuwe Acoley
 Vermeert: Versaemt mit minnen:
 Comt neemt tbest
 Van d' Aeren wit,
 Goe herberch zult gy winnen,
 Die vanden dranc
 Des Wijngaerts ranc
 Verbit, van consten vol sac,
 Liefd bouen al
 Plaets vinden zal
 En rusten in den Wolzac.

De witte Angier
 Haer tēst vint hier,
 En mach daer op haer sand scherpen.
 In liefd getrou,
 Zoot wezen zoon,
 Comt vint tbeleg van Handwerpen.
 Het Fransche schilt
 Tot wasdom milt
 (Och mochtmen vreedtheyt smoren daer)
 Als herverts spoet
 Liefd blijcken moet,
 Onsfangt de geele Cooren-aer.

Fortuyn van gout
 Tspeelcoortngen ont
 Haer Camer niet bezwijcken
 Laet, t'Haerlems zwaert
 Alom vermaert,
 In wien men Trou ziet blycken.
 Valt in den schoot
 Der Leeuwen roet
 Bewijs van alle suchten:
 Die const bejaecht
 Eh mit u draecht
 De Coornblom mit genuchten.

Elc van u luyden zy verdacht // dat daermē u zal inne leyden/
 D zal gezept zijn goede nacht // mit wat gedichts wy van u
 Gy mencht u daer wat toe bereyden. (Scheyden:
 Des maendaechs vouch de clocke acht // wy d'eerste byve co-
 men halen/
 De rest naer middach op ons wacht // gecleet: men leyt u in
 der zalen
 Dan const/ wilt dicht mit dicht vertalen.
 Gelebert hebbende u Blasoen // mē zal u weet naer u logissen
 Geleiden: daer zal tuwaerts spoen // ons afschept: laet u const
 dan rijzen/
 Wilt Kethozijelic eer bewijzen.

*De waerning broederen diemen hier mede zent
 Alleen vracht goede jonst, tot is luyden ons confrateren:
 De grou es dat de tong van dien, die niet gewent
 En es, voor t'volx gehoor, te spreken, wat mocht tateren:
 Twelc meest beschaemtheyt baert, en oorzaec geeft vā sna-
 Den const-verstoorderē: daer liefd geen fondament [terens
 En es: zou zyn: dit schout: onthout hē doch haer schateren.*

De Broeders der witt' Acoleyen
 Mit yver naer u comst verbeyen.

C

Goude.

Goude.

Welcom aende poort
aende Camer van Vuyt Ionsten begreepen.

W is dese stadt Leyden banden vianc belegen // was
En wy Burgers lagen gebangē / als een vis in net /
Regentien weeckē lang: en daer nae bercregen // ras
Dooz Gods stercke hant / verlossing die ons heeft ontfes:
Waer dooz verblijt waeren mannen en vrouwen / mec
Veel jonge kinderen / die verhongert zaeten:
Met alzulcken blijshap is ons hert alcans mede te bet /
Dooz dien ghy uyt jonsten begrepen, niet en naer laeten
Ous te comen besoucken / uyt liefden bouen maten /
Ghy vermaerde Goutbloemkens, wiens deucht ver en naer
bekent // is:
D' gedistilleerde cracht / den menschen tot hulp aenbaeten /
Welcom heeten wy u / daer Liefd' is r'fondament., is.

Antwoorde.

W is bedancken / wit Acoleye, die u jonst tonswaert
gaet heeren /
Om const te ufeeren // wy u comen ontrent /
Op dat wy alle in vzeuchden hier vermeerren /
By u daer Liefd' is r'fondament.
De liefde tot Rethorica heeft ons tuwaerts gewent /
Om te verzamnen alle / als Broeders by onbenepen /
Dyentlick: partischap laet hier niet zijn bekent /
Maer const gebruycken / als die in const zijn geseheepen /
En metter daet bewijssen / Vyt jonsten begrepen.

DECLARATIE,

OFTE

Verclaringhe

banden Intrede vande Camer van der Goude, de welke verthoont hebben de Parijsche moort, met 13. Personagien behalven de Blasoendragers.

EERST quamen de twee Blasoendragers, gecleedt in Papier, met Heraluts-rocken, ter aerden toe hangende, den grondt blau, de boorden wit en root, verwapent met des stads Wapenen. so voor als achter.

Eerst quam *Carolus* de negende Coninck van Vranckrijk, gecleet in enckel Papier, bruyen Damast, met een Croon ende Keten van strou. 1.

Hieraen quam *Catharina de Medicis*, moeder van *Carolus* voorschreuen, gecleedt als vooren, met een slange in haer handt. 2.

Valsch ingeven, een Camerling, met een houten Rapier onder den arm, gecleedt int blau Papier gesluedeliseert. 3.

Bloegierigen Raedt, den Cardinael van Lothringen, met een Blaesbalch inde hand, gecleedt met een Papieren Tabbaert van roodt Damast. 4.

Geveynsden Raet, een Raetf. heer: was gecleet met een Tabbaert van Papier, de gront bruyen, met blau Damast daer op geponst. 5.

Tyrannije, gecleet met een bruyen Corselet van stijf Papier, hebbende een bloedig Swaerd inde hand, aende slinckerarm een Schilt. 6.

Navarre, gecleedt met een Papieren Rock, de grondt paerts, daer op geponst Damast van Rowaens couleur. 7.

Zijn Bruyt, gecleet met een Tabbaert van gelijcken. 8.

Den Admirael van Vranckrijk, gecleet met een swarten Tabbaert van Papier, geborduert met Lelien, op ende neder gaende, 9.

gaende, met een Swaerd op zijn zyde: had boven dien aen
een rocxken, de grondt paerts, geponst met roosachtich
blaeu.

10. Den meesten Adel van *Vrancrijck*, gecleet, t'boven wam-
bays, de grondt geluwe, doortogen met bruyen.
11. *Menich onnosel Mensch*, was gecleet met een mantel, roxken,
ende boxen, den mantel, die gront root, daer op geponst
met roosachtich blaeu: het roxken, de gront geluwe, ge-
ponst met bruyen: de brouc, de grondt roodt, geponst met
roosachtich blaeu.
12. *Carolus* den Coninck voorschreven, gelijk hy zijn leven
geeynt heeft, te weren: In't bloet, twelck tot alle plaetsen
zijns lijfs uyt gelopen is: was gecleet met Papier dicht om
t'lijf, de gront lijffverwe, de wonden bloeden.
13. De *Siraffe Gods*, gecleet met een langen Tappaert, bruyen,
slecht geboort, uyt en blaewen, hebbende inde handt een
Roede.

Catwijck

Catwijck op Zee.

Welcom aen de poort aen de
Camer/ In liefden accoord.

UWE bycomste Broeders vervolijt het bloet in ons
aeren/
Als in een Lust-hoff doet den root van alder blomen:
Dus welcom gy Kempen-blomkens, die daer zyt erbaeren
Inden Reden-rijcken const/ by u altans ter hant genomen/
En In liefden accoord zyt/ by gecomen
Liefd' is t'fondament, twelck den gront van alle dencht// is:
Die daer op houtwen / mogen haer met recht beromen
Te zijn verfmaders van tweedzacht: dus maect datter
geneuchte // is:
Want is een quaet laudt daer nimmermeer vrencht // is.

Andtwoordt op het soet vermaen,
Op't Incomen aen ons Kempkens gedaen.

HET Kempenbloemken bedanckt// weer
Het Witte Acoleyken daer Liefd' is t'fondament:
Doch al is de Const in ons vercranckt// leer
Door d' Orloch daer wy deur zijn gelchent
Maer ontfangende u Chaere leer perement/
Verheuchden ons hert door const gemeen/
En hebben ons oock tot uwaerts gewent/
Om met malkanderen lieflijck in te treen/
Welck gelchiet is tot des Stadts eere veen/
En ons Corps / daer wy ongestoort
Eendzachtich leven In liefden Accoord.

**Verclaringe vanden Intrede vande
de Camer van Catwije op Zee, die verthoont heb-
ben de Tyrannije, gepresenteert vande volgende
acht Persoonen.**

1. **E**ERST quam *Tyrannije*, zijn armen en handen bebloet, met een bloedige poock in de rechter-handt, inde sincker-hant een brandende Fackel.
2. Daer nae volgde *Tarquinius Superbus*, hebbende in zijn rechter-handt een bosken Pauwe-veeren, op den sincker-arm een Schildeken, daer in geschildert is een antijschen wagen, al waer een Vrouw op sit, ende rijdt over het lichaem van eenen dooden Coninck.
3. Daer nae volgde *Phalaris*, in de rechter handt houdende een Scepter, op den sincker-arm een Schildt, daer in staet een metalen Os, daer vier onder gestoockt wert, een Coninck daer tegen over diet aensiet.
4. Daer nae volchde *Cyrus*, hebbende in zijn rechter handt een bloodt zwaert, ende aen den sincker-arm eenen Schildt daer een Coninginne in staet, hebbende een Coninck hoeft metten hayr, d'welck sy steeckt in een Cuyp met bloodt.
5. Daer nae volchde *Herodes*, hebbende in de rechterhandt een Scepter, op de sincker-arm een Schildt, daer in staet, hoe hy de Kinderen liet dooden.
6. Daer naer volchde *Nero*, hebbende in de rechterhandt een bebloede poock, ende een Schildt op den sincker-arm, daer in geschildert een onweer, ende hy vallende in zijn zwaert.
7. Daer nae volgde *Atila*, houdende een Roede in de rechter-handt, op den sincker-arm een Schildt daer een Roede comt uyt den Hemel, veel steden ende dorpen brandende, ende hy doot legghende.
8. Daer nae volgde *Furia*, houdende eenen grooten kneppel in haer rechter-hant, op d'ander arm een Schilt, daer in stont geschreven: *Lessa sapius patientia Furor sit.* Waren al t'samen gecleert,

geleert, onder met out Zeyl douck, benaeyt met Klijf-bladeren, Schaeli gewijs over den anderen, comende de zeven mans-personen eerst: De *Furie*, een Vrou, met een hangende kleet ter aerden toe: met een manier van Slangen, doort hayr gevlochten: opt hooft hayr van mos: de vijfst Coninx ende een Keyfers Croon van klatergout: haer Blasoen-draeger hadde een groenen Herauts rock aen, van Papier, verwapent voor ende achter metten Schildt van Wassenae.

Slaerdingen.

Welcom aen de poort aen de
Camer/ Aensiet Liefde.

CONST-LIEVE Broeders/ nae wien wy verlangen/
Ghy die Aensiet Liefd' al hier vergaeren
By ons Liefd' is t'fondament: dus wy u minlijc ontfangen/
Ghy Aeckerboomken besaemt/ die altijt const openbaren/
En Rethorica hebt bemint/ veel dagen weken maendē en ja-
En zultcx noch dadelijc bewijst/ zomē hier mach merckē: (ren/
Seen moepten noch arbeyt en zietmen u sparen:
Dus welcom heeten wy u ghy Pallas Clercken:
Prijs sult ghy ontfangē / nae verdientē vā u blpzig wercken.

Antwoordt.

Wy dancken twitte Acoleyken zeer hertelijcken/ (heit
Die d'Aeckerboomken zoo goet iontlich doet blyc-
Dat Liefd' is t'fondament/ met hart en zinnen:
Den dach der blyschap die de Ioden in alle wijcken/
Vercregen als dē Coninck Artaxerxes, in zijn Conincrijcken.
De vrede deed vercondigen / deur Esthers ontwinnen:
Al zulcken blyden dach wy oock alhier bevinnen/
Omme d'Edele Rethorica te bezoeken ongegreift.
Dies wy bymoedich Inreen/ hier ter stede binnen/
Als is cleyn ons conste/ de jonste Aensiet liefd'.

Verclaz

**Verclaringe vanden Intrede van
de Camer van Vlaerdighen, de welcke uitgebracht
hebben de Tyrannijsche vande Kinderdoodinge He-
rodus / gepresenteert door de volgende acht Per-
soonen.**

1. **D**e *Truwant Herodis*, gecleet met een Rocxken, doncker-root Papier, geboort met stroo banden, de Brouck blaeu, geboort met stroo banden, hcel gecleet, de Schoen oock Papier op leer gelijmt, een Sabel inde rechter-hand, en inde slinker-handt een gefigureert Kindeken, in Luyerkens gewonden.
2. Een *toetsche Vrouwe*, gecleet met een blaeu papieren Mantel, een groen papieren Buerse, met een breeden papieren hoer, gefigureert met geel, blaeu, ende root.
3. Een *Truwant*, als vooren, uytgeseyt t'Rocxken was blaeu papier, de Brouck doncker root, voorts gelijk den eersten.
4. Oock een *toetsche vrouwe*, gelijk de tweede, uytgeseyt dat de Kuertse was wit papier.
5. De *Coninck Herodes*, hebbende op zijn Hoofst een blaewen Hoet van papier, met een Croon met Foulgie beleyt, verciert met Glaeskens, in plaets van Steenen, een rock van blaeu papier, beleyt met geel Foelgien boorden, opten buyc een Saters cop, voorder een Mantel ter aerden toe, geboort met een lijst van gout Foulgie.
6. De *Goddelyjcke wraecke*, gecleet in wit papier, met vlogelen als een engel, hadde inde handen een branden Zwaerd, van houdt met Foulgie over-trocken.
7. De *Doodt*, met een doodts Trongie, becleedt met papier, hebbende inde een handt een schildt, ende inde ander handt een Sandtlooper.
8. De *Goddelyjcke wraecke*, gecleet even gelijk de zeste.
De Blafoen-dragers waren twee Jongelingen, gecleedt in geel en root papier, opte Borst ende Rugge gefigureert, met blaeu geboort, groene Mouwen, ende hangende Moukens ter aerden toe, root, blau, ende geelu geschackeert:
het

het Jongſken, aenden rechter handt, droech opten ſchouder de wapenen van Naſſou, opte ſlinker handt, de wapenen van Vlaerdingen, accorderende mette Wapenen van Hollandt.

Rotterdam.

Wel com aen de poort aen de
Camer / Met Minnen verzaemt.

TWEE bloeden en connen niet hoger riſſen/
Als d'eenen d'andere comt in't gemoet/ (bewijſen/
Noch twee broeders malcander geen meerder vrientſchap
Dan die Uyt minnen verſamen, en d'een vander natuerlic
Des gelijck geſchiet u alſans nutter ſpoet: [groet/
Dooz dien ghy blaeu Acoleykens u comt vertoonen//hier
By ons Liefd' is r'fondamēt, daer mede ghy veel herte doet:
Die van buyten zijn gecomen / en binnen deſer Stadt woon-
nen // hier:
Dus men weder u gedaen arbeit met loff en prijs zal loo-
nen// hier.

Antwoordt.

WY twe Acoleyen van een nature ende een weeten/
Hoe wel wy zijn van een zonderlinge colour in deſen:
Zoo zijn wy nochtans / uyt eene Moeder gebooren/
Dies uyt jonken tot conſte/ tharte tot u is geveſen/
Te meer wy binden/ in uwe Stadt / de uytgeleſen
Edele hoochgeachte eerbare Rethorica uytvercooren/
Daerom wy u hartelijcken bedancken/ al bozen
Wy ons Inrede doen/zoot naer reeden betaemt/
Om in haren Luſt-hof, ons te verluſtigen / naer behooren/
Wy ernſtelicken ſpoen/van ons is geraemt/
Dat elck zoetgeurich blomken Met minnen verzaemt.

D

Verclarin-

**Verclaringe van den Intrede van
de Camer van Rotterdam, de welke vertoont heb-
ben de Tyrannije Neronis door 16. Persoonen be-
halven twee Blasoen dragers / die geleet waren
met Papiere antijckse Wapen rocken / ende Papie-
ren Broucken.**

1. **M**AECHSCHAP, een vrouwe sierlick geaccoutreert.
2. *t'Vroome Senaet*, een Man met een langen Rock ende Hoet, purper van couleur.
3. *Edeldom*, een Man met een *Ridderlijcken Riem*, daer aen een Swaerd op zijn zyde hangende.
4. *Religie*, een statige *Vrou*, in witte geleet, met een boeck in de handt.
5. *De Ghemeente*, een Vrouwe statich geleet.
Dese vijff boozgaende Persoonen / gaen met neergeslagen Hoofde / inden bandt genaemt, *Slavernye*.
6. *Schrickelijcke Wreedheyt*, een Man wredelick gebaer toonende, hebbende inde handt een clauwe genaemt *Roof*, een Vlammecken, genaemt *Brandt*, een *Bulle* off *Briewe* met groote Zegels genaemt *Banningh*: Item een glas met fenijn, een zwaerd daer aen stropen ende coorden, t'samen genaemt *menigerley moort*.
7. *t'valsche beschuldigen*, een Man met een *Libel* inde handt, ende opt hooft een *Hoet*, genaemt *schijn van Recht*.
8. *Moetwille*, een Man met een *Zwaerd*, heel zwaer ende breedt, genaemt *Sware schattinge*, overmits die met t' *Swaerd* aff gedwongen wordt, ende met een omgekeerde *Beurs* in zijn handen, daer uyt schuddende goude *penningen*, genaemt *Onnus verquisten*.
9. *Pluymstrijckende Raet*, een Man als een *Raet* heere, geleet met een langen *purpuren Rock*, ende inde handt hebbende een *Herpe*, genaemt *Valsch loven*.
10. *Domitius Nero*, hebbende een gecierde *Keyserlijcke Croon* op't Hooft met *Laurier-bladen*, ende inde handt een *Scepter*, genaemt *GeWelt*, daer aen hy vast houdende was een bandt

bandt van *Slavernye*, aen welcke Scepter oock was geanne-
xeert t' spreckwort *Neronis*, dat hy gebruyckte jegens den ge-
nen die hy eenich officie gaf (t'welc is de gemeene intentie
van alle Tyrannijen) te weten, *Hoc agamus ne quidquam quis
habeat.*

NERONEM VOLGEN.

Quade conscientie, een Vrouwe, hebbende inde handt een 11.
Roede, daer aen hangende (over *Neronis* hoofd) een Swaert,
genaemt *Vrees*, aen een teder draetgen.

Verbitterden haes, een Man, hebbende in d'cen handt een 12.
Bouck, genaemt *Conspiratie*, en in d'ander handt een Swaert,
genaemt *Der conspiratien concept*, omfiende nae de volgende
Persoonen.

Bereyde Wraecke, een Man, hebbende in de hande een mick, 13.
gefels, ende een tijtel *Hostis Patria*, betekenende des Roem-
schen Senaets vonnis over *Neronem*.

Schandelicke doot, steeckende met een Dagge inde strot, die 14.
bloedende is, zijn arm geintituleert *Desperatie*.

NAER DE DOOT VOLGEN.

Quade same, een Vrouwe met Duyvels vleugels, hebben- 15.
de inde sincker-handt een swerte Trompet, genaemt *Ewighe
schande*.

'Volcx vloeck, een Vrouwe metten hangende hayre over 16.
het aensicht, ende om de mont, furieuselick ziende.

Haerlem.

de Jonge Camer.

Welcom aende poozt/

Liefde bouen al.

GELYCK een Ackerman / die met verlangen // leeft /
 Als Phœbus by nae zijn byuchten heeft verfmacht /
 Naē soeten Regen / en als hy die ontfangen // heeft /
 Met grooter blyfchap / hem seuchdich t herte lacht /
 Met allulcken begeerten / hebben wy mede verwacht /
 D / Wijngaert-rancken eel / die veel menschen vermaeckten /
 Want Liefde bouen al, is van zulcker cracht /
 Altijdt onrust vertreende / en vzeuchden doet smaecten /
 Dus wy met verlangen nae u bycomste haecten /
 En door Liefd' is t'fondament u ionstich verhepden // hier
 Geen meerder byenschap en mach ons genaecten /
 Wy heeten u hertgrondich welcom / binnen onser Stadt
 Leyden // hier.

Antwoordt.

DAER t'Fondament liefde is, is Liefde boven al.
 Zonder liefde / Edel Witte Acoleykens, en zal
 Gene t Samencomste zeer gelucken wel:
 Dies wy Wijngaert-rancken (al zijn wy in consten smal)
 Comen u ypt Liefde bezoucken / in zulcken gebal /
 Omme Rethorica te vereeren door yemant el /
 Dus wy ons verstrouten ypt jonste van conste snel
 Om haren Lust-hoff te vermeerren : dies wy u bedancken /
 Dat ghy ons daer toe geeft goet acces deur liefden hel /
 En laet passeren ulve goetwillige Wijngaert-rancken.

Vercla:

- gemaect Vliegers gewijs, oock geoordeert met geele vlammen, in d'eene handt een Sweep om de Tyrannen voort te drijven tot Tyranije, in d'ander hant Pauwe-veeren, opt hoeft een Huyf van geel Papier.
8. *Begeerlijckheyt*, met een blaeuwe lange Rock van papier, al van enckel papier, mede geboort met geele vlammen, den Rock genaect Vliegers gewijs voor een Vrou: Noch mede daer op gepapt groene Wijngaerts-rancken van papier, in de handt een lange witte tyen, antiexx genaect, mede de Tyrannen voortdrijvende tot Tyrannije, op het Hooft een wit open huyf ken met geel haer.
9. *Verstoten armoede*, geleet met een graeuwe Rock van papier, al gepapt, gaende bloodts-hoofts, en barvoets, zijn handen stekende in de mouwen, als een die geen raedt en weet.
10. *Infamie*, mede een Rock van graeu Papier, al gepapt, hebbende in zijn handt een Trompet, toonende die aen zijn mont om te blasen, gaende bloodts-hoofts ende ber-voets.
11. *Quade conscientie*, met een graeuwen Rock, al van papier gepapt, gaende bloodts-hoofts, ende bervoets, hebbende in zijn handt een bloedich Hart', gaende al knagende daer aen.
12. *Die tyrelijke Doodt*, met een graeuwe Rock, al van papier gepapt, zijn hoeft gebonden met een oude witte doeck, in d'eene hant hebbende een rode Schicht, in d'ander handt een Sandtlooper, gaende bervoets, op zijn rock geschildert die plagen van Egipten, als Kickvorssen, Wormen, Sprinckhaenen en Slangen etc.
13. *Den ewigen Doot*, mede een graeuwe Rock, gaende bloodts-hoofts ende barvoets, voor op zijn rock geschildert Beelse-bub, ende achter de Hel, in de handt hebbende een zwarte stock ofte vork, die claeu roodt, op de stock geschildert een Serpent, knagende aen een Hart'.
14. *d' Applicatie*, sittende op die Nederlanden, met een wit papieren roccken aen, geboort met blaeu papier, antiexx, ende met Wijngaerts bladeren daer op gepapt, al van groen papier,

31
pier, op zijn hoofd een crans van Clijff: in de rechterhandt
een passer.

15.
Neder-landen, met een langen blaeuwe rock van papier, ge-
papt al enckel, daer op gepapt geele vlammen van papier,
op haer rechter borst het Wapen van Hollandt, met seuen
pijlen gebonden, in des Leeuwen clau, op haer hoofd een
crans van Rosemareyn, dragende op haer hals *d' Applicatie*, in
haer rechter-handt een Appel van Orangien.

Haerlem.

Vlaemsche Camer:

Welcom aende poort/

In Liefden getrou.

WELCOM zijt ghy die ons altans ontrent// comen
Ghy Witte Angieren, die ons Reetzozinnelijck gaet
vereeren/

En in liefden getrou, by Liefd' is r'fondament., comen:
Daer mede ghy volbringt hertgrondich ons begeeren:
Want eis liefelijc/ seyt David/ dat broeders accordeeren:
Twilc blijft absent/ eendracht moet daer gecroont// werden/
Geltijck r'eene lidt tander niet en mach onbeeren:
Zoo aengenaem zijt ghy ons/ r'welc u zal betoont // werden,
Welcom heeten wy u/ en sult na verdienste/ mede geloont//
worden.

Ant-

Antwoordt-Refereyn.

HELICON door de gedenck-schrijven zeer wyd' vermaert
 En heeft ter Werelt noyt zoo veel breucht gebaert:
 Als ons (door u Broeders) is int hart geseen/
O Wit Acoleyen geprefen:
 Want het Goutblomken zeer soete van aert/
 En heeft moeyte/ arbeydt/ noch cost gespaert:
 Maer heeft Rethorica gehoorsaem willen wesen/
 En hem vertoont in desen:
O Kempen blom, In lieflick accoort uytgelesen/
 Ghy hebt oock u jonck tot de const vertoogt/
 En ghy Aeckerboom stelde op u strangh booght de pefen/
 Op dat de conste mochte werden verhooght.
 Nu licht Invidia inden sijck verzoogt:
 Want haeren boosen aert siet elc mensche hoe blendt:
 Loff prijslick God, die dit al gedoogt:
 Aen de Wercken men de broederlicke liefde kent.

Het Blaeu Acoleyen vol crachten groot
 Is oock verscheenen hoe wel men t' verhoort
 Hier voormaels/ als ander in meenigh landt:
 Maer t' was onverstant.
 En de soete Druyfkens, die door tempeest comen in noot
 Hebben ruste gebonden in haers moeders schoot:
 Want daer Liefd' bouen al is int herte geplanc
 En breeftmen geen Tyzant.
 Jae al werdt den Coren-aer door quade locht verbrandt/
 Gods machteige hant // heeft haer willen stercken/
 En al haer beynders zullen comen tot sehant.
 Wacrom en sou Gods geest in den mensche niet wercken?
 Hierom grijpt moet/ ghy Neder duytsche clercken:
 Met wijs heydt en naersticheyt u doch ter consten went/
 Want alsoo wy noch daegelicx voor oogen mercken/
 Aen de Wercken men de broederlicke liefde kent.

T'speelcooren wil niet zijn conftige dooznen doozftelen
 Herte daer Trou blijft Jaen/ Maenden/ en Weken:
 Want zijn liefliche blomkens zijn noch in haer jeucht/
 Zoo ghy hoozen meuche.
 En t'Coren-blomken blaeu en heeft nopt belweken:
 Maer t'is als vuchtbaer crupt/ hier comen gestreken:
 Dies is ons den geest inwendich verheught/
 En de tonge fpreectt vzeuche.
 Wie zal voort lafteren dees prinsesse vol denche/
 Die eler herte/ geest/ en gemoet can verlichten?
 t'Is lieflich d'onberftandige leeren/ met geneught,
 Als zy r'rechts aen nemen en de boofheyt zwichten.
 O ghy Conftrijcke beminders, bliet Momus wichten:
 (Die met duifteren fnap ons moeder hebben gefchent)
 Maer tooght vymoedicheyt / in u fingen en dichten:
 Aen de Wercken men de broederlicke liefde kent.

Prince hier mede tot de Wet-houders wy ons keeren/
 Groeten met aller ootmoet/ den Schout, Burgermeesters, en
 Schepenen, Collonels, en Capiteynen mede [Heeren,
 Van defer Stede.
 Edel, onedel, arm, rijk, in t'bermeeren/
 En bidden God, dat hy u bypde vooz allen berzeeren/
 Op dat ghy meught blpuen naer Rethorijcke fede/
 In paps en byede.
 En ghy Wittē Acoleykens ontfangt ooc ons bede:
 Waer dooz wy u bedancken vant eerlich gemoet
 Dat ghy ons tooght/ t'welch de jonfte dede
 Tot u nae-bueren/ t'welch de wercken blijcken doet.
 Heemt danckelich broeders van ons dese groet/
 En laet Liefd' voort aen welen het Fondament.
 Blijft onbesmit// alst Angierken wit., loo wert ghy broet/
 Aen de wercken men de broederlicke liefde kent.

IN LIEFDEN GETROUWE

Treurt niet P. Petit.

E

Vercla

**Verclaringe vanden Intrede van-
de Vlaemsche Camer van Haerlem, hebben ver-
thoont de Historie Neronis, met acht Personagien/
behalven de Blasoen-Dragers/ het welc vier Heyls-
kens waren/ gecleedt in wit Linnen.**

1. **D**OMITIUS *Nero*, hebbende in de rechter handt een bloedig Zwaerdt, genaemt *Geduerigh geweldt*, in d'ander een Toortse, genaemt *Moetwil*, waerdoor hy Rome verbrandt heeft, verchiert met een Keyserlijcke Croon ende Scepter, zijn cleedt wit, daer op gestelt den Arent, met de wapens van Castilien, Granaten etc.
2. *Agrippina* zijn Moeder, becleedt totter Aerden, en Roosen daer op gesaeydt etc. Dese heeft *Nero* met geduerig geweld vermoort.
3. *Octavia* zijn Huys-vrou volgt, zijnde oock Coninginnelick gecleet, op haer Cleet eenige Lelien: Dese heeft hy mede figuerlick met geduerigh geweld vermoort.
4. Naer haer volgt *Gods Kercke*, onder becleet met *Hope*: op haer borst met *Vierige beren*, beduydende de *Liefde*, in haer handt houdende den *Schild des Geloofs*, in haer ander handt een *Cruys*, genaemt die *Beloofte Christi* daer sy op rust, op haer hoofd een *Zonne*, genaemt de *Genade Gods*, daer boven een groene *Croone*, beduyt datse in allen geweld, *Tyranije*, ongoddelick bevel, etc. niet en verflaut, maer groeyt altijt voort ende voort.
5. *Tyranije*, hebbende inde hant een bloedigh Zwaerdt, genaemt *Ongoddelick bevel*, twelck door *Tyranije* gestadigh boven haer hoofd zweeft: becleedt met *Galgen*, *Raders*, *Zwaerden*, etc.
6. *Inwendigh verschrieken*, gecleedt op zijn Spaens, met een *Schicht* in de handt, genaemt *Pijnlike vrees*, daer mede dat die *Tyrannen* voor haer doot vervolcht werden: Maer *Nero* hem daer door benaut vindende, steeckt met zijn eygen *Zwaert* zijn *Herte* af, ende sterft so door r'selve middel dat hy tegen andere gebruyct heeft.

Doch,

Doch, alsoo den eeuwigen doot niet uyt te spreken en is, ja veel min af te beelden, soo is een Persoona-
 gie hier in gebrocht, genaemt *Onvergankelicke pijn*, met een
 schicht in de handt genaemt *Eeuwigh benauwen*, t'welck be-
 dydt de straffe naer zijn doot: Want zijn ziele (die niet uyt
 te beelden en is) daer mede doorstraelt werdt.

Ten laetsten comt *Waerachtigh vertoogh der Historien*, die dit al-
 les ondeckt, te weten: Zijn boos leven tegen den onnosse-
 len, zijn vrienden, ende de Kercke Gods. Item hoe hy met
 inwendig verschrieken ende pijnlijke vreesse belaeen was
 voor zijn doot, waer door hy oock hem selven doorsteken
 heeft. Naer zijn doot comt *Waerachtigh verhael*, ende stroyt
 dese bose fame naer hem, tot op desen dach, met geheel zij-
 nen handel ende wandel.

Nero, *Agrippina* ende *Octavia*, hadden elck een Croon opt
 hooft van stijff papier, met coleur beleyt, alle de schoenen
 zijn geweest wit leer, met groen bestreken, de twee Zwaer-
 den van *Nero* ende *Tyrannie*, waren degelijcke Zwaerden.

E 2

Eenlijck

Catwijck opten Rijn.

Welcom aen de poort aen de

Camer/ Liefde moet blijcken.

Ons here verblift/ nu wy u sie ghy gewelichte Koren-aren,
Aen wien wy bemercken dat Liefde moet blijcken:
Want met lusten wy verlangen en hier hoozen// gaeren
Dat u hoorpoedige waldom de landen niet en bewijcken.
Geltje ghy met begeerte in alle Landtschappen en Coninc-
rijcken

Werdt verwacht: met zulcken pber wy u hier verbeppen/
Dooz Liefd' is t' Fondament, die twist wegh doet strijcken:
Dus u met vrientschay te ontfangen / wy ons hier verbeppen
Welcom ghy Koren-aren, comt vergeleschapt ons Witte
Acoleyen.

Antwoordt.

CONSTIGE Broeders vande Witte Acoleyen,
Wy bedancken u van u vriend'lick ontfangen.
In uwen feest daer ghy ons mergen sulc verbeppen/
Daer nae wy gehaect hebben met groot verlangen/
Om daer Kethorijck'lijck te roeren ons wangen/
Wy Koren-aren,, die garen//in sulck gelpel// zijn
Wy u en ons Liefde moet blijcken, en aenhangen/
Soch paeren// als haeren// want wy hopen t' sal wel// zijn.

Verclarin

Verclaringe vanden Intrede vande

Camer van Carwijck opten Rijn, hebben **Figuerlijs** ken upt gebeeldt de **Tyrannije** Herodis, Neronis, Antonini Commodi, met negen **Personen** / alle upt een handt gerleedt / met **Schildekens** van Orangie, Blanc & Bleu, op quaet papier gepleckt / te weten: lange **Lijf** rocken / met upt gesneden **schilpen** / opte **hoofden** opde **Krancken** / ende **Schildekens** / vooz de **schenen** al van het selbe.

INT eerst zijn int selve habijt voorgegaen twee jonge gellekens, dragende het **Blasoen** vande **Camer**.

Een dienaar *Herodu*, die zijn **Tijtel** voor hem drough.

Herodes selfs, volchde metten **Scepter** inde handt, ende eenen **costelicke Croon** vande selve stoff opt **hoof**t.

Nae hem **passerde** een die bewijs dede, dat hy een **Tyrannich heyt hadde**, hebbende inde handt een **breedt houten Zwaert**, met **silver blick** foulie overplect, bestipt met **coleurige bloetplecken**, dragende een **Kinden** inde handt daert **bloet** by neer liep, siende zijn **arm totten ellenboogh** bebloet.

Daer naer de **Dienaar** *Neronis*, voerende zijn **Tijtel** of **naem** in een **Compertement**, **gecoleurt** zijnde voor hem heenen.

Hem volgde *Nero* selfs, met een **gulden Scepter**, een **Croon** van papier vande **voorgaende stoff**.

Achter hem, den **bewijser** zijns **Tyrannije**, met een **Zwaert** inde eene handt, **gestoffeert** als vooren, ende om dat hy zijn **Tyrannije** niet alleen en mocht **volbrengen** metten **Zwaert**, maer **poochde** of dede, **beweese** een **brandende Toorts** die met **gedragen** werd.

Daer naer volchde den **Tijtel** of **naem** vanden **Tyrann** *Antoninus Commodus*, al **gedeguisseert** als vooren.

Achter hem een **Bewijser**, die een **scrickelick bloedich Zwaert** inde handt drough, van **hout**, en **coleur** als vooren.

Die **Blasoen** droegen, de **Tijtels**, ende die achter de **Tyrannen** bewijs deden, hadden een **open Crans** opt **hoof**t

E-3 vande

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

vande selve papieren coleuren, omgeringht met een gevlochten Hoeyken van leege Kooren aren, tot bewijs haers bloems, omringt ende doormengt met Clijff, tot bewijs dat *Liefde blijcken moet*.

Haerlem.

d'Oude Camer.

Wel'com aende poozt aende

Camer/ Trou moet blijcken.

WEL'COM Broeders/ die daer schrijvende//zijn
 Trou moet blijcken, en dat gaet ghy bewyzen
 Metter hertē/en daet/daer t' alrijt moet blyuēde//zijn:
 Dooz u by comste r'onswaert/ mogen wy u niet volpryisen/
 Menigh const-hongerigh hert/ gaet ghy althans spijzen/
 Die met ons nae u grodelick verlangen // al/ (Johlysen/
 Ghy Speel-coornen present/ doet ons hert niet vrecht ver-
 Die dooz jonste/ met conste stellen haer gangen//al
 Dooz Liefd' is r'fondament men u hier ontfangen//al.

Antwoordt.

GELYCK'aenden Pellicaen, opt trouw gebleecken heeft//
 Om zijne jongē te verquicken/ die hy noyt verstecken//
 Zijn bloet dooz uyt te slozpen / naer Plinius gelijcken/ heeft
 Al ist daemen r'Speelcoorenken opt zien opqueecken // heeft
 In wilde marasschen/en daerom veel gezerecken//heeft:
 Zoo en zalt nochtans niet naerlaten/ in desen wijcken/
 Men de Edele Rethorica Trouwe te doen blijcken.
 En inde Const der Reden-rijcken te volherdē tot in hetent/
 Al zonden wy daerom comen in d'uyterste verziicken:
 D'gontsich herwelcomen alhier present/
 Nemmen wy danckelick/daer Liefd' is r'fondament.

Verclarin-

**Verclaringe vanden Intrede van
de Oude Camer van Haerlem, hebbende ver-
choont de Tyrannije, mette volgende acht Per-
soonen.**

IN DEN eersten, *r'Gemeen lands welvaren*, als een statich Man, met zijn handen gesloten inde Boeyen der benaue-
heyt: Ende om zijn middel gebonden met de coorde van armoede, dragende op zijn hoofd een Schipken, ende in d'eene handt een Hamer, als beteeckenende *r'Handt-
werck*: ende in d'ander een Ploechcouter.

r'Leven der Tyrannen, als een Oorloghs Vrouwe met een Hel-
met opt hoofd, daer op stonde een mensch-verflindende Draeck, ende dragende voor de Phuym een Roede, als Gods straffe, *r'welck* meest alle Tyrannen geweest zijn, hebbende *r'selfde Leven* twee vlogels genaemt *Eygen lust*, waer door het tot alle boosheyt gedreven wordt, hadde een Rock aen, beset met allerley verflindende Beesten, als Leeuwen, Wolven, Draecken, Slangen ende Schorpionen, al van papier gesneden ende daer op gepapt: Om den hals een halfbandt gestoffeert van alderley schandelijcke dieré: De handen waren bloedich, en droech in d'eene een bloodt bloedich zwaerdt met een hert met gescheurde privilegie, in d'ander een brandende Fackel, met de coorde van *Armoede*, daer sy *r'Ghemeents welvaren* aen leyde.

Ende na dien is gevolcht een *Schrickelijcke vreesse*, gaende tusschen Zwaerden, in d'eene handt eené Boghe, in d'ander een Cinckroer, beyde gespannen, en met *r'scherp* naer *r'lijff*, als schrickelijcke saecken ende periculose vreesachticheyt mede brengende. *r'Cleet* was verciert met om siende vreesachtige loopende Hasen, ende Vlen, die by nacht vliegen, ende door vrese van anderé gevogelten, die niet durven by daegh te voorschijn comen: zijn hayr stonde als borstelen, recht over eynde, ende ging al omme siende als een mensch volvresen.

Hier nae volchden een schrickelijcke bloedige Doodt, dragende

dragende in d'een handt een pijl , in d'ander een gebroken
uyt-glas.

5. En is noch gevolgt een *quade Faem*: droech in haer handt
een Trompet, daer onder hingh t' *Serpent Hydra* geschildert,
hebbende een cloodt besmet met veel zwarte plecken als
oogen , met welcx gelijcken raensicht mede ontciert was.

6. Zijn noch gevolgt drie grouwelijcke wrede Tyrannen:

7. Namelijk *Caligula, Nero, Domitianus*, de welcke haer daden (of-
te immers een deel van dien) droegen in haer schilden.

8. *Nero*, hadde opr' hooft een Lauweren crans, de blaen aen-
de eynden verciert met loveren: voor inde spanninge met
een Medaellie van Loveren, d'ander hadden elck opt hooft
een Croon gemaect van dick papier, verciert met gele
Foelgie, de Gesteenten gecoleurt met waterverwe, allé de
suaerden waren houdt, met foelgie overtrocken.

Die t' Blaoen droegen, waren twee Jonghskens, gecleedt
met Ruyter-rocxkens van roodt toylet hangende moukens
met wit passament gecoort, t' hooft verciert met Cranskens
van Speelcoorn, de dgien, armen ende hals bloot, witte
broofkens, mede bestreken met root, gelijck oock alle de
andere voorgaende van gelijcken gecoleurt waren met
root toylet.

Haghe.

Haghe.

Wel'com aende poort/
aende Camer / Met genuchten.

GELYCK Aurora t'geboelte doet verjubileeren/
Dat elck met lang/loofc zyn schepper mits desen/
Zoo berblyde es ons herte / door dat ghy comt verceren
d' Acoleykens wit, ghy Koorenbloemkens geprezen/
En dat Met genuchten, daer elck by wil wesen:
Dus wy nae u verlangen met begeerlijcke sinnen//goet/
Ghy Const rijcke geesten / daer vooz Momus moet vreesen:
Den bedroufde ghy verheught / en t' herte van binnen// doet.
Welcom heten wy u Broeders / met rechte elck u bemin-
nen//moet.

Antwoordt.

Wy bedancken u Witte Acoleykens Broeders goet-
gunstich/
Danden Welcom die ghy ons doet al hier present:
Ons lust is t'aenhooren Rethorica constich:
Oock te zien de schoone blomkens hier zijnde ontrent.
Om ons te verthoonen/ comen wy mede bekent/
In dees vermaerde Stadt Leyden zonder duchten/
Ons Intrep te doen/by u/ daer Liefd' is t'fondament:
Dus laet den spotter Momus wijcken en ons bluchten/
Zo mogen de Korenblommen u loben Met genuchten.

I Vercla

**Verclaringe vanden Intrede vande
Camer vanden Haghe, die verthoont hebben de
Tyrannie vande volgende drie Keyseren / ende dat
met veerthien personen.**

1. **D**e Keyser *Maximianus*, geleet met een rocxken opte antijcksche maniere, geschildert met Morifken, t'lijf witte Foulgie, met Griffioen tegen den anderen, door de morifken boxen van out linnen, root geverwet, Laerskens van root Besaen, geleet met een Mantel ter aerden toe hangende, van blaeu Bolkraen, met Morifken gepont, opt'hoofst een manier van een Hoet, gevoert met Zeyl-doeck, verciert met een Croon van foelge, de Armen ende Dgien naeckt, hadde aen de slincker arm een Schilt, daer t'hoofst van *Medusa* op stont, ende inde rechterhandt een Strael, voor met weerhoucxkens.
2. *Galerius Maximianus*, geleet als de voorgaende, maer zijn Lijff was geluw' met swarte Morifken, de Mantel root Linnen, met witte ende roode foelge, Damast werck, den Brouck out linnen, overtrocken met lijff verwich papier, met witte Morifken, de Laerskens wit, t'Hoofst met een Laurier-krans, de Armen ende Dgien naeckt, hadde in zijn rechter-handt een Swaert van Hout, met Foulgie overtrocken.
3. *Maximus*, geleet als de voorgaende, t'Lijff groene Foulgie, schilpsgewijs opden anderen genacyt, op out Zeyl-douck, den Brouck zeyldouck, met papier overpapt, de Mantel geel Linnen, gepont met doncker gelu Damastwerck, op t'Hoofst een Lacuriercrans, inde hant een Sabel van Hout, met Blick beleet, de Laerskens wit Besaen, Armen ende Dgien naeckt.
4. t'Opgeblasen hert, met een Keurs van blaeu Bolkraen, t'overlijff geel Lijwaet, ende gepont met Damastwerck, hadden inde hant een houten Hert, met Paus-veren rontomme, was noch beleet met een cort Mantelken van root lijwaet, gepont met Damastwerck.

5.

Lust tot Boosheyde, hadde een antijcx Rocxken op oudt zeyl-
doeck gepapt, blaeu weerschijn, dgien en armen naect, een
stormhoet van seyldoec, overtrocken met Foelgie. Brouck
geel papier, op zeyldoec gepapt, laerskens van blaeu bol-
craen, inde rechter-handt een Zwaerdt, met Foelgie over-
trocken, inde sliicker-handt een brandende Fackel.

6.

Onrechte heerschappie, met een lange Ruyter-rock, van oudt
zeyldoec, met papier overtrocken, root, met witte Morif-
ken, voor ende achter elck een Ovael, d'een d'aerde, d'ander
t'water, de benen ende armen naect, opt hooft een storm-
hoet gelijk de voorgaende, inde handt een Lancie met een
Banderolle van root linnen, daer op geschildert d'aerde en-
de t'water, opt lijff een houten Sabel.

7.

Valschen Gods dienst, gelijk een Bisschop, op t'hooft een
Myter van zeyldoec met papier gepleekt, een roodt linnen
bovenroc, en een linnen onderroc, met fraengien beschild-
dert, de armen naect, inde rechterhandt een cleyn vergult
beeldeken, inde sliicker handt gesegelde bullen.

8.

Grouwelick torment, een arm persoon, met een roccken van
gemafelt papier, daer drye hoofden op geschildert stonden,
Broucken van papier, op zeyldoec gepapt, armen ende be-
nen naect, bloodts hoofts, inde een handt een Swaerdt van
Foelgie, inde sliicker-handt twee boeyen, met een Keten
van papier ende een gheeffel.

9.

Knagende hardt, een Vrouw persoon, t'bovenlijf van zeyldoec
met papier uytten paersen overtrocken, t'onderlijf paers lin-
nen geponst, de armen bloot, t'hayr doorlopen met ge-
droochde ael, inde handt een houten Hert.

10.

Schrickelijcke vreesse, een man persoon met een roccken van
zeyldoec, met blaeu papier overtrocken, daer een doodt-
hooft in stondt opten borst. de Brouck zeyldoec met geco-
leurt papier overtrocken, hooft, armen ende benen naect,
gingh met gevlochten armen.

11.

Veelderley plagen, een mans persoon, gecleedt met gemafelt
papier op zeyldoec, daer wormen en slangen op stonden,
soo wel opt roccken, als bocxen, armen hooft en benen
naect, had in de handt een papieren beecker buyten om
met wit blick.

12. *Ruininghe*, een man persoon, met een rocxken en brouck zeyldoeck, betrocken met gecoleurt papier, met zwerte Morifken, opt hoofd een stormhoedt, gelijk de voorgaende, benen ende armen naeckt, inde handt een Zwaerd van houdt, ende aende slinker-arm een Schildt daer de hoofden der drie Keyseren in stonden.
13. *Memorie*, een vrou persoon, t'lijken root papier, op zeyldoeck, de beurse root oudt linnen gepont, opt hoofd met groene bladeren, d'armen naeckt, inde handt een schaellie van graeu papier, geteyckent *Memoria*, en inde ander handt een griffie.
14. *Fama*, een Vrou persoon, met een lijken van blaeu bolcraen, de keurs geel linnen, met een foelgien boordt, inde handt hebbende twee Trompetten, d'een zwardt, d'ander met foelgien beleydt, de armen naeckt: Draecken of Vleermuys vlercken van stijf papier, beschildert met oogen.

Leiden.

Welcom aen de poort aen de

Camer/ In Liefde groeyende.

DEN geest die zweeft/en onlienbaer voor d'oogen//is.
 Maer wist elck mensch waer hy heenen zal gaen.
 Blijckt aen u/ en alle dees geesten / die de herren niet const
 doortogen//is
 Want In liefde groeyende doet alle ondeucht in deuchden
 verstaen,
 Comt mede- Broeders helpt bereeren / die hier alchans ziju
 ter haen/
 Om const te openbaren prijsbaer voor alle saecken/
 Als diet Vyt Ionsten begrepen hebben gedaen.

In Lief-

In Liefden accoort, Aensiet Liefde doen vermaecken
Die Met minnen versamen : Liefde boven al therte doet
blaecken.

In liefden getrou, daer altijt Liefde moet blijcken:
Trouw moet blijcken, dees houtwen Rethorica in waecken.
Met genuchten, zoo behoortmen te Rethorischen:
Mits Liefde is t' fundament, wilt daer niet van wijcken.
Orange Lelykens wy groeten tot een verschoonen
Als Broeders by een op geboedt/en onder een dack woonen.

Antwoordt.

U Vrientlick groeten tontwaert dat hier elck eendzachtich//hoort
Doet ons O trouwe broeders/ int hert verjubileren/
Daer van wy v danckē die hier laet blijcken crachtich//woort
Dat hy v plaecte heeft die zupber waerachtich//woort/
Liefde is t' fundament, en blijft zonder cesteren.
O Acoleyken wit t'welck Rethorica doet flozeren
Die langh onder voet lach duer Zopli practischen/
Zv verheft nu haren standaert / men zietse domineren:
Dooz veel constige Constenaers begaefte vol Rethorischen/
Die van heer commen besoucken des schoon Lelysche wijc-
Ja heerlick verciert zijn en nu ter Stade in eeden/ (ken/
Ghy ontfangese minnelick zoo ghy hoorwaer laet blijcken/
Dus willen wy ons doek als van Rethorices leden/
Simpelick hertoogen tot vereeren der Stade vol vreden/
Van ons Orange Lely. aensiet zulckx in danck//sijn/
En weet daer by gedachtich Broeders upt repnder zeden/
Dat wy In Liefden groyende noch in consten teer en
kranck//zijn.

A. 3

Verclarina

**Verclaringe vanden Intrede van-
de Vlaemſche Camer tot Leyden, die uytgebracht
hebben de Tyranniſje / door de volgende twaelf
Perſoonen.**

EERST ende voor aen is gedragen het Blaſoen van-
de *Orange Lelie* van twee jonge Maeghden, gecleedt
int wit, hebbende aen Velt-tekens oft ſluyers vande
coleuren der Stadt Leyden, te weten wit en root, ende in
haer handt elcke een *Orange Lelie*.

Daer naer volchden twee *Trommel-flagers* met eenen
Pijper, hebbende roode bonetten, met witte pluymen, wit-
te wambaiſen, roode broecken, witte neerhoofſen, ende roo-
de ſchoenen, ſluyers met Stadts coleuren.

Daer naer volchde den *Vendrich*, metten *Vendele*,
oock int wit, met roode ſchoenen, eenen ſluyer van Stads
coleuren.

Daer naer (om te bewijſen het leven der Tyrannen, en-
de hoe ſy voor ende nae haer doot hebben gevaren) zijn ge-
volgt twaelf Tyrannen, alle met bloedige handen, ende
roode ſchoenen, om daer mede te bewijſen, den bloedigen
aert der Tyrannen.

1. Die voor is getreden, is geweest *Caym*, hebbende op zijn
hoofte een rou hayt, aen t'lijf gecleet met rouwe vellen,
hebbende inde rechte-handt een *Kaecxbeen*, aende ſlinc-
ke arm een *Schildt*, daer *Abel* doot in lach: ende *Caym* mo-
ſte vluchten voor d'oogen Gods.

2. Hem volgde *Pharao*, gecleet op de maniere van Egipten,
met een lanc kleet, geſtoffeert, de *Flanckaerts* om t'lijf, ende
boven aende armen van *Klatergout*: hebbende eenen an-
tijcxen hoet, met een *Croon* daer op: inde rechte-handt
een *Lancie*, met een bloedige roode *Vanc*: aen den ſlinccken
arm eenen *Schildt*, daer in ſtont den uyttoogh der *Kinderen*
Iſſaels, ende hoe *Pharao* haer vervolgte, ende in t'*Roodc*
meyr met al zijn volck verdronck.

3. Volgde *Cyrus*, een *Coninck* der *Perſen*, de welcke dien
van

van Schitiengroote Tyrannije hadde aengedaen, ende den Soon vande Coninginne *Tomyrus* hadde omgebracht. Desen Coninck was gecleedt met eenen antijcxen Wapenrock, met Flanckarts gestoffeert: een antijxe Hooftwapen daer een Croon op: inde rechte hant een bloot Swaert: aenden slincken-arm eenen Schilt daer in stont de Coninginne *Tomyrus*, hebbende het afgehouden Hooft vanden Coninck *Cyrus*, ende steeckt dat in een Kuyp met bloet, ende zeyt: Drink nu bloet daer ghy naer gedorft hebt. Sy hadde den Coninc *Cyrus* tweemaal hondert duysent mannen afgeslagen.

Volgde de Coninc *Tarquinius Superbus*, seer antijcx hoogmoedigh gecleet, met Flanckarts op zijn Romeyns van Klatergout: hy hadde op zijn hooft een seer antijcx Hooftwapen, met een Plumagie tot schier achter aende knien: ende voor eenen tros Pauwenveren, de hoveerdye betekenende, ende een Croon op t' Hooft: inde rechte-handt eenen Scepter: inde slincke-handt eenen Schilt, daer in stont, hoe den bode vandē Sone *Tarquinius*, brieven brengende, geen antwoord en kregen, dan dat *Tarquinius* al de Coppen van het Dul-cruyt af smete: daer hy mede te kennen gaf, dat den Soon oock sod soude de principale, die hy in zijn gewelt hadde, den Cop af-smijten. Noch stondt daer neerderwaerts geschildert, hoe dat *Tarquinius*, de huys-vrouwe van *Tarquinius*, met haren Wagen reet over haer eygen Vaders Lichaem, dat zy op straet vont, t'welc haren Man omgebracht hadde, om selver inde plaetse van hem, *Servius Tullius* geheeten, Coninck van Roomen te zijn. haer eynde staet inde Ballade verclaert, namentlijck, dat zy elendich, in Ballingschap, om haer boosheyds wille, gestorven zijn.

Volgde *Mithridates*, hebbende oock eenen antijckschen Wapenrock, met een antijcx Hooftwapen, daer een Croon op: inde rechter hant hadde hy eē bloot Swaert: inde slincken arm eenen Schilt, daer in stondt eenen Toorn, die van veel volcx belegerd wort, want *Mithridates* worde om zijn Tyrannie vervolgt: en ten lesten geē uytvlucht siende, vloot hy op eenen Toorn, daer hy hem dede (door eē van zijn volck) ombrengen: t'welck inden Schilt geschildert stondt:

Volgde

6. Volgde *Phalaris*, oock antijcx geceleet, met een Hooftwapen ende Croon daer op, inde rechterhandt hadde hy een Scepter, aenden slincken arm eenen Schilt, daer in geschildert stont den Metalen Os, met vier daer onder, daer hy veel van zijn ondersaten al levende heeft doen insteken, ende also harer veel heeft omgebracht: ende wort inde Ballade verclaert: te weren, dat hy ten lesten vande Ghemeente inden selven Os is geworpen, ende is also met het selve torment omgecomen.
7. Is gevolght *Herodes*, oock antijcx geceleet, met een antijcx Hooftwapen ende Croon daer op: inde rechte handt eenen bebloeden Pongiaert, als een moorder: op den slincken arm eenen Schilt, daer in stont, hoe de knechten *Herodis*, de Kinderen ombrochten. Den zin, ende staet, vint inde Ballade.
8. Volgde *Cains Caligula* een Roomsch Keyser, geceleet opt antijcx, seer rijckelijck, met Klatergout gestoffeert, een cierlike hooftwapen, met een Keyfers Croon daer op: inde rechte handt hebbende een Swaert: aendē slincken arm eenen Schildt, daer eenen Keyser op een Colomme stont, die aen gebeden werdt, ende hoe hy, om zijn wreetheyt, van *Chertw* doorsteken is.
9. Is geweest *Nero*, ooc antijcx geceleet, zijnen rock was geschildert vol vierige vlammen, om dat hy een Brantsfichter was, ende *Romen* verbrant hadde, hy had een antijcx hooftwapen, met een Keyfers Croon daer op, inde rechte handt een bloote Sabel, aen den slincken arm eenen Schilt, daer in stont een onweder, en eenen Coninc, die vervolght wert, ende in zijn eygen swaert valt. Op den eenen houck stont *Romen* en branden.
10. Is geweest *Antonius Bassianus*, oock antijcx geceleet, den rock, als Keyser, met Arenden geschildert, de Vlanckaerts met Klatergout, opt Hooft een antijcx Hooftwapen, met een Keyfers Croon, inde rechte handt een Lancie, aen den slincken arm eenen Schildt, daer in stont geschildert eenen Keyser, doorstekende zijnen Broeder, aenden hals van zijn Moeder hangende. Desen heeft daer na zijn Moeder getrouwt: ende om zijn wreedtheyt, is hy van *Martialis* doorsteken.

ken: nederwaerts stont geschildert, daert Lichaem door lach, hoe zijn Moeder ende Huysvrouwe, haer lieten in haer eygen Swaert opt selve Lichaem vallen. Dit is zijn eynde.

De Keyser *Maximus*, desen was oock opt antijcx geleet, met eenen Arent op de borst, ende fray met Klatergout verciert: Desen had opt hooft een antijcx hoofwapen, ende een Keyfers Croon daer op, inde rechte handt een Lancie; aen den slincken arm eenen Schildt, daer in stondt eenen Keyser, die van zijn eygen knecht in zijn Tente doorsteken is. II.

Attila Hunnorum Rex, die genaemt worde, *De gheessel Godes*, ende was oock antijcx geleet, zynen rock oock met vierige vlammen, gestoffeert als een groot Brandstichter, die veel Landen ende Steden verbrant heeft: hy hadde in zijn rechte handt een Geessel: aen den slincken arm een Schilt, daer in stondt een Geessel, comende met een handt uyt de Lucht: Steden ende Vlecken stonden en branden: ende hy *Attila* lach daer int midden, geborsten zijnde van Wijn. 12.

G D E

De boorz. Cameren / zijn aende Zijlpoort op
 een Coneel aldaer aldus ontfangen / den
 26. Mey 1596. naer middach ten een upren / by
 xi. Broederen van Liefd' is t'fondament, met bliegende
 vendelende drie Blazoendragers / die al gecleet waren
 met Rocken van incarnate gefriseerde bay / geboort
 met gecontersept silber en gout passement / deur mal-
 tander gewrocht / van welcke den Keyser, Prins, en Fa-
 ctor (gaende in rene gelede) aen hadden Rocken ter
 aerden toe / geboort met gelijke gecontersept gout
 passement / en de ander acht broeders (die twee en twee
 boorzen Keyser, Prins, en Factor, henen gingen) waren
 haer Rocken tot ober de knien toe lang / omgozt met
 rode en witte sloepers / de mouwen van gestijft came-
 ricx doeck / daer onder root linnen geliet / groene ge-
 bzyede neerhosen / witte schoenen / en graeuwe gespie-
 kelde hoeden / met banden van rode en witte sloepers /
 de Blazoendragers Rocrkens van gelijke bay / maer
 cozt met mouwen achter aen. Ende zijn de zelve Ca-
 meren gelept Barendorp langs / verby de Repusbur-
 ger poort / de Vostel en Sinte Anthonis brugge ober /
 Rapenborch en Steenschuyt langs / d'een zijde vande
 Osterlinx plaetse henen / en d'ander zijde wederomme /
 de groene brugge ober / Steenschuyt by de Loy halle
 henen tot aende Nieuwe brugge de Nieuwege deur /
 Sint Pieters kerck hof ober / de Dief / en Wandema-
 kers stege deur / tot daer dese nagenoemde Herber-
 gen stonden / daer elke Camer was gefoziert / en met
 dese gedichten gesalutert werden / als volcht.

Maet-

Maetclincant-gedichte, gepronuncheert,
 By die vande WITTE ACOLEYEN,
 Alsmen de Cameren heeft geforeert:
 Daer zy naer Loting waren bescheyen.

Goude.

Dees herberge by / is Liefbroeders de/
 Eel Goudblomkens, niet ondozper/
 Als ander daer ghy/ oock zout wesen by/
 Als in desen gulden Corper.
 Den drack dien ghy bint/ wyt ionsten beint/
 Laet die vrolick zyn wyt gonsten gepepen/
 Goede ionst ontbint/ En weest eens gezint/
 Rethorica heeft Vyt ionsten begrepen.

Catwijck op Zee.

Ghy Kempenblommen, niet om bolsonnen/
 Thoon ghy u In liefden accoort,
 Dies ghy alommen / zyt wel gecommen/
 Daer Liefd' is t' Fondament, het woort/
 Dees herberch schoon/ alhier ten thoon/
 Is hoor u : draecht naer t'behozen zorch/
 Dat liefd' ydoon / woont inde Croon,
 Zeer constich gemaect tot Norenborch.

Vlaerdingen.

Den Akerenboom, is zeer wellecdoon/
 Aernits zy ons van als gertest/
 Het huyfingen broom/ oock Schepen op t'stroom/
 Tot smenschen mit / zy Aenlicet Liefde,
 Inde herberch gaet / die hier hoor u staet/
 Hout daer eerlick zonder Confus school/
 Rethorica raet / dat ghy drinckt op maet/
 Het hier ghy bint / inde Cabuys Cool.

Rotterdam.

Het Minnen verzaemt, zoo het recht betaemt/
 Datmen Verzaemt met minnen,
 Dus broeders bernacmt/ van dat ghy hier quaemt/
 Verheuchden harte en zinnen/
 Dies wy ons hermeypen/ Blacuwe Acoleyen,
 Als die Const/ upt vele pitten/ carent/
 Daer ghy zyt bescheypen/ doet uwer intreyen/
 Neemt aen upt ionsten thuyts vanden Switten/ Trent.

Haerlem / Jonge Camer.

Gelijck den Wijngaert, van hem zelfs heeft zjn// aert/
 Zijne vruchten voozts te vzenge/
 Zoo ghy oock med' sijn/ baert in desen termijn// waert/
 Al vruchten/ met groot verlengen/
 Voozts te vzenge/ ziet Edel Raacken Swiet/
 Wocht vengjen/ en e' harte vol s'ack/
 Waer upt liefden siet// wy laten niet/
 Al te leyden in dese Wolzack.

Haerlem / Vlaemsche Camer.

De Witte angieren, in den Tess zeer fiere/
 Jeuchdich s'act/ onder t'shemels douwe/
 In eicken quartieren/ den mensch neemt plaziere/
 En bloepen In liefden getrouwe,
 Ghy vint hier propijs/ hoor u een Logijs/
 Daer ghy zult comen u verstant s'cherpen/
 Rehorica Wjs/ zal geven advijs/
 Whier in t' Belegge van Handwerpen.

Catwijck opten Rijn.

Edel Coren-aren, die Conscelich verclaren/
 Die conste der Boden-rijcken/
 Upt u men vergaren/ des menschen welbaren/
 Het rechte schrijft ghy/ Liefd' moet blijcken,
 Hier int Fransche Schilt, doch in trecken wilt/
 Om u aldaer nu wat te russen/
 De onruste stilt / schout den Bacchus mit/
 In Conste wilt u berlingen.

Haerlem/ d'Oude Camer.

Speelcoorenken sent / teuchdich exelent/
 Wiens fame / als een bazuyne/
 Clinckt al om omtrent / ondert firmament/
 Dies inden gulden Fortuynne,
 t' Bier daer ingelept / booz u is berept/
 Om u Broeders te bereeren/
 Morgen ons verboyt / zoo ons Chaerte zept/
 Om u zelven te presenteeren.

Haghe.

Ghy die Met genuchten, en edcle vruchten/
 Ons bycomt / in desz Genswe/
 En Leydsche gehuchten / wy u zonder dachten/
 Logeren inden Roden Lecuwe,
 D blom vercoren, die wy naer behozen/
 Achten booz smenschen onderhout/
 Seleerde Doctozen / men in u bespozen/
 Op wien den mensch hem meest betrouwt/
 Al ist dat hem namaels berout.

Leiden Vlaemische Camer.

Geijck was in Eden, niet zünde den broeden/
 Maer den eersten Luthove schone/
 Den Bome der Reden, en van quaet beleden/
 In t' midden aldaer stont ten thone/
 Zoo lustich plaifant lieflick abundant/
 Is a Orange Leli, bloeyende/
 En heerlick geplant / alhier in Hollant,
 En blijft altyt In Liefden groeyende.

G 3 *Andere*

*Andere gedichten, byde Broeders vertaelt,
 Der Acoleyen wit, smaendaechs smorgens t'achten,
 Als zy de vijf Eerste Camers hebben gehaelt,
 Om te leyen op Tonneel, aldaer haer verwaachten
 Rethorica met die Nimphen van haer geflachten.*

GOVDE.

Wy groeten Uyt Ionien, de Goutblomkens geeert,
 Die haer hier alrede hebben geperfoneert,
 Om op het Tonneel Rethorica te verthonen,
 Tleven der Tyrannen, wat haer heeft gemoveert,
 Dat zy over t'volck Gods, hebben geryrannizeert,
 En wat zy voor of naer, cregen tot een belonen,
 t'Welck ghy bewyfen zult, met dese derthien personen.

CATWYCK OP ZEE.

*De Kempenblomkens, wy zeer hartelicke groeten,
 Die al gereet, geperfoneert, ons hier ontmoeten,
 Willich wel geresolveert, elcx in haer gelegie,
 Om op Tonneel, met ons te gaen, om druxx verzoeten,
 Rethorica te verthonen, t'beestelick wroeten,
 Der tyrannen, welck zomtijts schijnt maer een Comedie,
 En nochtans hier en hier namaels heeft een Tragedie.*

VLAER-

VLAERDINGEN.

De groen wassende *Akerboomkens*, binnen *Vlaerdingen*,
 Zo men die als den *Sirenen*, hoorde voorwaer,, zingen,
 Verby zeylende, zout ghy daer moeten arriveren,
 Dies wy u, uyt jonste, van conste, nu te gaer,, dwingen
 Met ons te gaen opt *Tonneel*, en daer openbaer,, bringen,
 Dat tleven van een tyran, zijn cynd' is een groot verzeeren,
 Dit zuld' verthoonen, *Rethorica* ter eeren.

ROTTERDAM.

Wy *gelijke blomkens*, uyt-gezondert de couleur,
 Van een wesen, een cracht, en van een nateur,
 En alhier goet jonstich, met *Minnen verzamelen*,
 Verzoucken zeer vruntlicken, dat ghy ten faueur
 Van *Rethorica*, afbeelt der *Tyrannen* tigeur,
 Haer leven, haer beginne, haer eynde, met namen,
 En hoe zy meest al elendichlick omme-quamen.

HAERLEM, IONGE CAMER.

De *Losrijcke Rancken*, daer *Liefd' is boven al*,
 Moeten wy *Saluteren*, hier in t'*Leydsche dal*,
 Die al gereet staen, in haer *personeringe*,
 Om te comen op *Tonneel*, al waer elck zal
 Verthonen t'leven der *Tyrannen*, in dien *geval*
 Wilt met ons gaen, tis *Rethorices* begeringe,
 Ten *exempel vanden quaden*, den *goeden tot een leringe*.

PRO.

PROLOGVS.

Rethorica

Onfangt de Cameren.

Noyt blyder dach, noyt szolicker bay geest,
 Ick mijn dagen des lebens ey hebbe geweeft,
 Say nu, om dat ick in mijn presentie, (feest,
 Mijn Discipels aenschou, die nu Vereerey mijn
 Sie so lange jarey onder t' Cruys satey bezreeft,
 Seurder Tyranny gewelt, die welck met Violentie
 Mij wilde heel uyt roeden, maer deur patientie
 Heb ick haer Versonney, en bey gecomen in mijn
 eersten staet,
 Seur hulp mijns oericheyts, dien ick bewijs reue-
 rentie,
 Als Graeff Maurits, Staten des Lands, ey mijn Ma-
 gistraet.
 Want dit gewracht .s alleey door haerder daet,
 Sie ick schuldich bey altoos te obediery,
 Sus heet ick u Zoeders (deur haerey raet,)
 Hertelick wellecom, als Zoeders met eerey,
 t' Saet wel als Zoeders t' samey accordeerey.

Hier

87

Hier ontfangt Kethorica de Camer vander Goude.

E NDE om dat der wreeden Tyrannen gewelt
Altoos den vroomen heeft bitter ghequelt,
En in schijn van pays haer bedriegelijck honen,
Soo heb ick mijn Chaerten over al bestelt,
Om te hebben bewijs, soo daer aff vermelt
Warachtige Historie, en wilt niemant verschonen,
Het leven der Tyrannen, hoe, en wat een belonen
Sy oyt verworven hebben voor haer doodt, en naer.
Soo vraegh ick het *Gouts-bloemken*, dat hem hier comt thonen
Constich, zijn werck *Vye lonsten begrepen* eenpaer,
Dat ghy mijn hier wilt vertellen claer.
Den sin uwes Intrees, doet mijn triumphant,, weten,
Op dat elck een den sin hoort openbaer,
Want woorden in personering gesproken, doent best verstant,, weten.

Ballade op den Intrede vande Camer vander Goude.

ALSOOMEN in d'oude Chronijcken vint veel beschreuen
Van Tyrannen/ hoe gestaen heeft haer leven/
Ende hoe zy haer Landen hebben geregeert/
So leestmen van Antiochus, vol selhepds gedreuen/
Doch Herodes de groote daer benoem:
Mede wat quaet dat Nero heeft geleert.
Domitianus, en meer ander/ soo Orosius leert.
Noch vintmen van Astiages, en Cambyses zijn zoon.
Eenen Popiel Coninck van Polen wilde zijn geeert/
Mede doden zijn Gomen/ om alleen te hebben de Croon:
Maer van Godt heeft hy ontfangen zijn rechte loon:
En dese alle zijn niet te vergelijcken
Wp het gheen dat wy u hier betoogen schoon/
Als Carolus de negende/ Coninck van Branchrijcken/
Dese in wyedthejdt te boven gaet/ alst mach blijcken.

Iosephas
Int 17. bouck
cap. 9.

Grof. int
7. bouck
cap. 12.
Herod. lib. 1.
Munster.

Den morgen
Wecker be-
screuen door
Eusebium
Philadel-
phum.

**Nae Coninck Francisco de tweede zijn doot/
Heeft desen Carolus (verstaet het exploit)
Zijn begin genomen om te regeeren machtich.
Gock door bals ingeben/en zijn Moeder van herten smoot/
Heel Dranckrijck geberwet met bloede root/
Deel moordadige seften te wege gebracht crachtich/
Alle gerechte statuyten omgekeert/onvoordachtich/
Volgende eenen valschen bloeddoztigen Raet/
Die hem sulcx in gaven: daer nae gelocht onlachtich
t'Abzogeeren alle goede Wetten / instellende t'quaet/
Betwysende daer mede den ingebozen haet/
Dien hy opt op zijn onderdanen heeft gedragen:
En dit heeft hy te wege gebracht/ metter daet/
In t'Jaer twee ende t'seventich/ het is te beclagen/
En by veelen noch indachtich/ diet met oogen lagen.**

3572

Carolus nu gecomen wesende int regimens/
Heeft hem tot vrede (soo het schein) wel gewende:
Maer weynich trouwe is by hem bevonden.
Gock Catharina de Medicis, zijn Moeder wel bekent/
Die vol niets/ en boof heydts was gelijk t'Serpent/
Heeft gelocht/dat den vrede mocht zijn verflonden/
Hier in heeft sy behoont haer valsche gronden/
Waerom men haer by t'sabel mach gelijken voortaan.
Noch boughde hem daer by ten selfden stonden/
Bloedegierigen raedt/ hem comende snellick by gaen/
Gock inblasende t'senijn/ daer door hy brenge/ hoozt t'bes-
maen/
Het moorden/en t'berderben/ober de gantsche Gemeent:
En de gebeynde Raedt doet hem t'quaet verstaen/
Waer door hem t'herte noch meer werdt versteent:
Maer naemaels / van Godt werdt hy vercleent.

Nu/ door gebeynsthepdt/en den Raedt bloedtgierigh/
 Hem getrocken hebbende tot alle quaet onmanierigh/
 Soo brengt hy Tyrannij/tyrannichlick te wegghen
 Die nu booghdye hebbende/leer onbestierigh/
 Singh het daer bewylen niet toorne. blierigh/
 Ober die tot byed/ en r'Evangeliem waren genegen/
 Hicthigh rasende ober haer/datter meer is verlegen/
 Dan hondert duyfent menschen/ alst is gebleken claer.
 Het is een grooten bebeynst den schijn/c dient niet verfwegen/
 Datmen een byploft toe bereydt/waer door sy eenpaer
 Meenden den Coninck van Navarre te dooden daer/
 Met meest al den Adel/soo r'heeft gebleken/certeyn/
 Sock is d'Admirael inden armen geschoten openbaer/
 Door toetkooiken des Hertoghs van Guyse pleyen/
 Die van dit seyt noch wilde zijn supber en reyn.

Den meesten Ebdom hebben sy r'leven benomen/
 Sock menich onnosel mensch/die waeren sonder schzomen/
 Niet vermoedende eenigh quaet:maer zijn niet verdriet
 Deerlick omgebrocht/ gelmeten inde water stromen.
 Sachmen wel opt meerder selhepdt/van een Coninc comen
 Ober zijn onderdanen: S/het is noyt geschiedt:
 By Nero, en Adriano is hy te gelijcken niet.
 Boven Commodò zijn Tyrany is streckende:
 Ja boven alle Tyrannen ter Werelt/alsment wel insiet/
 Want Sreden en Dorpen was hy niet bloet bebleckende:
 Maer Godt almachtigh was ober hem verweckende
 Een ongehoorde straffe (soomen mocht bespoozen)
 Door zijn doot/aen hem r'welckmen u is ondeckende:
 In zijn blysch heeft hy gevoelt Godes tooren:
 Want Gods strafte de boole/en de zijn laet hy niet verloozen.

Marcus Au-
 relius.

PRINCE.

Den Princelicken God/ heeft hem gestrafft rechtbaerdigh
 Nae zijn verdienst/ soo hy wel was waerdich/
 Welende een bloet vergieter: daer in scheppende bzeucht.
 Zoo heeftmen ooc uyt zijn lichaem sien blieten volhaerdigh/
 Het roode bloet/ aen elcken canten onaedigh/
 Stervende zoo in t'bloet/ daer hy hem in had verheught
 In t'vergieten vanden onnoselen: maer de Heer vol deught/
 Is een bergelder/ allmen aen veel wel mach bemercken:
 En alle die haer leven niet en hebben geveught
 Nae Gods wet/ en der natueren/ in t'werelts percken/
 Sullen alle loon ontfangen/ nae haere wercken.
 Ghy Dorsten der aerden/ dit indachtigh zijt/ onbenepen/
 En ghy Coningen/ wilt u rijk met deucht verstercken/
 Want ghy zijt alle daer toe van Godt geschepen:
 Laet Liefd' in u t'Fundament zijn: Uyt Ionsten begrepen.

UYT IONSTEN BEGREPEN.

Goude.

*By den Keyser gepronuncheert opt t'ontfangen
 van t'Blazoen.*

Wy dancken t'Goudtbloemken seer hartelijken,
 Onse Const-lieve Broeders inde Reden-rijcken,
 Ghy die daer zijt Rijcklick in veel consten geslepen,
 Van u Heerlicke Blazoen, vol constige practijken,
 Gelijck t'selve by de wercken mach blijcken:
 Onfangen wy vriendlijck, als uyt gonsten geschepen,
 Daer Liefd' is t'Fundament, ist al Uyt Ionsten begrepen.

Hier

71

Hier ontfangt Rethorica

de Camer van Catwijck op Zee.

ROMVLVS *Silvius*, de alder eersten Coninck van Romem,
Wijs, en cloeckhertigh, heeft met recht als den vromen
Wapen gevoert, tegens zijn Stads bygepaelden, (nomen,
Overmits sy vyandelic den *Cenimenses* en *Veientes* dochters hadden be-
Die de Vryers vanden Stadt toe-seyt waren te becomen
Ter eeren, als geechte Huysvrouwen, daer sy na taelden:
Triumphelijc hy den Vyant sloegh: en de vette buyten haelden.
Den Coninck *Acron* bleef verslagen, en deerlick vermoort.
Met alsulcken blyschap als men *Romulum* in Stadt haelden,
Ontfang ick u *Kempenbloemkens*, In *Liefden* accoort:
En begeer, dat ghy my doet u rappoort,
Het inhoud uwes bewijs, dat ghy alhier comt heerlijck,, thonen.
Op dat ickt recht verstaet, van woort tot woort:
Want nae verdienst, zal ick met prijs, u eerlick,, lonen.

Ballade op den Intrede vande

Camer van Catwijck op Zee.

O RETHORICA bloeme in aller manieren/
Zijn wy *Kempenbloemkens*, om dedel const vercleren
Minlijck tot u comen/zijnde in *Liefden* Accoort,
Dhier by brengende/ wreede/ en wilde dieren/
Te recht *Wolven/ Leeuwen/ Beeren* en wilde *Stieren/*
Meer gelijc/dan menschen/dooz haer wreedtheyt ongehoort:
Dus vaet onses Intrees meninghe: Let wel op ons woort.
D'Erst die daer voor aenstaet is *Tyrannich* voortstel
Of *Tyrannye* selver/ soeckende roof/ branc/en moort/
Met bloedige handen/het gelichte heel wreedt en sel/
Den welcken naer volgen alle *Tyrannen* seer wel/
Zo ghyse dan op de rijse hier wel comt mercken:
Elck wil de meeste zijn/tot het quaet zijns heel snel/
Dus zijns als wilde gecleedt/tot deser percken:
Daer *Liefde* verjaecht is, moet wreetheyt haer verstercken.
H. 3. Ende

**Inde Schriftnet suldy van heel Tyrannen binden/
Als Cain, Nemroth, Pharao, Saul, den bekinden:**

**Maer om reden wil laten wy dusdanige baren/
En zullen u van Romeynen en ander ontbinden.**

Titus Livius.
Plutarchus.

Tarquinius Superbus is d'eerste tot dien inden

Die Servium Tullium ombracht/ soo wy verclaren:

Al waest zijn schoonvader/ hy wilde hem niet sparen/

Om dat hy in zijn plaets een Roomsche Coninck sou wesen:

Hy dodente alle die Tullij vrienden waren:

En Tullia zijn vrou was zynen raet in desen/

Die met eenen Wagen reet/ om te zijn gepresen

Van haren man/ diele d'eerste wou als Coninck groeten:

Sy reet ober haers Vaders doot lichaem/ soo wy lesen.

Sy moestet met een quade doot in ballingschap boeten:

Sulcx als den Tyrannen doen/ sulcx sal haer ontmoeten.

Titus Livius.

Caij Marij, soo wel den Zoon als den Vader/

Waren groote Tyrannen: en als een Landt-berraden

Is den ouden uyt sinnich gestorven een felle doot.

Den zoon moest vlieden: en als een quaet misdader

Nam hy zijn selven r'leben: dus varente alle gader.

Alst bleek/ dat beyde de Gracchi bleven legghen bloot

Int velt/ onbegraven. Cinna een Tyran/ quam in noot/

En wert met een furie van zijn knechten omgebracht:

Offic. Cicor.

Maer desen Phalaris was hoven al een Tyran groot/

Die metten metalen Os/ die Perillus had gedacht/

Menichte van menschen daer in stekende heeft verlmacht/

Die door het vier (daer onder gestoocht) moesten vergaen.

Ten lesten/ de Gemeente valende/ met geweld en cracht/

Heeft desen Phalaris den selven doot aengebdaen.

Menich Tyran heeft doch wel te recht zijn loon ontsaen.

Den Coninck Cyrus upter maten Tyranlich en wzeet
 Dede die van Schytien en heel Asiam groot leet:
 Maer werde int leet van Tomyris noch overwonnen:
 Hy sloech hem t'hoofd aff/ hy hadt een cupp met bloet gereet: Herodorus.
 Seggende/drinck nu bloedt/dat ghy gedozft hebt so heet:
 Zijn leven is bloedich ge-ent/ soot was begonnen.
 Hoe is het bloet gekozt: hoe is het lancx der stratē geronnen/
 Doen Herodes al de kinderkens deed' onclijben. Iosephus Eusebius.
 Die rseventich Rechters in Iudca niet en connen
 Zijn wzeedhepdt ontgaen / maer mosten al doot blijen:
 Zijn Hupsrou en kinderen/tot zijn wzeedhepds verctijben
 Heeft hy omgezacht: maer heeft het moeten besueren/
 Van lit tot lit wert hy geplaege: rou ginck hy bedrijben:
 t'Gewoznte at hem t'lijft op: doots pijn deed hem trueren:
 Godt plaecht den Tyranen/ men liet het al om gebeuren.

Nero een Roomsch Kexer/wzeet en vol ongenaden/
 Is al om bekent/ door zijn wzeede daden: Suetonius.
 Hy heeft zijn Moeder doen dooden / en twee van zijn Vrou:
 De Christenen werden van hem vervolght/ als den quaden/
 Geen wzeedhepdt naer latende om haer te schaden.
 Paulus en Petrus, werden in elcx aenschoutwen/
 Onder hem gedoot: maer t'most hem haest rouwen/
 Want hy werde van die van Romen vooz Dyant verclaere.
 Hy vloot: een aerdtbevinge deed hem groutwen:
 Verbolgt zijnde/ doode hy hem met zijn eygen zwaerde. Chronic, Car- zionis.
 Atila, doek een tyran/ door zijn wzeedhepdt vermaert/
 Heeft bedorben/ Menschen/ Steden/ en Landen:
 Hy hiet de Geessel Godts, die daer niemant en spaert:
 Hy is vol wijns gebozften/ en gecomen in schanden/
 Die wzaeck wert dich genomen/ sonder menschen handen.

Daer

PRINCE.

Daer zijn noch veel Tyrannen geweest/ en noch leven:
 Keplers/ Coningen/ Pausen/ daer wy aff binden geschreven/
 Van haer Tyrannije/ en menige wyede daet:
 Zouden wy haer eynd/ ende al wat sy hebben bedreben/
 Hier verhalen/ den tijdt sou ons claer begeben.
 Maer Furia die beduyt ons het eynde quaet
 Van alle Tyrannen / liet hoese daer staet:
 Tyrannich is haer leven / en Furia is diet loont/
 Zynde dooz lijden onverduldich / en t'enden vaet/
 Ist dat de gemeente raet/ en niemant en verschoont:
 Dus brengt Furia menich Tyan om/ waer hy oock woont:
 Maer geluckigh ist t'Vant/ daer Liefd' is t'Fondament,
 Liefde maecht eendzacht: Liefde troost: Liefde die croont.
 Broeders/ ontfancat ons Blaesoen/ ons liefde sy u bekent/
 Alsmen In Liefden accoort is , blijft elcx ongeschent.

*Lesā sapius
 patientia fu-
 tor fit.*

GODS LIEFDE BLYFT.

Catwijck op Zee.

*By den Prins gepromancheert opt t'ontfangen
 Van t'Blazoen.*

Her edele Kempenbloemken, alhier bescheyen,
 Wert hertelick bedanckt van ons Witta Acoleyen
 Van u heerlick Blaesoen, vertoon't rechtevoort,
 t'Welck ghy ter eeren Rethorica, ons gaet bereyen,
 Vyt jonsten, tot consten, gedaen u Intreyen,
 Ontfangen wy u minnelijck, soot behoort:
 t'Is Lieflick dat Broeders houden In Liefden accoort.

Hier

65

Hier ontfangt Kethozica de Camer van Vlaerdingen.

GELYCK *Tullus Hostilius*, cloucken vroom van gemoet,
Den derden Roomschen Coninck, deuchdelick en goedt,
Naevolger van *Numa* der voorstander van t'Vaderlandt,
Als de *Albanaysen* met crijgh zijn Landt maectien verwoet,
Heeft door den Raet *Horati* clouck van verstandt,
Zijn vyanden verwonnen selfs metter handt,
En stelden met triumph nae huys zijn gangen:
Met alsulcken feestelicken inhaelen, als men hem deden triumphant,
Ick u *Akerboomkens* nu meede com ontfangen,
Maer emeest daer ick heb naer verlangen,
Is dat ghy my wilt van u Iatree de rechte scientie,, geven
Op dat ick den sin incorporeet, en t' verstandt can vangen:
Want wel verstaen, doet goede sententie,, geven.

Ballade opden Intrede vande Camer van Vlaerdingen.

OVERMITS dat den inhoudt der Chaerte berepfecht met
woorden clær

Het leben der Tyrannen / met een Tyran int openbaer
Alf te beelden / door Intredende chierlijcke persoonen:

En doelt wat ten beloonen dat soodanige meest te gaer /

Oyt verworhē hebbē / door haerlieder doot / en ooc daer naer /

Uyt een gelooffwaerdige Histoze / sonder verschoonen:

Dies wy (uyt *Eusebio* den Histozy- schryber) verthoonen:

Herodes Ascalonita, *Antipatris Zoon* verwoet /

Welcke *Antipater* in *Idumea* plach te woonen

Op den *Kobers*: en is van jongs in t'boos leben opgeboet.

Zo ist niet breemts dat *Herodes*, zijn Zoon / so was gemoet /

Dies metter rye wt hem een woest leben rees: want den on-

broomen

Vergoot (door groote Tyranny) menich onschuldigh bloet

Dies zijn Hoff so vol clagens en doodens was vernomen /

Dat hy daer over selfs naest in desperacy is gecomen:

*Euseb. lib. 1.
CAP. 7.
Aphricanus
antig. Li. 1. r. f.
ca. 16.*

*Iosephus an-
ti. lib. 1. ca. 2.
fol. 23 r.*

Men dese volgende Personagien machmen mercken wel
 Zijn Tyrannelick leven / al wast een Coninck in Israe.
 Waer heeftmen opt deerlicher moort-seyt werck te gebeuren?
 Also Messiam te vervolgen: noyt vrendel opstel/
 Diet/ daerom dede hy starben dooz moerwillich geweld fel
 Soo meenich onnosel kindeken / buyten recht off keuren.
 De knechtkens van twee jaer out en jonger mosten't be-
 treuren

Euse. lib. 1.
 cap. 10.

Mat. 2. b. 16.

Iere. 31 b. 15.

All diemen tot Bethlehem Judea / in het Zootsche landt/
 End in d'omleggende Vlecken bandt/ dede hy verscheuren:
 Was deerlich booz de Moeders/ daer hy zijn knechten dus
 landt/
 Om een ontschuldich kints wille / dat hy doch niet en bandt/
 Welck (hoe wel hy't dachte) niet en quam tot pemaandts
 belwaren.

De Heer (als zijn volc ooc) had: van eerst tot lest zijn Opandt:
 Maer t'is al niet teges Godt te stryde/ booz t'werelts schare:
 Hy can zijn Kerck wonderbaerlich bouwen en belwaren.

O ghy wreede Potentaten / wie gelyc (op dit termijn /
 Die noch hier int leven den onnoselen vervolgende zijn /
 Ja verdrucken booz valscheyt en geweld aen allen zyden)
 Aen Herodes: wiens hoocheyt / ren wyll tijds wel hadde
 een schijn

Proverb. 10.
 cap. 25.

Proverb. 17.
 b. 11.

Pfal. 9. b. 36.

Apo. 6. b. 10.

Maer siet: Godtes toornige wraec / loont alle tyrannē met pijn
 Met groufanie elendicheyt / comt hy haer bestryden.
 t'Onnosel bloedt roept wraeck tot Godt / bā die sy doē liden:
 Allmen hier wel mach mercken dat Godt zijn wraeck heeft
 gelendt/

seph. lib. 2.
 cap. 21.

Pfal. 32. a. 10.

En loegh Herodem miserabelick booz zijns boodts tijden /
 Met menichbuldige ellendicheit in zijn lichaom toegewendt:
 Als cozisen / schoftchz / kreeft / weede en waterluchts toornont /
 Buygekwel / zijn schamelhz rotte / vol wormē / hier gesprake /
 Inwendigē vrant / hūger / waerē hoest en enge borstich elent /
 Hy moche niet ademen / lamhz / buytenkanc quam hē besoken.
 Want dē reechtveerdigen Godt / laet geen quaet ongewyloken.

Deut. 32.
 d. 35.

De wreckete Godes heeft hem geplaecht/ dats kennelick/
en oock verrast/

En dwanc hē totter doot/ die den Tyrannē schricklic aentast:
Hoe-wel hem noch behaechde in hoosheyt langer te leven/
Toch na Medecijns raet, in r' Bar hy Callitoe te zijn ontlact:
Maer de wreake-Godts/ heeft hem dies te meerder sinerte toe
Dat hem alle zijn ledē daer na voort hebben begeben/ gepact
De Dogen zijn ingeballen/ en van haer plaets gedreven:
Godt roech hem oock met geel-licht: somnia hy stanch als
Ouy wientigh en ellendich/ so men vmdt beschreven/ (een pze
Cynde hy zijn leven/ gemerckt dats r' loon der Tyranny
Tydelick: maer na den doot was hy met dees pijn niet te
meer vzi/

Syrac. 41.

Regeerde

35. Jaer. 101

34. 102

33. 103

32. 104

31. 105

30. 106

29. 107

28. 108

27. 109

26. 110

25. 111

24. 112

23. 113

22. 114

21. 115

20. 116

19. 117

18. 118

17. 119

16. 120

15. 121

14. 122

13. 123

12. 124

11. 125

10. 126

9. 127

8. 128

7. 129

6. 130

5. 131

4. 132

3. 133

2. 134

1. 135

r' Welck maer is als d'aenwysingh' zijns loons in r'werelts
Hoe jammerlic/ ellendich hy hier na sal roepē/ Ouy: (Dallen
Want de Schrift dā sulckē toesept r'bitterste loon van alien/
Des Heeren wreacke sal seer swaer ober zijn vbandē vallen.

Ierem. 25.

Hebr. 10. 5.

13. 5. 27.

12. 5. 28.

11. 5. 29.

10. 5. 30.

9. 5. 31.

8. 5. 32.

7. 5. 33.

6. 5. 34.

5. 5. 35.

4. 5. 36.

3. 5. 37.

2. 5. 38.

1. 5. 39.

Ghy Auditeurs/ daer hebby den sin van ons' Intreedē
gehoort:

Hoe dat wy r' leven der gemeen Tyrannen vochten voort
Dooz Herodem, aen wien men claer mach mercken:
Hoe sy gestelt zijn/ en ge-inclineert tot tyrannische moort:
Ja tot alle moet-willichz/ en bloedebergiete/ zuydt en noort/
Bupten wet der natueren/ plegende alle boose wercken:
En alle sy haer meest tegen d'onschuldige versterken:
Om daer aen te gebuycken haer foytse hoof-heyte quaet:
Finalick te verduycken de gemeente der Chyften Kercken:
Want Godes vrienden hebben altoos (so sy noch zijn) ge-
weest in haet:

Genes. 4. 2. 8.

Syrach. 2.

Mauth. 10. 6.

25.

AGo. 14. c.

22.

2. Tim. 3. 6.

11. 12. 13.

Maer haer troost is Chyrtus/ die seyt den knecht is (in sulc-
ken staer) hen// is
Niet beter dan zijn heer/ die gheen rust vondt/ soo egeble-
Maer werde in zijn kinsheyt/ terstont verbolgt metter daet/
Van Herodes/ in d' onnossele kindzen/ r'welck een tsecken// is:
Dat een Tyrants hert altoos bloet-dorstich ontficken// is.

PRINCE.

Herodes, (die eē verkeert wzeet Tyrān was / in leben en aert)
 Heeft booz datum van t geen u hier daerlick is geopenbaert/
 Noch bedreben / ontallijcke veēl meer groutwelicke stucken:
 Soo wy die met Personagien al souden hebben verclaert/
 Waer hier ondoenlick / dooz lanckheyt van dien / oock on-
 nut aengebaert: (quam rucken/

Hy bedochte noch Tyrannij op t bedde / doen hem de doot
 Geboot all d'edelingē des lants / na zijn doot te doen bucken
 Totter doot : somnia geen Tyrān soo wzeedt / die meer was
 Op d'arme onschuldige te belasten en verdrucken. (gestelt
 Heeft hy niet zijn sels natuerlickē kindren ter doot gevelt)
 In zijn eygen wijff oock (sonder oozlaeck) geboot met geweld.
 Brande oock de Boeken der genealogischer vermellingē/
 Ober lang inden Tempel bewaert / waer uyt mocht worden
 getelt (linge.

De geboort Christi uyt den Nazareen: t was hem een quēl-
 Maer practijck / noch geweld belette noyt Godts instellingē.

Joseph. an-
 tiq. lib. 16.
 fol. 175.
 Josephus,
 lib. 1. cap. 7.
 Idem.
 Euseb. lib. 1.
 cap. 9.

Genes. 50.
 c. 20.

Den AKERBOOM tot VLAERDINGEN.

Aensiet Licft.

Sout maet, iy daet.

Vlaerdinghen.

Byden Factoor gepromuncheert opt t ontfangen
 van t Blazoen.

Den Akerenboom, diemen niet en ziet vunstich,, groeyen,
 Maer inde Rethoricke, zeer heerlick, en Cunstich,, bloeyen,
 V, bycomste Broederen noyt yemandt en grieftē.
 Dancken wy u, die tot ons quaemt zoo gunstich,, spoeyen,
 Van u Blasoē, daer in men const ziet jonstich,, vloeyen:
 Mits ghy u devijs en blomme daer in briefde,
 Waer uyt wy Witte Acoleykens, aensien de Liefde.

Hier

27

Hier ontfangt Rethorica de Camer van Rotterdam.

De vierde Roomfche Coninck, *Ancus Martius*, van aert goet-
dadich,
Sijn Landt ontweldicht zijnde, feer ongenadich,
Vanden *Latinen, Eidenaten*, en meer, diet quamen ruineeren,
Die hy victorieuslic heeft verwonnen selfs handadich:
Brachten hem inde Stadt daerfe hem deden triumpheren,
Deur welcke triumph' elck syn' moet so ginck vermeerren,
Dat sy haer oeffenden in als, soo dat Ridderlick betaemt:
Met sulcke liefden en eer, daermen hem mede ginc vereeren,
Ontfange ick u, *Blau Acoleykens met Minnen verzaemt*,
En begeer op u constrijke vaetkens, so ghy oock zijt besaemt;
Dat ghijt volbrengt, daer ghy om zijt gecomen,
En verclaert my t'leven der Tyrannen, hoe die zijn genaemt,
En hoe sy haer begin en ent hebben genomen.

Ballade op den Intrede vande Camer van Rotterdam.

GROVWELICK en boos is der Tyrannen leben/
Schrickeliche wreedheyt end' moerwille quaet/
Beminnende zeer end' meest voegende hen beneben
r'Valfch beschuldigen end' plupmstrijckende Raedt/
Toonende jegens de deuchte/end' alle vrome bitteren haet/
Zulcx dat hen weder volghet zeer hardt end' quaet beloonen/
Zoo booz als nae haer doot/ schrickelich hoven maet/
Als r'Acoleyken blaen, beelde aff end' compt betoonen
Met dees Persoonen hier/ tot dees Intrees verschoonen:
Vpt d'Historie claer/byden Auctheurs vermaert/
Oms in geschriefft gestelt/vanden Keyfer (waert om hoozen)
Domitius Nero, die als zeer boos van aert
Deur zijne wreedheyt groot/ end' moetwill zeer ontwaert/
Zeer werdt gedetesteert/end' wel te rechte verdoemt
Als een boos Cyprian/end' byant des Daderlants genoemt.

Sueton. in
Neron. &
Corn. Tacit.
lib. Annal.
13. 14. 15. &
16.

Nalli Nero officium de-
legavit, vt
non adijce-
ret, scilicet quod
mihi opus
sit. & hoc
aganus, ne
quis quicquid
habeat.
Sueton. in
Nerone cap.
32. Cetera
huius clau-
sule mate-
riam apud
eundem au-
thorem, in
vita Nerone:
& Cor. Tac.
lib. Annal.
13, 14, 15, &
16. Vide.

Domitius Nero, *compt met den Scepter inde handt/*
Die (om t' misbruyt van dien) *hier wert genome / Gewelt:*
Daer aff zijn aenhangende *Spreeckwoordt eensdeels geeft*
verstant/
Wessens hem t' Valsch beschuldigen, *end' Pluymstrijckende Raet,*
zijn gestelt/
Waer naer den tyran *zijn ooren gestaedigh helbt/*
Die hem in alle quaet doen voortgaen/*end' verstyven/*
d' Een met Schijn van Recht *gedecht / tourecht beclaeght end'*
scheldt/
Die vroom/rijc oft machtich zijn/*om die te doen ontslijven/*
d' Ander den tyran pluymstrijckende *gaet gerijven/*
Met zijn Harpe quaet genaemt *Valsch loven:*
Oock tourecht zeer verschoont/*des tyrans quaet bedrijven:*
Maest voor dese gaen/*tot veel menschen bedrogen.*
(Die byden vroomen meest gehaet zijn end' verschoben)
Schrickelicke wreedtheyt end' Moetwille, affgrijselick
Hier toonende haer werck/*met teyckens bewijselick.*

Sueton. in
vita Nerone.
& Tac. lib.
praeditis co-
piose huius
clausulae
materiam
pertractant.

d' Een vervolgt bitterlic de personen hier vooren gaende
Met Roof, Brandt, Banninghe ende Menigerley moort.
d' Ander comt zijn gesel booslick bystaende/
Grouwelic in schandelicheyt/*met Onnut verquisten, end' voort*
Met Sware schattinge *hy booslick bespoort*
De hier voorgaende personen / *om die te bederven/*
Gelijck men vande tyrannen gemeenlick *siet end' hoort:*
Voor hun allen gaen bedrucht / *gelijck die zijn verweesen tot*
kerben/
Maeghschap, t' vrome Senaet, Edeldom, waert om *trijc te erven/*
Religie, die hooch is te achten *end' de Gemeent,*
Inden handt/*die doch alle vrome zoeken aff te kerben/*
Slavernye genaemt/*die den tyran versteent*
Aen zijn Scepter vast hout / *gelijck met hem vereent*
Schrickelicke wreedtheyt *end' Moetwill, doen gestaedigh*
Alsoo in Tyrannie dominerende *ongenadigh.*

Mer

Nero pauidus externis se credit, populū timer. Tac. lib. 15. Conspiratur in Nerone Tacit. lib. supradict. Nero à senatu hostis declaratus, & ut maiorum more puniretur: scilicet ut furea collo infero virgis ad mortem edereur condemnatus. Suet. in Ner. cap. 49. Nero ferum suo iugulo ipse adegit, & ita sibi mortem consciiuit. Sueton. dicto cap. 49. Descriptio Historiae de vita ac fine huius Neronis Cas. ma-lam abunde indicat eius fama, ignominiae perpetuitatem, populūque detestationem. Imperium à Nerone factum ac genere, statim post ipsius mortem in alios translatum ut & de aliis tyrannis vbiq. in historiis late patet.

**Mer Tyrannie boos can niet duynachtich weesen/
Den tyrannen quaet/volcht loon nae werck/ waerachtich/
Zoo brenge hier metter daet/ den tyran schryckelich vzeesen/
Quade conscientie, die hier sulcx aff beeldt aendachtich:
Met t' Swaerdt Vrees genaemt/ dat zy aen eē draet oncrachtigh
Hem houdt hangend' over thoof: thoonende dat veel tijdt
en uren**

**Den tyran vzeekt de welverdiende wraeck onsfachtich:
Van zijn verdruchte onderdaenen/ met swaet te besuren.
Daer nae Verbitterde haet, comt soeckende curen
Van verloffing/ int boeck van conspiratie
Deur Bereyde wraeck, daer op hy t'gelicht gaet sturen
Die zelff spoedich volcht/ strengelich/ end' zonder gratie:
D' Een draeght t' Swaerdt, d' ander Mick, Geessels end' Tytel van
blamatie/
Betoonende der Conspiratie concept met t' Swaert/
De rest des Senaets vounis/ ober dees tyran verclaert.**

Hier nae volght Schandelicke Doot, deur d' arm van Desperatis sehendich/

**Met een dagge selcs inde strot steekende / hy schroomende
Aff beeldende de doot deses tyrans / ellendich/ (beekt/
Schryck boos Bereyde wraeck, bysonder doorsaek geeft:
Daer na compt Quade faem, die inde sinckerhandt heeft
De Trompet van Eeuwige schande, grootelix te blieden/
Daer mede zy ober al/ end' zeer geduerigh sweeft/
t' Leven van desen end' andere tyrannen/ condt makende den
lieden:**

**Doelt wat quader belooningh hen opt mocht geschieden:
Daer achter volcht zeer haest t' Volcx vloeck gelyzoten
Upt Verbitterde haet, gebende te bedieden/
Dat deel' ende andere tyrannen naem/ end' huys dat hoogh
was opgeschoten/
Doek nae haer luyder doot/ verbloucke werdt end' verstoten:
Sulcx dat vol schande zijn quaet end' van eere bloode
Der tyrannen leven end' beloonen/ boos end' nae haer doode.**

Daer

P R I N C E.

Naer dien dan/ **O** Princesse Rethorica, die nae t'betamen
 Als een heerliche Nymphe, nu triumphheert
 In't Leydtsche Tempe, van loffelicker famen/
 Hier onles Intrees sin u is geerpzeleert:
 Soo werdt u met eerbieding t'Blazoen gepresenteert
 Van t'Acoleyken blaeu, t'welck hem tog uwaerts went:
Ock zijnen dienst end' gunst goetwillich offereert
 Het Acoleyken wit, Liefd' is t'Fundament:
 Daer hem den Gouds-blom, end' Speelcoorn nu bougt ontrent/
 t'Korenbloemken, Wijngaert-rancken, die lustigh vercierem/
 Den Aeckerboom, Kempen-bloem, Kooren-aer met end' jent:
 Met d'Orangie Lelye schoon / end' Witte Angieren,
 Die al om u te bereeren (**O** bloem goedertieren)
 Met ons naerlich spoeden/ als constlicke hebbers vernaeemt/
 In u Helicon schoon / Met minnen verzacmt.

Presentatie
 van t'Blazo-
 een.

Rotterdam.

By den Keyser gepronuncheert op t'ontfangers
 van t'Blazo en.

Aen t'Witte ofte Blaeuwe Acoleyken, van con nature,
 En is geen onderscheyt, dan de couleur,
 Dies wy oock Broeders zijn eens van zinnen, vernacmt
 t'Blijckt, naer dien ghy aen ons zijt thonende faveur,
 Met een Constich Blazo en, tot onsen wil en keur,
 Ons daer mede vereert, en om prijs te winnen, verquaemt:
 Wy dancken u hartelick, om dat ghy met ons Met minnen, ver-
 sacmt.

Hier

Hier ontfangt Kethozica de Jonghe Camer van Haerlem.

SWYCHT nu ghy Romeynen, die trots en overdadich,
Al de Werelt berooft hebt bloedich onversadich,
En met geweld gebracht onder v getal:
V groote Triumph' was roof al de werelt schadich,
Die v gevangen Coningen aenschouden: en v dansers deden t' verhal,
Van v gedaen feyten: maer besiet hoe in dit Leydtsche dal
De *Wyngaert rancoken* Intreen: sulcken werck is om prijsen,
Dus ick u hertelick wellecoom heet door *Lieft bouen al*,
Deur welcker reuck en deucht men siet alle soeticheyt rijfen.
Mer den sin uwes Intrees die ghy comt bewijsen,
Wilt die hier nyt leggen, want ghy my daer me vereeren,, sult,
Op dat ghy die toehoorders daer mede moocht verjohisen,
Ick heb lust dat ghy den sin wel pronunceeren,, sult.

Ballade op den Intrede vande Jonghe Camer van Haerlem.

OM lebendich af te beelden/ en te vertoonen/
Het leven der Tyrannen, met een/ wat een beloonen
Sy opt verwozven hebben/ vooz haer doot/ en naer:
T'is nodich dat wy veel tyrannen verschoonen/
Deel bloedige Scepters/ veel hobaerdige Croonen
Dooz by gaen: t'waer onmogelijck dat sy allegaer
In ses vijftienen souden begrepen worden claar.
Maer nyt her *Promptuaer* // der geloofwaerdighy *Hystorie*/
Wy vertoonen u hier twee/ de voornaemst' int openbaer/
Siet daer // *Pharao*, die zijn eygen glozie
Boben Godt geacht heeft/ soo ghy weet by memorie/
Godts volc verdrucht: jae ooc de kinderleens niet gespaert:
Sulcx dat *Moyfes* (besloten in een ribozie)
Werd' int riet opt water van zijn moeder bewaert/
Die *Pharao*s hoosen aert // self in *Exodo* * heeft verclaert.

* Exed. ca 1,
2, 3, 4, 5, 6, 7,
8, 9, 10, 11,
12, 13, 14.

¶

Nero

Nero of hy een verdubbel mensch was en weet ick niet/
 Of een vermenschte dubbel: immers somen liet/
 Noept en was zijns gelijk in boosheydt beneen op d'aerde:
 r *Stromende* ^b waeter/ dat gestaedich voorwaerts vliet/
 6 *Plin. lib. 3.* *cap. 103.* Scheen achterwaerts te gaen/ ter tijt van zijn gebiet:
 Een moordenaer zijns bloets: zijn Moeder die hem baerde/
 Zijn Wyff en Broeders heeft hy vernielt metten zwaerde:
 En d'eerste van alle Keyseren van Roomen
 r *Christen* ^c bloedt vergoten: jae als een vermaerde/
 1 *Euseb. Hist. Eccl. lib. 2. cap. 14.* Zelf tegen Godt den strijt gevoert sonder schromen.
 Dus veel van de personen. Cis tijt dat wy comen
 Tot d'afbeeldinge van t'leven der tyranen verwoet:
 4 *Mich. 7. 3.* Voor al hebben d' *Affecten* ^d d'oberhant genomen
 In haer gemoet / en reden betreden onder de voet/
 1 *Rom. 7. 28.* t'Welck ^e God en alle deucht goet// verre van hē blieden doet.

f *Rom. 1. 29.* Ter contrarie all' ondencht/ ^f geen geericipieert/
 In haer (als Godloosen) woont: en in haer bedrijs regneert
 (Nochtans d'eene min d'ander meer/ al naet lusten
 1 *Dan. 4. 27.* Der affecten) *Ambitie* ^g die voor al wil zijn geeert/
 En boven al heerschen/ onder niemant zijn verbeert/
 Drijft^h altijt voort/ en laetse nacht of dach rusten.
 1 *2. Mac. 3. 6.* *1. Reg. 18. 13.* *Judith. 1.* Desgelijcx *Begeerlichheyt* ^h wil datse haer custen
 En paelen wt bryden/ soo ons d'experientie toont:
 Noept schatten soo groot die haer begeerlichheyt blusten:
 Noept Cytel so hooch / sy wilden noch hoger zijn gecroont:
 Hebben gebraccht nae een ander werlt: jae niet verschoont
 Gods eere/ diese dock stoutelijck hebben gevooft/
 1 *Act. 12. 22.* Alsoo wel aen *Herodes* ⁱ met *Lupsen* geloont.
 Dus worden van de *Tyrannen* principaelick verdooft/
 Van dees twee oude ondenchde/ zijnde vā all' andere thoofe.

all' haer Tyrannijē wert sijn begrepen in dize stukken:

D' Inquisitie ¹ is om de consciētie te drucken:

En ober t' lichaem voert Moordaedicheyt ¹ t' geweld/

En Confiscatie ^m tracht nae de goederen te plucken/

Waer onder me soxteren/ bzant/ rooff/ ruyten en rucken/

En all' andre tyrannijs specien ongetelt.

Hu gae ic voort/ hoor/ want daer moet noch werden vermeldt

Het loon der tyranen vooz en nae haer doot:

Ten eersten sy zijn met een quade consciētie ⁿ gequelt/

Infamie ^o vortreet haer eere: t' lichaem snoot

Lijde dickwils merckelijcke tijdelijcke straffe/ alsoot

Nen Pharao, ^p Antiochus, ^q en Herodes ^r blijckt gewis:

Dionysius ^s met verstoot// led' armoet groot:

Die leste straff is hart// ewich ^t smart// in duysternis/

t' Welck nae dit leven t' gemeen loon aller ^u Godloolen is.

1 Daniel 7.
2. Mach. 1.
25. cap. 7.
1 Ibidem, &c
Exod. 1. 10.
1. Mach. 1. 32.
27 1. Mach.
1. 23. 33.

ⁿ Esa. 48. 22.

^o Prou. 22. 7.

Eccle. 41. 15a

^p Exod. 14.

^q 1. Mac. 9. 5.

^r Act. 12. 21.

^s Cic. Epist.

Lib. 9. Epist.

ad Papir.

pratio.

^t Esa. 66. 24.

^u 1. Pet. 3. 19.

Act 1. 25.

Lucz. 16.

^x Spaensche

Tyrannon.

Tot belluyt// oberluyt// volcht d' Applicatie

Van alle t' voozgaende op de Meerlandsche natie ¹:

De spaensche Pharaos en Neroos als Wolven moordaedich/

Hebben ons Vaderlandt geplaccht/ sonder gratie/

Hare Godlose affecten t' alder spatie/

Haer Ambitie en Begeerlichheyt onuersaedich/

Haer Inquisitie, erghlistich en verraedigh:

Haer Confiscatie/ en Moordaedicheyt onghoorz/

Hebbē menich mensch gebracht tot desperatie versmaedigh.

o Zuyphēen/ o Naerden/ o Oudelwater al vermoort:

o Haerle/ Vaderlicke Stadt/ mijn hert van pijn doozboort/

Schuert in stukken/ als ick denck aen t' bloet t' welck men

sach bloeyen

Midden ober de marckt/ daer de vrome helten gesmoort

En gedoot werden/ comende gebonden in boeyen

Ter slichbanck/ als Schapen en gemelte koeven.

Leven.

PRINCE.

De Prince doorschotē // t'bloet vergotē // door buels handē //
 Sonder verschoon // van eenich verloon // in dees Landen:
 t' Moorden // datmen hoorde // van geheele Steden:
 Den honger van beyden // Haerlem en Leyden // en t' branden.
 Alsmen sach blaecken // d' Haerlemische daecken // en wanden //
 Die consciētiē gedrukt // t' goet geplucht // van den wreden //
 Doen my cryten // met vertwijten // o Spaensche seden //
 O ongebonden // bloedhonden // t' loon utwer werken
 Suldy niet ontloopen // maer becopen // aen u leden.
 Sulcx ick u rade // aen u leste Armade // te mercken:
 God wil ons groot en smal // met Lieft boven al, verstercken //
 En met cracht // en macht // tegē t' bloc // en jock // vā Spangie:
 Daer toe ooc met goet beleyt // d' overheyt // van ons percken //
 Principalick // Loepalick // de Majesteit van Virangien //
 En braef // Graeff // Mauritz van Nassou // trou // Prins van
 Orangien.

Loon.

t' Blasoey.

MET Iouis Fulmen en Flammitige stralen //
 En met Martis Framea mach een ander praelen //
 Of met Bacchi Thyrsus, en Herculis onbesneen // hout //
 Iae oock Neptuni Drietant upt de diepten haelen //
 Alleen in Christo is onsen roem // altemaelen //
 Die b de Zonde // Doot // Dupbel // hel geheel heeft vertreen // stout //
 En gedaen dat t' Serpent nu int slick zijn hooft beneen // clout //
 17. Zjnde vander e doot t' onser gerechticheit verresen:
 17. Zalich d is hy die op dit fundament swel te breen // bout //
 e Rom. 4. 25. Ditte ist dat wy in ons Blasoen // coen // mits desen
 d Math. 11. Ten toone voeren // op dat hy worde geprefen //
 Rom. 5. 1. Die ons met Sonden belaeen, bevees Liefd' boven al,
 1. Cor. 3. 11. t'welck also verstaen // en onthouden moet wesen //
 1 Iohan. 1. 2. Dat wy als goe Wijn-rancken // e hem daer door dancken // groot en smal
 Sonder duchten // met goe vruchten // hier int aertse dal.

Zoo veel de Const aengae: men seyt met oude advijfen
 Dat niet de meester t'werck, maer t'werck den meester moet prjfen.

Liefd' bouen al.

Haer.

Haerlem Ionge Camer.

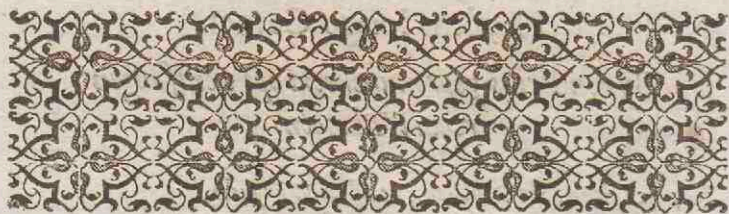
By den Prins gepronancheert opt t'ontfangen
van t'Blazoen.

Wy dancken,, de Rancken,, vanden Wijngeert,
 Waer deur Bacchus elcken vervroliect na zijn,, aert,
 Deur der Druyven zoetheyt, in t'aerdsche dal:
 Dat ghy om ons te bezoeken, oyt op desen termijn,, waert
 En ons schenckt een Blazoen, waer deur dyn,, baere
 Ionste tot Conste van Rethorica groot en smal:
 Geen vaster Fondament, dan daer Liefd' is boven al.

At 3

RETHO-

RETHORICA was opt Conneel zittende / in een heerlicke verchierde hooge Zetel / aen wederzijden dype van haer Gesusters inder vrye Consten / die dalende nevens haer zate / elcx met hunne Tycels en bewijs van hun Constige handtwercken / zeer costelicken ende triumphantelicken toegemaect: vooz haer voeten zaten / Keyser, Prins ende Factoor, vande Witte Acoleyen, die de overgeleeverde Blasoenen ofte Blomschilden ontfingen / mette voozgaende versen ofte gedichten / by hun gepronuncheert. Naer dat die vpyf eerste Cameren verclazinge van hunlypden Intrade opentlicken voozden volcke hadden gedaen / ter presentie vande Auditorozes (die vpyt elcke Camer een waren vercooren) die aldaer opt Conneel mede zaten / zijn de zelbe Cameren by de vier vande Broederen (die haer opt Conneel hadden gebracht) in hun herbergen weder geleydt met dese volgende Versen ofte Gedichten.

Goude.

wy dancken Uyt Ionken, u edel Blomkens gout,
 Die zoo rijckelicken getrest hebt / en ontfout
 De bebeynsde Wuyf / gehouden te Parijs
 t' Jaer twee en t'zebentich geleen/geen iaren out:
 Hoe dat die vermoort zijn / die hem hebben betrouwt
 Op een bebeynst semblant / t'welck ghy met goet bewijs
 Lebendich hebt afgeveelt / om te winnen Prijs.

Catwijck op Zee.

t' Kempenblomken wy bedancken / met harten blijē
 Die ons boozheit / schrickelicken / de Tyrannijē
 Van deel tyrannen / zoo wy binden beschreben /
 Hoe zy geraest en gewoet hebben / in dien tijē
 Wat zy booz en naer haer doot verworven / deur enbije
 Haer beginne / haer eynde / haer doot / en haer leben
 Hebt ghy Figuerlick verthoont en zinnijck gedreben.

Vlaerdinghen.

Akerboomken schoon / wy bedancken mits desen
 Ghy die t'inderdodern / Heroals hebt bewesen
 Zoo lebendich / als of wy t'zels met oogen zagen /
 t'welck ghy Rethorickelicken hebt booz gelesen
 Hoe hy Tyrannelicken / en alleen wpt vzesen
 Van zijn Rijck te verliesen / wredelick verlagen
 Heeft d'onnosse t'inderkens / ten zelven dagen.

Kotterdam.

d'Engelijnde / gecleerde / Acoleykens sent /
Omhelvende / zy u bedancken pertinent

Van die zinrycke Intrede / by u verthoont
Van Nero den Tyran / wiens wreetheyt bekent
Alle de werelt brachte / in een swaer toyment
Zijn eygen Hoeder / noch wijs / en heeft hy verschoont
Met getycke wreetheyt / by hem zelven oock toont.

Haerlem Jonge Camer.

Zoo der Druyven zoetheyt alle Menschen verheecht /
Maect ghy by ons oock / Edle Wijnrancken, bzeucht:
Dies wy u zeer bedancken / uyt gront onser harten.
Conssich ghy Pharao, en Neronis ondeucht
Als wrede Tyrannen / af te schildzen u peucht /
Haer begin / haer eynde / leven en quade partew
En hoe se gecomen zyn / in een ewich smarten.

Naer dat voor middach, d'Eerste vijf Camers haer
Verclaringe hadden gedaen van hun INTREYEN,
Zoo zijn naer middach de Laetste vijf Camers naer
Tonneel geleyt, by vier vande WITT' ACOLEYEN.

HAERLEM VLAEMSCHE CAMER.

De Witte Angierkens, wy vruntlick Saluteren
Die hier hun vlytich, en gewillich, Personeten,
Om met ons opt Tonneel te gaen, daer u verwacht
De Edele Rethorica: ende met groot begeren
Op u Broeders verzouckt, dat ghy sult remonstreren
Wat der Tyrannen leven in reynde heeft gewracht
En hoe sy meest elendichlick zijn omgebracht.

CATWYCK OPTEN RYN.

Liefde moet blijcken, gelijk die hier blyckt voorwaer,
Vermits ghy Coren Aerkens, gereet syt te gaer
Om te volcomen u voorgenomen Intreyen:
Daer van wy u bedancken van harten cerbaer:
Te meer ghy onse Chaerte zijt gecomen naer.
Dies wy u goet jonstich op het Tonneel geleyen,
Aldaer Rethorica zit, om u te verbeyen.

HAERLEM D'OVDE CAMER.

Trouw moet blycken. blyckt het? ja. aen wie? t'edel *Speel*, coren.
 Recht ist dan, dat het voert in zija blomschild geheel,, voren
 Den trouwen *Pellicaen*, die zijne jongen t'leven,, geeft
 Deur t'storté zijns bloet sulcke trouw, broeders, wy eel,, sporen
 Aen u, mits ghy constich zult laten op *Tonneel*, horen
 Der Tyrannen leven, wat elck van hun bedreven,, heeft,
 En wat voor en naer hun doot, hun meest by gebleven,, heeft.

HAGHE.

Die ons *Met Genuchten*, nyt het *Hollantsche Hof*
 Genuchelick bezoekt, wy *Met Genachten* grof
 En grootelick bedancken, en heeten wel gecommen:
 By sonder die vereeren *Rethorica*, of
 Haer beropen *Feeſte*, om hebben *Prijs* en lof,
 Zo ghy best verthoont (*Eel Constige Corenblommen*)
 Der Tyrannen leven, en eynde, niet om sommen.

LEYDEN VLAEMSCHE CAMER.

Zoo d'*Orange Lelien*, een *Lust-hoff* verchieren,
 End' *Victorie* verheerliet triomphelick vieren,
 Als den vyant is verslagen, en t'velt behouwen:
 Alzo oock doet ghy, *Constmedebroeders* verchieren
 Den *Lust-hof Rethorica*, in alle *quartieren*:
 Want ghy sult verthonen, constich in elcx aenschouwen
 Der Tyrannen leven, haer weelde, en benouwen.

Hier

85

Hier ontfangt Rethorica de Vlaemſche Camer van Haerlem.

WARR zjijt ghy nu ſchaemteloofe *Momiften* ?
Ontcrimpen nu u Aderen niet *Nydige Zeyliſten* ?
Wat hebdy gewonnen met woorden vol van violentie ?
Hier commen de verjaechde uyt Vlaenderen, Conſtige Artiften,
Die Vier, Water, Swaerdt, en Galg', ontkloopen zjijn, om vrydom der
Conſcientie:
Ghy *Witte Angierkens* met wat groote reverentie,
Ontfangh ick u, die in *Liefden* gerrou ſchrijft voor Advijs.
Weeft my hertelick wellicom, als Broeders van een intentie.
Mer alſo ghy hier mede comt om te winnen prijs,
Schoon en oncoſtelic geperſoneert, ſeer propijs,
So verhaelt my eenich Tyrans geſchiedeniſſe,
Vanden zin uwes Intrees, maeckt my dat wijs,
Soo can ick verſtaen de rechte bediedeniffen.

Ballade op den Intrede vande Vlaemſche Camer van Haerlem.

Om twel uyt te beelden der Tyrannen leven/
Die ontallliche boofheden hebben aengeheben:
Ziet hier *Domitius Nero*, voor ooghen geſtelt/
Die veel wreetheden in zjinen tijt heeft bedreben/
Op de Kercke Godts (ſoo't clær ſtaet beſchreben)
Het Moort, Roof, Vrouwen-ſchenden/ en ander geweld:
Boven dien heeft hem delen boofdwicht geknel
Om *Agrippina* zjijn Moeder te vermoorden:
En zjijn *Duyf* vrou *Octavia* is deur de doot gevel,
Dus woeden/ en rafen, de tyrannen aen alle oorden:
De tootſte in zjijn hant beduyt (met luttel woorden)
Doe hy *Roomen* (door moerwil) heeft geſtelt inden brant:
D' *Ennozel* verdruckde/ met die Godts Kercke verſtoorden/
En dat met *Gheduerich* geweld, t'welck hy heeft inde hant:
Wee t'Gemeente, daer zulck een Coninck compt in't Landt.

Door ongoddelick bebel/ een bloedich zwaert/
 Zoo en worden de geloobige selfs niet gespaert/
 Want zy allen moerwil aen haer bedriyven.
 Angaende noch haer leven/ het dient wel verclaert:
 Zy zijn ongestadich/ en lichtbaerdich van aert/
 Want rouwich/ en meinedich/ by mannen en wijven/
 Doel/ stuer/ gedeynt/ ja lachen en krijben/
 Hoerceders/ gulligh/ gierigh naer t'gewin/
 Eergierich/ verradigh: ten is niet al te schrijven.
 Zoo levertse Godt over in eenen verkeerden zin:
 Dan worden sy als beesten/ meer noch min/
 Bzeken/ en verschueren aldus der liefden bant/
 En volgen haers herten lust/ oock de loftruyters in/
 Waer door sy haer zelven dan bringen in schant:
 Wee t'Gemeente daer zulck een Coninck compt in't Landt.

Maer Gods straffe heeft over haer veelmaels gebloken:
 Ziet Nero, heeft hy niet hem zelven doozsteken?
 En is inwendich door een pijnlicke breeke geschent.
 Viel Commodus niet in alzulcke gebzekon?
 Door Lato, en zijn eygen hoer/ es hem t'leven bezwoeken/
 Dus sterben sy ellendich inden laetsten ent:
 Als een Wechstromende vloet is haer eere bekent/
 En wanhopen zoo menichmael alst is te spade/
 Vlouchen/ en verzaken Christum/ als siende blent.
 r Blyckt aen Iuliaen die in zijn bloet lach en bade/
 Sy en binden by Godt/ door Christum/ geen genade/
 Wetende dat zy uyt roeyden dat hy heeft geplant/
 Sy volgen haer dertelheydt/ niet quaden rade/
 Daerse Godt vrgaeft heeft met rebelick verstant:
 Wee t'Gemeente daer zulck een Coninck compt in't Landt.

Prince / naer de doode en zijn zy noch niet byp/
 Dan wort dickwils uytgeroept / geloobes my/
 En rechtberdich verdelgt haerlieder fame:
 Waer in dien men se gedincet / t'zy hoe dat zy/
 Soo comet doch al tot haren laster by:
 Want tot swerekes eynde ist vooz hun een blame/
 Ja naer haer doode / heeft Godt om haren name /
 Geheele gellachten uytgeroept tot niet.
 Och waert datter dan niet meer naer en quame/
 t'Waer goet : maer dan volcht het meeste verdriet/
 Want de tweede doot (hoe wel ment nu niet en siet)
 Zullen sy met eeuwich behaulwen moeten sterben. want
 Die niet en bekeerren (t'welck somtijts geschiet)
 Sullen eeuwich vergaen / dit is t'loon van menich tyrant.
 Wee t'Gemeente daer zulck een Coninck compt in't Landt.

In Liefde getrouwe.

Uyt sprake gedaey op't Tonneel in t'osherse-
uerey Gay t' Blazoen.

PRINCESSE vol eeren/
 Wy ons t'uaert keeren/
 Om onsen Blom-schut u te stellen in handen:
 Wilt wel beinercken/
 Het woorden en wercken/
 Hoe tyrannen leben en einden in alle landen.

Hoe de beheinsde bedriegen
 Het valscheyt en liegen/
 Wiende den Dlijstrack met een ionstigh berichts:
 Waer alsment verstaet
 Hoet inde werelt gaet/
 Een is voozwaer niet dan een momaensicht.

Want gelijk wolff en Los
 Hem gelaet by en los
 Om met d'oumofel zijnen tijt te verbyten/
 t'Is al een gelaet
 Van bloetgierige quaet/
 Want zoo ghy aenschout / sy zullen se verbyten.

Betes een crygh vzaet
 Geboert oprecht en goet/
 Bisoot aen d'ysent exempels is gebleeken:
 Dan door valscheyt gelogen
 Te worden bedrogen.
 Dit beduyt lanc' en swaert daer hy met swert doorsteken.

IN LIEFDEN GETROUWE.

Witte Angieren,

Treurt niet P. Petit.

Haerlem Vlaemsche Camer.

*Byden Faetoor gepromuncheert opt t'ontfangen
 van t'Blazoen.*

De edele welryckende *Witte Angiere*,
 Die uytde Vlaemsche custe in desen quartiere
 Tot Haerlem quaemt, en ons oock hier vereeren wou
 Met u Constrijcké Blazoen, op Rethorices maniere:
 Dies wy *Witte Acoleykens*, uyt een liefde siere
 V hartelicken bedancken, en zullen (soo ick hou)
 V altoos gewillich zijn, *In Liefden getrou.*

Hier

Hier ontfangt Rethorica de Camer van Catwijck op den Rhijn.

ALS *Furius Camillus*, Dictator der vermaerder Stadt
Romen, voor zijn trouwe dienst ballinschap tot loon heeft
gehad,

Hebben de *Galloysen* daer en tusschen de Stadt geforceert:
Waerom hy deur yver des Vaderlants den crijch heeft aengevat:

En zijn mede borgers alsoo geanimeert,

Dat met geweld weder zijn inde Stadt gekeert,

Den Vyandt daer uyt geslagen, en vervolcht in alle wijcken,

Wacrom sy hem naemden Vader: heeft zoo getriumphceert,

Deur liefden der Borgers, datmen noyt wist van diergelijcken:

Soo verwellecoom ick u mede ghy geesten der Rethorijcken,

Die mijn Feest comt besoecken ghy, *Cooren Aren:*

Wel moght ghy schryven, *Liest moer blycken:*

Den sin uwes Intrces wilt mijn nu verclaeren.

Ballade op den Intrede vande Camer van Catwijck op den Rhijn.

ALS MEN wel doosliet en leest *Iosephus Historie/*
Egesippum, Macrobius, en andere die hebben geschreben
Geloof waerdige Chronijcken/ comt ons in memozie
Dat hy daer aenroeren het tyranuelick leben
Van *Herodis*, die van *Antonius den Keyser* verheben/
Synde tot de seste Stadthouder *Syria*, en der *Joden*
Eerste vyeemde Coninck/ die haec ded beben
Door zijn tyranie/ doen hy door haec liet doden
Hircanus den Priester/ met zijn zoon niet ontbloden/
Die nacomeling wesen sou in des *Bisschops Officie:*
Hy liet soeck zijn eygen zonen verworgen en uproden:
Sijn wijff *Mariamme*, zijn *Suster/ een grouliche malicie:*
Sijns wijffs *Moeder* most van hem lyden d' selve punctie:
Oock alle die upsteyden de *Goddelicke wetten*
Liet hy ombzengen/ en meest al verpletten.

Onder

Onder hem werde Christus onsen zalichmaker gebooren/
 Die hy oock heeft gelocht te doen ombrengen:
 Heeft veel onnosse kinderen in haer bloet doen versmooren.
 Hoe heeft Godt sulcx van een Tyrant connen hengen?
 O' So'saech des daeds was / dat hy mocht verlengen
 Zijn jaren des Regerings / en tyrannighe dominatie.
 Hy tyranniseerde / sulcx dat r'volck r'spreckwoort gingen
 mengen/

Lieber Herodes varcken te zijn / dan zijn zoon off generatie.
 Mer wat verwoef hy int leven / anders dan blamatie?
 Niet gebreest / noch geeert / dan door onclach zijns tyrannijes:
 Een laeckten is hy niet onlijdsame pijn en tribulatie
 Geplaecht geweest / en de woymen hebben r'lichaem onbrjste
 Levendich verstonnen / dies zijn arme Ziel onbrjste/
 Schepende hy na zijn doot alleen was verwerf / licht/
 Een schandeliche fame / nimmermeer sterf / licht.

Leest noch boort van het leven der Tyrannen/
 r'Welck ons inde Boecken Taciti en Eusebij claerlick
 Wert aengewelen / van die / en noch meer geleerde mannen/
 Die onder andere getuygen / en verhaelen eenpaerlick/
 Van het tyrannighe leven / wyet en verbaerlick/
 Des keisers Neronis, schrikelick om aenhooren/
 Die de Christenen vervolgte met tyrannighe swaerlick/
 Hy stichte een afgrijselicken byant / uyt nydigen tooren/
 Heymelick binnen Roomen / en ging de onnossele vercooren
 Christenen sulcx opleggen / op dat sy mochten raeken
 In haer ysterste rupne / en geheel versmooren.
 Hy liet vermoorden end' dooden tot zijn vermaeken
 De geleerde deuchelame Seneca, sonder oorsaken/
 Zijn eygen Moeder / Lucanum, Lateranum, en veel meer
 byotten/
 En Petrus, Paulus, dienaers Christi binnen Roomen,

Maer hy nu beertien jaren lang in execrable
 Tyrannije hadde volhardet / en als Keysler geregeert/
 Verweckte zijn Tyrannige daden abominable
 Iulium Vindicem Lant-boogt in Gallien, met Galba geassisteert/
 Die tegen hem haer Keysler gemuyt hebben en geconspi-
 reert/

Sulcx dat hy voor zijn eygen Roomsche Senaet gepresen
 Is beschuldicht/ en hebben tegen hem gepronunchieert
 Sententie/ als een byant vant gemeen best te wesen:
 Siet wat een eerlick loon hem daer is toegesesen
 Hem/ die daer een Keysler was soo machtich/
 Een aldergrootste schant (doch verdiene) van een Keysler
 gelesen/

Sulcx dat zijn eygen Tyrannige handt manslachtich
 Over hem selfs geweest is/ r welck is waerachtich.
 Wat heeft hy nu nagelaten? wat was hy doen erk//lick?
 Een schandelicke fame/ nimmermeer sterck//lick.

Inde Romeynsche Historien wert mede bevonden/
 Dat Antoninus Commodus int hondert lxxvij. Jaer
 Roomsch Keysler gecoren zijnde/ na r vernonden
 Des Chronijer Balkiani Franck met woorden claer/
 Die in zijn joncheyt met groter sorgen deuchd'lick en eerbaer
 Was opgeboet/ om van hem te mogen verwachten
 (In Regering zijnde) een lofsame eerlicke maer:
 Dan r mislucte: want men sach hem niet betrachten
 Als oncuyscheyt/ liechtbaerdicheyt/ en tyrannige crachten/
 Soo aende Maechden Vestas, als andre Jonchvrouwen:
 Hy dede de beste banden Roomschen Waede verlmachten/
 Doode zijn Suster/ oock r gansch geslacht Cleandri vol trou-
 wen/

En al die hem zijn boornemen niet wilden staende houtwen:
 Een laetste was Narcissus zijn pagte hem r here doorkerk//lic/
 Palatende een schandelicke faem onsterck//lick.

P R I N C E.

Ghy Leptſche Princhen, en ghy die in Regering zift/
 Dit beelden wy u aff/ met de verconing dees perſonen/
 En wenschen dat elck doch Tyrannie en boosheyt mijs/
 So en verwacht hy niet eenich quaet eynd' off beloonen:
 Want Liefde moet blycken onder ons/ ely waer wy woonen/
 Oock liefd' vermeren daer Liefd' is r'fondament,, noch
 Onder onse Broeders/die hun u/ o Rethorica, hier verthoone/
 En gaeren in const flozeren / als daer toe gewent // noch.
 Daerom wy gecommen zijn/ en wat blyben ontrent // noch/
 Wy/ der Coren-aren Broeders/die ons rauwelicken spoen
 Uyt jonst,, naer const,, die ons berent // noch/
 Al connen wy in alles/ niet elck genouch doen/
 r' Sal u (nae ons hoop) vernougen/ met dees bewijsreden
 en Blazoen,
 Men te nemen upt liefden/ en Conſts affectie
 Die in ons gebaert heeft u conſtige reflectie.

Catwijck opten Rijn.

By den Keyſer gepronuncheert op r'ontfangen
 van r'Blazoen.

Den Coren-aer, die onderhout alle menſchen leven,
 Ende tot haren nootdrift hun is gegeven
 Van God-den Heere almachtich, niet om verricken:
 Wy dancken u dat ghy ons oock hier quaemt bencven
 Met u Blazoen fray verchiert boyen ſchreven,
 Niet zijnde de minste van beyde Catwijcken,
 Die oock met u bycomst thoont, dat Liefd' moet blycken.

Hier

91

Hier ontfangt Rethorica

de Oude Camer van Haerlem.

O Lustelick *Speelcoorenken* dat my noyt ginck beswijcken,
Ick weet nau by wien ick u zal gelijcken:
Op allen Feesten hebby u altoos gepresenteert:
Wel mooght ghy u toeschrijven, *Trou moet blycken.*
Al was u Stadt deur de Tyrannen gedestrueert,
t'Wee duyzent en twee hondert mannen daer geexecuteert,
V woort, en eer hebby altoos behouwen.
Hertelick heet ick u wellectoom, en zijt gesaluteert:
V incomst is my een vreucht, Broeders vol trouwen:
Laet nu mijnen Geest in u niet vercouwen,
Maer spreeckt my hier met een soet vermaen,, an:
Den sin uwes Intrees, wilt my dien ontfouwen,
Want ick den sin soo alderbest verstaen,, can.

Ballade opden Intrede vande

Oude Camer van Haerlem.

O Schone Rethorica, vol Godlijcker scientie/
Die by t' Witte Acoleyken hebt u residentie/
Ontfangt onse groetenis/ en wilt ons verschonen:
Want wy zijn nu gekomen met diligentie/
Om met personering (naer uwe intentie)
Het leven der Tyrannen alhier te verthonen:
De welke zijn als sulcke Princelijcke personen/
Die geweldlich heerschen ober haer onderlaten:
Al schijnen sy als Keyfers verciert met Cronen/
Luttel mach dat d'onnoselen helpen oft baten/
Die sy ober al/ in Stegen ende Straten/
Dooz haer wreetheyt verdrucken/ en doē versmachten // suel/
Waer dooz sy dock gehaet zijn by allen staten/
Als honden/ en slangen/ die by dagen en nachten // wel/
Met seinige tanden/ thonen haer crachten // sel,

Cane petus
& angus.

**Tot boozder verclaring van u begeren/
 So ist dat wy u hier nu presenteren**
 r/Gemeen Landt/welvaren, naer ons beste vermogen/
r/Welck moet dooz Handtwerck/Lantbouwing/en Schip-
baert vermieren:
**Maer r/pack dat hy draecht/ doet hem welstande ontberen/
 Waer dooz hy bynaest worde heel r/ondergetogen.**
 Het leven der Tyrannen doet hem dit gedogen/
**Het welck hem seer vast houdt/ naer ons vermonden/
 In boepen des benantthepts/ als men siet booz oogen/
 Alende coozde van Armoede deerlick gebonden.**
r/Exempel van desen/ worde dickmaels bebonden.
**In veel hoecken des Werlts/ r/welck te beclagen// is/
 Daer de Gemeent werdt met boeten betreden/ als honden:
 Maer hoe wel dit een last seer swaer om dragen// is/
 Godt cant veranderen/ alst zijn godlijck behaghen// is.**

Wel te recht mach der Tyrannen leven (seer schadich)
**Algebeelt zijn met Draecken en Beesten moordadich/
 Gock met vier/en zwaert/ en met vrouwen cracht/oneerlick/
 Ja met der Privilegien schendinge verradich/
 In een root bloedich cleedt/want onbersadich/
 Zijn sy naer menschen bloet altijt begeerlijck/
 Dooz haer eygen lust/ die haer seer deerlijck/
 Als met blogels tot alle wreetheyt doet drijven:
 Dragende booz een pluytm/ een roe waer mede wel leerlijck
 Godts straffe worde verstaen van mannen en wijben.
 Den bande die men om den hals van r/leven siet beclippen/
 Van veel schandlijcke dieren gestoffeert // hier/
 Betepkent datmen sulck leven siet verstaen
 In alle sondige boosheyt/ die in haer vermehrt// schier:
**Maer dooz Gods believen mach r/selste zijn haest verkeert//
 hier.****

Hoe wel (dooz sulck leven) alle toezede Tyrannen
 Schijnen te regeren als machtige mannen/
 Die in alle sacken haer eygen lust volbringen/
 Nochtang en mogen sy van haer niet verbannen
 Een schrickelijcke Dyeese / die r hert houde gespannen
 Met benautheyt/recht oft sy tusschen veel zwaerden gingen.
 Welck als verdient loon haer dooz den doot comt aens
 dzinghen/

En doet haer omsien/ als Vplen en Hasen byesachtich;
 Maer als haer dan den doodt comt bloedich bespingen/
 Diesy (dooz haer wreetheyt) meest al blyven deelachtich/
 Wat voorder beloning zyn sy dan verwachtich/
 Dooz r'vrouwencrache/ dooz r'roben? dooz r'moorden? dooz
 r'handen// och/

Dooz Privilegien schuerring? (een saecke zeer elachtich)
 Ja dooz destructie der Steden? Sloten? en Landen// noch?
 Anders dan ee schrickelijcke quade faem/vol schanden// toch?

Als exempels van desen / zyn wy hier stellende/
 Drie Tyrannen/van welcken ons is vertellende
 Suetonius (wiens schriften men wel mach geloven)
 Hoe sy de Roomsche republiick waren quellende/
 En dooz groote wreetheyt sy naest neerbellende:
 Maer in r'laetste/bleven sy selfs meest verschoben:
 Want men sach haer wel haest van r'leven beroben/
 Om haer onmenschlijcke leelijcke daden.
 Waer dooz niemant haer quade faem sal verboben/
 Daer mede sy sullen ewich zyn beladen.
 Wie sou niet verfoepen de groulijcke quaden/
 Die van Caligula, en Nero bedreben// zyn?
 Domitianus volchte oock die selfde paden.
 Dus mach wel te reche van hun lypden geschreven// zyn/
 Dat zy schandlijcke sackels des werelts gebleven // zyn.

PRINCE.

Och oftmen niet en bonde (in onsen tijt)
 Alzulcke Tyrannen/ t'waer een groot solijt/
 Op dat wy eens mochten rechte vzeucht oorhozen.
 Niet te min/wy moghen wel worden bezijt
 Van sulcken/die ons willen quellen met spijt/
 Dooz u bystant en hulp/o Princesse vercozen/
 Indien ghy met ons u gebeden doet hozen
 Men den Soone Gods/dat hy ons niet wil verfmaen/
 Nochoock niet vracken in zijn gramfchap en thozen:
 Want hy met Tyrannen/als met een roe plach te slaen/
 So lang de menschen hier in sonden voortgaen.
 Dus laet ons toch op hem/niet harten coen//dencken
 Want hy alleen is den getrouwten Pellicaen/
 Die ons (zijn jonckkens) niet en zal doen//crencken:
 Wiens beelt wy eerbiedich u in ons Blasoen//schencken.

Stipendium peccati mors.

Trou moet blycken.

Haerlem d'Oude Camer.

By den Prins gepronuncheert opt t'outfangen
 van t'Blazoen.

d'Edel Speel-coerenken, dat comt om te vereeren
 Rethorices Feeften, en om vzeucht te vermeerren,
 Bedancken wy hartelijcken van haer present,
 Ons goet jonstich geschoncken: daer deur wy leeren
 t'Selve in tijt en wylen weder te recompenfieren,
 Conftiger Blasoen en quam ons noyt omtrent:
 Waer Trou moet blycken, is Liefde t'Fundament.

Hier

Hier ontfangt Rethorica de Camer van s'Graven-Haghe.

GELYCK *Iulius Caesar* met zijn groote Heycracht
De vier deelen des werelts onder hem heeft gebracht,
En gemaect tot een Monarchie, deur wijse regeringhe:
Stouter feyt dan hy, noyt man heeft gewracht,
Wacrom hy binnen *Romen* hadde de meeste *Triumpheringe*,
Datmen noyt en vant van alsulcken vereeringe:
Grooter noch meerder triumph' daer noyt is verclaert.
Maer ghy *Corenblomkens* doet my mede conforteringe,
Want het u geschiet *Met genucht*, na *Rethorices* aert,
Schoon en oncostelick geleet, na uytwysinge des *Chaert*.
Dus begeer ick dat ghy den sin uwes Intrees uytleggen,, wilt:
Laet v *Ciceronsche* tonge spreken, den sin openbaert
Wat ghy met bewijs uwes Intrees seggen,, wilt.

Ballade op den Intrede bande Camer van s'Graven-Haghe.

IN *Eusebius* *Historie* binden wy beschreven
Van vercheppen *Tyrannen*/ wat sy hebben bedreven/
Daer upt den sin onles Intre is genomen.
Om nu de *Tyrannen* aff te beelden en haer leven/
Soo liet *Maximianus Herculeus* hoosch verheven/
Welck met *Diocletiano* *Keysler* was tot *Romen*:
Galerius Maximianus liet ghy voort comen/
Die de *Christenen* met veel tozimenten heeft gequeult/
Maximius hier oock volcht/een *Keysler* vol onbzomen
Welck hem mede seer *Tyrannich* heeft aengestelt.
Mer desen wy afbeelden/ alder *tyrannen* geweld
Leven (en beloning) door dees volgende personen/
Ter begeert bande *Witte Acoleye*, met const verselet/
En de *Wolflijke* *Stade* *Leyden*, die waert is om cronen/
Als meer geleeden hebbende/ danmen hier can verstonen.

Zies

Ziet hier 't Opgeblasen hert voortcomen spoedich:
 Soo is der Tyrannen leven stout en hoochmoedich
 Men liet oock Lust tot boosheyt aentreden als Mars seer wyet/
 Hebbende eē brandende Fackel en een zwaert heel bloedich:
 Als tot Moorden en Branden genegen verwoedich.
 Siet oock Onrechte Heerschappy, met water en aerdt gereet/
 Toont hem geweldich Heer over Zee en Landen bree/
 Met een Godloos leven en moerwillich regeren/
 Wyperkende cracht en geweld/wie het is lief of leet/
 Beschermende Valschen Godts dienst, die men moet eeren:
 En wie hem booz d' affgodery niet wil verneeren/
 Staet bereydt zwaert/strick/bier; al dit Grouwelick tormear,
 Welck ghy figuerlick verhy liet passeeren/
 Waer door elck d' onbolstandige tot zynen wille went/
 't Meeste quaet is/ 't lijf houden/ en laten de Ziel geschient.

Dees Tyrannen dan dus levende / als hier is verhaelt/
 In wreetheddt en ongoddelijcken pber verdwaelt/
 Mitswyperkende elck na haer fantasien en lusten
 Come 't loon haers lebens : ziet Heymelijcken haet haer
 ompaelt/
 Sulck dat haer knagende hart werdt duerstraelt/
 Datte geen plaets binden om sekerlijck te rusten/
 't Diepste der Woestijnen/ oock d' Oceaensche Zee rusten/
 't Schijnt haer al onbrij : ja waer sy zijn an allen doort/
 Geen water van onschuldt opt die byre wyt blusten/
 Soo heeft dees Schrickelicke vrees haer 't hert doorboort/
 Menende altoos booz ooghen te sien de doot en moort:
 En seer haestelick overhalde haer Veelderley plagen,
 Die ghy hier met Wormen en Serpenten liet comen voort/
 Dees quelling tot den eynde des lebens haer gaet knagen/
 Seer schrickelijck is de beloning in haer dagen.

Maximianus doot zijnde/ men zijn naem ginck haten/
 En Maximinas worden dooz s'keplers Mandaten
 Dooz een Tyrann mildadich/naer zijn doot verclaert:
 Ja der Tyrannen Beelden/Tafels/ en koperen platen
 Werden uptgeropt/ oock der Tyrannen naelaten
 Die de byome Christenen opt hadden bezwaert:
 Gelyck ghy hier liet dat Ruyneringe metter vaert
 Der Tyrannen wapen en beestenisse gaet vertreeden/
 Verwerpemde de namen der Tyrannen onwaerde.
 Siet hier Schriftelicke memorie van haer quade zeden/
 r'Been de Tyrannen gedaen hebben/tegens recht en reden/
 Tusch de Historie/daer in der Tyrannen name//laet.
 Ten lesten comyt hier oock / al zijn sy lang oberleden/
 Dooz belooninge/de bliegende Fame,, quaet/
 Die dooz haer gerucht nae haer eeuwige blame// laet.

MET GHENVCHTEN.

s'Graven Haghe.

Byden Factoor gepronuncheert opt t'ontfangen
van t'Blazoen.

Als het Edel Corenbloemken, jeuchdigh in t'bloeyen,, is,
De hope is, dat het Cooren vruchtbarigh in t'groeyen,, is

En dat den mensche zal genieten zijnder vruchten:

So hopen wy mede, in ons sulck een vermoeyen,, is,

Gelyck wy nu bevinden daer toe ons spoeyen,, is

Dat wy werden vereert, met een Blazoen sonder duchten

Van welcke wy v bedancken Met ghenuchten.

A

Hier

Hier ontfangt Kethorica de Vlaemsche Camer van Leyden.

Noyt als nu ick my tot uwaerts was spoeyende,
Ghy *Orange Lelie*, die daer zijt in *Liefden groeyende*,
Hertelick zijt ghy my wellecom op dese Feest,
Die hem alijt neerstigh in const is moyende:
So lang ghy gewoont hebt in dit *Leytsche Foreest*
Hebt ghy getoont vervult te zijn, met mijnen geest,
Al heeft *Zoilus* u van my willen trekken,
Ghy bleeft volherdich, stantvastich, onbevreesht,
Wel accorderende met die const verwecken.
Mer also ghy alhier uyt liefden comt te deser plecken:
Doet my weten wat den geest uyt liefden bedocht, heeft,
Sluyt geen Broot voor Vrienden, maer wilt const ondecken,
Laet hooren wat den gheest, uyt liefden gewrocht, heeft.

Ballade op den Intrede vande Vlaemsche Camer van Leyden.

BECLAGENDE berlage ick dees droebe dagen // quaet/
Waer in de werelt nu niet groot behagen // staet:
Haer vorsten zijn tyrannen / ja der dieben gesellen /
Die vrome werden vervolght / en moeten dragen // smaet /
Gewelt en cracht ober haer sonder vertragen // gaet
Dooz tyrannye lietmen die nu / als eertijts quellen /
Des zullen wy hier der tyrannen leven voorstellen
Met de belooninge / oock vooz haer doot en naer
Die volherden in boosheyt / niet om verstellen
Als *Caim* die eerste Menschen bloet heeft vergoten zwaer /
Ongeftadich moeste hy vluchten vooz Godts aenschijn claer /
Vertrwiffelt hy hem begaf tot de quade benden // al /
Onder die verbloechte is hy getelt voozwaer:
Hier dooz so moet dan volgen / 't is openbaer /
Dat een boos leven dooz een quaet sterben eynden // sal.

Die dan noch lebende/van quaet hem beroemt//fier/
 Als Nimrois naerfolger in boosheyt verbzoemt//schier/
 En Godt in zijn leden wilt doodelick bevechten/
 Al zijt ghy kenbaer/ghy en dient niet genoemt//hier:
 Godt dreijt u/ als alle ander/ met dat verdoemt// vier.
 An liet t'leven Pharaonis, en wpt ganck ten rechten/
 Hy en is in boosheyt maer een van v knechten/
 Nochrās meende hy met geweld Gods volck te verdrucken/
 Hy crijghe zinen verdienden loon: o plompen slechten
 Ten can u niet beter/ dan hem/ of sulcke gelucken/
 Want Godt belacht u bloedighe geboymde trucken/
 Die kenbaer maken v boosheyt/ tot inden gront/ sijn/
 Al laet u Godt met Achab ander lien vruchten plucken/
 En als Ietabel wptrechten veel boose stukken
 Dencke wie met Godt twist / zal van zijn zweert dooz
 wont // zijn.

Want wie (tyrannich dozstede) hier vol ontrouwen//sneekt/
 Als Cyrus, nae t'bloet en sonder berouwen // leeft/
 Merckt zijnen quaden loon/die vooz elck moet stincken/
 Sijn overwindereffe hem thoofst af gehouwen // heeft/
 En naer zijn doot sy hem in eler aenschouwen// geeft
 Bloet in een Cuppe (t'zijnder oneeren) te dvincken/
 Seggende: wort verlaet vant bloet/en wilt gedincken
 Dat ghy naer bloet gedozst hebt/ tot alder euren.
 Alle tyrannen moeten doch te gronde zinken.
 Merckt watmen Tarquinius Superbus heeft zien gebeuren/
 Die soo menich edel herte heeft doen treuren/
 Want hy deur hopeerdicheyt vant quaet beseten//was:
 Heel t'Roomsch Regiment meende hy te verfehueren:
 Als verstootten ballinck moeste hy zijn daer besueren:
 Die ander meent te smijten/wert wel selfs gesmeten// ras.

**Wie Mithridatis daet zonder verfeeren // doet/
 Doodende (met zijn schijben) Dorsten en Heeren // goet/
 En volgt hem in zijn andere booshepdt onreene
 Van d'onnosel bergietende/ met oneeren // r'bloet/
 Zijn ongeluckich eynde t'hemwaert keeren//moet.
 Wee daer Phalaris wreethepdt is gemeene/
 Die een siechte doot te doen sterben achte cleene:
 Dus liet hy eenen metalen Oef daer toe maken/
 Om zonder medelyden elck te bzingen in weene:
 Maer voor zynen loon zy hem zelf daer in staken.
 Die hier een naerbolgher is van Herodis saken/
 Een Kinder-moorder/ eē dooder van zijn eygen Soon//wis/
 Die nu soo in zulcken bloedigen toorne blaken:
 Connen wel zijn vertwijfelde boose ziekte smaken/
 Want gelijke daet/gelijck te straffen Godt gewoon// is.**

**Die Caligulae daden volgt/sonder duchten//wreet/
 In zijn hobaerdicheyt/en boose geruchten//heet/
 Levende schandelicke/ oock vol onzeden/
 Denckt om den loon die hy om zijn quade bychten//leet/
 Gewont zijnde/ hy niet upt dan versuchten// sneet.
 Ghy wilt oock stoutelick Neronis wech intreden/
 En noch te boven gaen in alle quade zeden/
 Oock moordende/brandende Godts getuygen waerachtich:
 Beplekende met bloedt heel Landen en Steden:
 Hy verginck/ nemende hem zelven t'leven onfsachtich,
 Antoninus Bassianus, dien Bloethont manslachtich/
 Gaet ghy te boven/ghy crijchter oock zijn schande// by:
 Deynde zal oock comen soo seer onverwachtich.
 r'Is een rechte belooninge der tyranen machtich:
 Als zy meenen vast zijn/Godt drijftse upt den Lande// by.**

Aenmerck:

Kenmerck Valerianus, hoe wel ghy Rijke // zijt:
 Wert hy niet goet/ en eere/alle gelycke // quijt?
 En heeft een voet banck van Sapor moeten blyben:
 Dus ghy die Godt doet in elcken wijcke // spijt/
 Ja als een verscheurende dier noch met practicke // bijt/
 Al meer van u/ dan van dese/ salmen noch schryben:
 Dooz chooft van alle tyranen sult ghy boven drijven:
 Maer Godts straffende handt sal v oock vinden:
 Al zietmen u/ als Attila, in boosheyt verstyben/
 En meent met v Geestel alle menschen te verflinden:
 Die den Geestelaer gebonden heeft can u oock binden/
 En t'grontsop doen uyt dincen dat u dooz boort // t' hert.
 Gedenckt/ wie hem der tyranije/ als ghy onderwinden
 Staen onder dit oordeel/ dat eer zijt verzynden/
 Ghy die daer rooft/ zult gerooft zyn: die moort / oock ge-
 moort // wert.

IN LIEFDEN GROEYENDE.

Leyden Vlaemsche Camer.

By den Keyser gepromuncheert opt' ontfangen
 van t' Blazoen.

Geen Edelder Lelie en isser inde Landen
 Dan d' Orangische, soo alle cloecke verstanden
 Mer ons zullen getuygen, wanneer sy is bloeyende:
 Sy heeft ons verlost van onse vyanden,
 Dien wy als een Proy, waren gegeven in handen.
 Dus Broeders, u Blazoen is ons leven voeyende:
 En bedancken u hertelick, die zijt In Liefden groeyende.

Naer dat dees vijf Camers gedaen hadden bewijs
 Van hun Intrede, den toehoorders onderricht,
 Zijn de zelve weder gebracht in hun Logijs,
 En namen van elcx hun afscheyt met dit gedicht.

Haerlem Blaemsche Camer.

Uyt Liefde hebt ghy u getrouw elick gequeten/
 En de Hystorie Neronis uytgemeten/
 Zijne aenbanck/ uytganck/ en wat hy heeft verwurben
 Voor en naer zijn doot/ mede hebt ghy niet vergeten
 Zijn wrede Tyranni/ en hoe hy was gebeten
 Op Gods Kercke/ die hy heel en al heeft bedurben/
 Zijn moeder/ wijsf vermoort/ en hoe hy is gestorben.

Catwijck opten Rijn.

Liefde moet blycken by u / ghy Constige/ Coren, aren,
 Tot wien Rethorica, leent haer ionstige/ ooren/ garen/
 Oermidts ghy afbeet met dees negen personen
 Herodem, Neronem, die als donstige dozen// haren
 Moetswit bedreben (erger oft afgonstige Dozen// waren)
 Oer t' Volck Gods/ gelijk ghy recht hebt gaen berthonen
 En hoemen Tyranni/ meest haer meester ziet ionen.

Haerlem d' Oude Camer.

Dat Troufal/ en moet blycken, dat dlijct wel aendachtich
 Ven u Constustliche Hebebroeders eendachtich:
 want ghy t' leben der Tyrannen soo figureert/
 Als of wy alt zelve hadden gezien warachtich/
 Van den Keyser Caligula, en Nero machtich
 En Dominianus, die met lust/ en begeert
 Oer het volck Gods/ hebben getyranniseert.

Haghe.

De lustige Corenblom, Met genuchten bloepende
 In t' Sgravenhaechsche Palleys, daer Pallas is boepende
 Veel geleerde Oratoren, en oock Poëten,
 Heeft bewesen wat quaet uyt een Tyran is bloepende/
 Als wat in Keyser Maximianus was groepende/
 En Galerius Maximus also geheten/
 wiens boosdaden ghy/Boeders/niet en hebt vergeten.

Leyden Vlaemsche Camer.

d'Orangische Lelie, lustich om aenschouwen/
 Meer ende meer groepende in t' Hof van Nassouwen,
 En als een Cedar in Libano hooch verheben// is
 Heeft ons niet min leerlick/als Constich gaen ontfouwen
 Der Tyrannen leuen/wat sy hebben behouwen
 Int eynde/en wat fame van haer hier gebleuen// is
 t'welck van t'waelf Tyrannen/by u seer clouck beschreuen// is.

Dese laetste Biss Cameren in haer herberch ghes-
 bracht zijnde/ hebben die vande Camer der Witte Aco-
 leyen, als opstelders der beropen Heeste/ terstont daer
 naer van dien selven dach de zelve ingecomen Came-
 ren verwellicomt met een Prologe van twee Perso-
 nagiën d'ene genaemt Liefhebber van Conste, en d'an-
 der Diet alles ten quaesten duyrt, bewijssende/dat de Con-
 ste der Keden-rijcken niet alleen inde Nederlanden/
 maer by de Hebreen/ Grieccken/ ende Latijnen/ en in
 veel Conincrijcken in groter Reputatiën ende Eeren
 is gehouden/ ende ober duysent jaren bekend is ge-
 weest. Ende is voorts een Spel van Zinne daer op
 gevolcht van acht Personagiën/

Ver-

Verclarende

Vande vier des Werelts staten, zijnde zeer beladen
 Soeckende vertroostinghe, in haer hert climmende swaerheyt
 Deur by hun te Land, Water, Lucht, Vier, geleden schaden,
 Al om vergeefs, maer vindense inde heylgenvende waerheyt.

NAMEN.

PERSONAGIEN.

1. Bouwen Aerdtvelt,	Een Land man.
2. Steven Golvervloet,	Een Schipper.
3. Dingnaer,	Een plepter met plepfsacken inde hant.
4. Blasius puf in t vier,	Een Alchemist.
5. Calle de Lellige,	Een Wolspinner.
6. Gommer Crimpraet,	Een gemeen Man.
7. Grijp-al,	Een Coopman.
8. Ware onderwijfinge,	Een Leeraer.

Ende zijn dijnerdaechs smorgens ten acht uppen daer aen
 den 28. Mei/ 1596. by d'eerste vijf Cameren/ ende na midda-
 ge ten twee uppen by de laetste vijf Cameren dese navolgende
 Keferepnen opten Regel Gepronuncheert/ midtsgaders de
 Liedkens gefongen/ gelijk als volcht.

Gou

Goude.

Alle Overheyt is wel van Godt gekelt
 Om den boosen te straffen die doen geweld/
 En te beschermen hier den woomen hoor/
 Die menichmael t'onrechte worden gequele
 Sal daerom wel / op dat mach blyden vermoort
 Onrechte/ eenen rechten crygh brengen voort/
 Als Abraham, die Loth zijn Broeder deed' bystant sijn
 Tegen vyf Coningen/ die onrechtelick hebben gelyport
 Het Lant te bederven/ en te berooven de goeden zyn
 Soo oprechtelick mach soek nu op dit termijn
 Goede Patriotten/ hare gemeente voorstaen/
 Op dat sy door/ liden niet worden gebzacht in pijn/
 Want veel practijcken/ om de Landen te verraen/
 Siermen den Vpandt mee archlisten snoot om gaen/
 Die ons verdrucken soeckt/ d'welck hem een verjolsjen // is/
 Maer op dat zijn boozneemen worde te niet gedaen/
 Voor een beveynde Paey's, een rechte krijgh te prijien,, is.

Genes. 6.
 Exo. 1. 8.

Exo. 18. 13.
 Leui. 24. 10.
 1. Cor. 15.
 24.
 Rom. 12. 8.
 Gen. 14. 14.
 Judic. 9. 27.
 Iosua. 10. 1.
 1. Reg. 3. 1.

Dat een rechte krijgh te prijien is/ machmen mercken
 Aen veel dingen geschiet inde Franche percken:
 Hoe dickwils hebben sy een Paey's gemaeckt seer vast/
 Maer hoe die gehouden is/ blyckt aen de werken:
 Want menich onnosel mensch heeft het zwaert verrast
 Die geen arch dochte/ noch niet geen swaerheyt waren belast
 Deerlick vermoort zyn/ en upt den Landen gedreven:
 Waer beter geweest/ dat pgelick op zyn sweert had gepast/
 Van soo door verraderie te comen om t'leven:
 Edele Patriotten/ wilt lieber den krijgh aenleben/
 En beschermen den geenen die sonden worden geplaege/
 Op dat wy vredelick leben sonder sieben
 Alhier/ houdende eendracht/ in alles onversaeght.
 Soo mach den Vpant van ons werden verjaeght/
 Die in de oogen der Gemeente een afgrisen // is/
 En dat wy seggen als een die liefd' tot Vaderlant draeght/
 Voor een beveynde Paey's, een rechte krijgh te prijien,, is.

De Morgen-
 werck be-
 screven door
 Eusebium
 Philadel-
 phum.

De Aete
vanden vre-
dehandel
tot Cuelen,
in slaet,
1579.

In dees landen heeftmen oock sien gebueren
Dat den Paeps is boozt gebracht/ wel ter cueren/
Maer van wiens is ondt honden/ is goet te welen:
En hoe Don Johan de reuchent heeft gaen verscheuten/
Welch openbaer genouch is en oock dient niet vergeten
Met wat praeticken Dye de Terra nova was geseiten
Tot Cuelen, om vanden Drede daer te verhaelen:
Maer hoe mijn Heeren Stasen haer tijt hebben verlieten/
Can genoegh verstaen worden by Duytschen en Walen:
En hoe oprecht dat Parma heeft gaen wandelen sonder falen/
Doen de Gelanten uyt Engelant waren verlaemt
Tot Oostende: maer mercht hoe veel der ley talen
Quamen doen tot ons uyt Spaengien, hoe hadde zijt geraemt:
Eerst op Engelant, en daer na onbeschaemt
Reenden dees Neerlanden, t welck wel te bewijfen// is/
Gansch te vernielen/ dat my doet seggen soo t betaemt/
Voor een beveynde Paeyts, een rechte krygh te prijsen, is.

PRINCE.

Ghy Princelicke Borgers, wacht u boozt Spaensch gebroecht
Die haer vermommen/ als oft sy waren goet/
Maer vol kintjn zijn sy geheel gestekten:
Kestteert haer Tyranni/ met eenen moet/
Van haer schoone beloften zijt afgeweken.
Hoe menighe aenlagen/ het heeft gebleken/
Hebben sy over dees Landen te weegh gebroecht:
Den Prins doorschoten: noch meer ander treken
Soo Moorden en Branden/ het sy u ontknoecht:
En al ist dat ghy van haer wert aengeloecht
Om Drede te houden/ wiltse niet geloben: (wroecht
Dooz sulcken schijn hebben sy t allen tyden haer werck ge-
En op het onsekerste souden sy u bezooben
Van goet en leven: veel landen hebben gaen proben:
Maer stelt u tegē haer wreetheyt/ t welc ons een verrijfen// is/
En ghy oock verstaen moeght/ dat sonder verdoben/
Voor een beveynde Paeyts, een rechte krijgh te prijsen, is.

VYT IONSTEN BEGREPEN.

Gods

Gods gonste staet open, *Wel*
Dooz die barmherticheyt bewijsey, *Hier*
Aey den armey, want zy met hopen, *suel*
Hier sulley verfaet werden, ey God prijsey, *hier.*

Na de wijse

Ghy dochter Sion ontwaect.

WEL Salich ende verblijt
Sal den mensch zyn bevonden,
Al na desen levens tijt,
Die barmhertich van gronden
Is, hem sal, hier na spoort,
Oock barmherticheyt voort
Van God comen aen boort,
En hooren een troostlick woort:
Coemt ghebenedijde reyn,
Besit na ongestoort
Het Rijck dat u behoort
Met mijn Vader ghemeyn.

Ghy die den armen seer milde
V gauen gaet met deelen:
Daer toe den bedruckten stille
Die den hunger verveelen,
V is bereyt seer schoon
Al in des Hemels thron

Hand 12.
Lucas 11.
1. Cor. 13.
1. Tim. 2.
2. Tim. 1.
Tit. 2.
1. Pet. 3.
2. Pet. 1.
1. Joh. 3.
2. Joh. 1.
3. Joh. 1.
1. Joh. 4.
1. Joh. 5.
1. Joh. 6.
1. Joh. 7.
1. Joh. 8.
1. Joh. 9.
1. Joh. 10.
1. Joh. 11.
1. Joh. 12.
1. Joh. 13.
1. Joh. 14.
1. Joh. 15.
1. Joh. 16.
1. Joh. 17.
1. Joh. 18.
1. Joh. 19.
1. Joh. 20.
1. Joh. 21.
1. Joh. 22.
1. Joh. 23.
1. Joh. 24.
1. Joh. 25.
1. Joh. 26.
1. Joh. 27.
1. Joh. 28.
1. Joh. 29.
1. Joh. 30.
1. Joh. 31.
1. Joh. 32.
1. Joh. 33.
1. Joh. 34.
1. Joh. 35.
1. Joh. 36.
1. Joh. 37.
1. Joh. 38.
1. Joh. 39.
1. Joh. 40.
1. Joh. 41.
1. Joh. 42.
1. Joh. 43.
1. Joh. 44.
1. Joh. 45.
1. Joh. 46.
1. Joh. 47.
1. Joh. 48.
1. Joh. 49.
1. Joh. 50.
1. Joh. 51.
1. Joh. 52.
1. Joh. 53.
1. Joh. 54.
1. Joh. 55.
1. Joh. 56.
1. Joh. 57.
1. Joh. 58.
1. Joh. 59.
1. Joh. 60.
1. Joh. 61.
1. Joh. 62.
1. Joh. 63.
1. Joh. 64.
1. Joh. 65.
1. Joh. 66.
1. Joh. 67.
1. Joh. 68.
1. Joh. 69.
1. Joh. 70.
1. Joh. 71.
1. Joh. 72.
1. Joh. 73.
1. Joh. 74.
1. Joh. 75.
1. Joh. 76.
1. Joh. 77.
1. Joh. 78.
1. Joh. 79.
1. Joh. 80.
1. Joh. 81.
1. Joh. 82.
1. Joh. 83.
1. Joh. 84.
1. Joh. 85.
1. Joh. 86.
1. Joh. 87.
1. Joh. 88.
1. Joh. 89.
1. Joh. 90.
1. Joh. 91.
1. Joh. 92.
1. Joh. 93.
1. Joh. 94.
1. Joh. 95.
1. Joh. 96.
1. Joh. 97.
1. Joh. 98.
1. Joh. 99.
1. Joh. 100.

Matth. 19. 2.

Lucæ 12. 33.

1. Cor. 15. 54.

Vanders Vader het loon,
 Het welck wesen sal de croon
 Die onverderffelick is
 Hier na, verstaet den toon,
 En wert in u persoon,
 Onsterffelick ghewis.

Mat. 25. 16.

Die daer den naeckten becleet,

De ghevangen besoecken,
 t Rycke Godes is bereet

Genes. 12. 4.

Levit. 19. 18.

Deut. 22. 1.

Matt. 19. 19.

Matt. 22. 38.

Ioan. 13. 34.

Matt. 26. 28.

Voor die: daer toe vercloecken

Haer, in oprechttheyt sijn,

Niet door beweynsden schijn,

Maer na der liefden lijn,

Als die leden Christi zijn,

Ende dat bewyisen trou,

Die sal na dit termijn

Drincken den claren wijn

Int Ryck sonder benou.

Genes. 18. 3.

Iudic. 13. 15.

Esaie 58. 7.

Matt. 25. 36.

Lucæ 14. 13.

Rom. 12. 13.

1. Tim. 3. 2.

Tit. 1. 8.

Hebr. 13. 2.

Lucæ 21. 23.

En die u selven begheeft

Om in u huys t omfangen

Die benant in armoed sweeft

Oock suchten met verlangen

Tot God, en wilt baer soet

Vertrousten met u goet,

Ghy vercryght hier voorspoet

En hier na u siels behoet,

Als ghy sult sien het geclach:

Maer sult staen met een moed

Bevryt zyn voor den gloet

Al in des Heeren dach.

PRINCE.

Princen doch liefde useers

Aen die het seer behoeven,

En u ooren niet en keert

Van haer, wilts niet bedroeven.

Maer coemise hier te haet

Vyt jonsten, metter daet

Begrepen, delicaet,

Soo en wert ghy niet versmaet

Van God, die u maect bekent,

Dat hy, mijn reden wact,

Die met segben bystaet

Daer Liefd' is t' Fondament.

Ioan. 13. 14.

Ioan. 15. 2.

Rom. 12. 10.

Rom. 13. 19.

Math. 23. 4.

Prover. 17. 5.

24. 31.

1. Cor. 13.

Galat. 5. 24.

Ephes. 4. 15.

ende 5. 1.

Phil. 2. 2.

Collof. 3. 14.

1. Petri. 4. 8.

1. Ioan. 3. 23.

ende 4. 7.

Hebr. 13. 1.

VYT IONSTEN BEGREPEN.

Catwijck opt Zee.

O Pax, hoe zijt ghy in alle gewette // soet /

En Vrede is wel ter werelt het beste // goet

Dooz Landen en Steden / jae menschen en dieren /

En dooz vrede verrijcken elck Lant ten leste // moet /

Daert Bellona en Mars allom al schoffieren:

Sulcx is te bemercken in alle manieren

Daer wreetheyt en tyrannie wert bedreben:

Siet ons gebuyren / doozsiet al haer quartieren /

Ciffer al weenen / suchten / schudden / en heben /

Dat zijn de vruchten die ons d'Orlooch can geben:

Dus machmen wel te rechte naer vrede verlangen:

Och hoe geluckich waert in Paepse te leben:

Maer de valscheyt der mensche brenge ons int verstrangen:

De Dyant biet ons vrede / maer hy meec brande en hangen:

En t'is reden dat ons sulcx een groot affgrisen // is:

Dus seg ick voorwaer / gaende de rechte gangen /

Voor een beveynfde Paey's, een rechte krijgh te prijlen,, is.

P R I N C E

Eenen gebeynde Drede moet ons zijn eenen haet // groot:
 Wy en behoeven geen bewijs / r' blyckt byder daet // bloot /
 Wat bredde ons byanden met ons te maechen soecken.
 Tot Gendt en Colen, den vyant ons breed tenden raet // boot
 Hy toonde den Olijstack, loot r' s'cheen om ons versloecken /
 Richter houdende den Strick verborzen in hoecken,
 Oostende weet oock wel van dusdanige treken.
 Off wy sulcken Drede behooren te verbloecken
 Leert ons de Spaensche vloot, al en ranse niet spreken:
 Wat den Vyant heden maecht / sal hy morgen breken.
 Seggende / Kettens en salmen geen gelooff houtwen.
 Dat hy sulcx vooz heeft / is allom genoegh gebleken:
 Hoe sullen wy dan connen op zijn woorz betrouwen?
 Dus moetē wy sulcken Dredē als bedeckt kentjn schoutwen /
 Welck d'oprechte mening van vele wyfen // is /
 Dat met sulcken vyant / die ons soeckt te benoutwen /
 Voor een beveynde Pays, een rechte krijch te prijfen,, is.

Titum Livium overliende / soo lesen // wy /
 Hoe dat Marcus Cato heeft misprijzen // by
 De begonnen bredē / die de Romeynen wouden maechen
 Met die van Carthago: en bracht reden van desen // by /
 Datle maer weynich tijts sochten den krijgh te maeken /
 Om middeler tijt te rusten / want sy seer haecten
 Hoe sy r' Lant der Romeynen (stercker dan opt te vozen)
 Souden overballeen / met branden en blaeken:
 Hoe sy haer Borgers souden in haer bloet versmozen.
 r' Soude met ons oock alsoo toegaen / r' is moeyte verlozen
 Dat wy van een vyant anders pepynen of dincken:
 Dus laet ons liever inden rechten krijgh brencht ooz bozen /
 Diemen recht meynt soeckende den vyant te crincken /
 En met een gerechte saeck sal Godt zijn segen schincken:
 Sulcken krijgh met eendracht gebdert een versolifen // is:
 Dus seg ick noch / al wil u den vyant lieflich wincken:
 Voor een beveynde Pays, een rechte krijch te prijfen,, is.

P R I N C E.

Spurius Posthumius die tot noot gebracht // was/
 Door t'quaet belept heeft om beters wil gedacht // ras
 Een lelyck verdrach metter Samniten aen te gaen:
 Maer de Senaet van Romem, die met druc de claght // las/
 Hebben hem (en al die de beloften hadden gedaen),
 Gebonden/ den vpyant gelonden / om te doen verstaen/
 Dat sy niet en hielden eenich onredelick verdrach.
 Maer Marcus Regulus doet ons een beter vermaen
 Die / terwyl hy by die van Carthago gebangen lach/
 Wert gelonden naer Romem, om noch dien dach
 Te wisselen van gebangens/ en spreken van bestant:
 Hy ontriet het haer/ en al walt hem een hart geclach/
 Hy heerde lieber weder/ en sterft door des vpyants hant/
 Dan hy sou soecken een gebeynsde vrede aen elcken kant:
 Hy hier in boozwaer een vermaen van goede advijfen // is:
 Dus die zije In Liefden accoort, wilt hem loben: want
 Voor een beveynsde Paeyns, een rechte krijgh te prijsen,, is.

IN LIEFDEN ACCOORT.

Godts Liefde blijfe.

zey

Een Liedeken Gerheucht
 Hoe Godt de zijne croont,
 Hoort die den armen dencht
 En weldaet heeft betoont.

Op de voys: Pour vng playsir.

HOORT toe ghy menschen algemeyne
 Wat de Schriftuer ons leert,
 Christus die spreekt tot ons seer reyne:
 V aenschijn niet en keert,
 Noch van den armen weert,
 Die zyn in groot beswaren:
 In giericheyt wilt niet bewaren
 V goet, noch voor den vreemden sparen,
 Van dient onnuttelicken wert verteert.

Den armen wilt altyts bedencken
 Al van u overvloet:
 Godt die salt u wederom schezucken,
 En loont u met spoet,
 Viervout in al u goet,
 Soo hy dick heeft bemesen,
 Als wy in de Schriftuer wel lesen:
 Want d'aelmis is van God ghepresen:
 V liefde tot den armen altyt doet.

Wie een dronck waters in Gods name

Den armen gheeft met vlyt,
 Die sal God weder sonder blame
 Loonen, met zyn Ryck wyt:
 Dus wilt tot aller tyt
 V penninck laten dalen
 Met de Weduwe sonder falen,
 God salt op woecker weer betalen
 Op aerden, of int eewighe jolijt.

Wie den armen en desolaten

Zyn liefde heeft ghetoont,
 Die sal van God tot zynder baten
 In Gods Ryck zyn ghecroont,
 Als hy sal onghetoont
 Spreken, tot een verblijden,
 Coemt mijns vaders ghebenedijden,
 Ick sal u vander doot bevrijden,
 Vwe hantreyckinghe werts u verschoont.

P R I N C E.

Princen, u sal al sonder treuren,
 Seyt Christus onghestoort
 Mijns Vaders rycke nu ghebeuren
 Te zyn In Lieft accoort,
 Want ghy ginekt na mijn woort
 d' Hongherigen versaden,
 Den naeckten om niet te versmaden
 Ghecleet, noch hebt ghy onbeladen
 Ghetoot u liefd' tot den benauden voort.

In Liefden Accoort.

GODS LIEFDE BLYFT.

Dlaerdinghen.

GHY Chyrtelicke Ridvers/ o ghy vrome Campioenen/
 Houdt u coen en man-lick/ in dit periculouse pley:
 Ephe. 4. c. 27. **G**eefst uwē vrāc geē plaets/ noch wilt niet hē niet versoenen/
Waer wederstaet hē cloeckelic/ niet Chyrtō/ uwē Capiteyn:
 Breekt niet al heeft u wedpartij veel affikentē groot en cleyn:
 Rom. 13. b. 12. **D**oet aen all' v' Wapenen/ en sterckt u/ na Godts behagen/
 Ephe. 6. b. 11. **W**ant ghy en hebt niet te stryde tegē vleesch en bloet alleyn:
Maer tegen de geweldige der werelt ruwen dagen:
Tegen geestelicke boos-heden inder lucht / hoorc' r' gewagen/
Met de duysternis deser eeuwen/ dus wacker int Gebedt:
Weest nuchter en voorzichtig/ tegen de listige aenslagen:
Dat ghy inden quade dach blijft staen/ en verwynt onbesmet
 Den listigen Sathan/ die u soeckt te locken in zijn net
 Luc. 4. a. 6. **M**et geveint saublāt/ geloofc' n3 die vol valsche advijsen// is/
 1. 1 et. 4. a. 8. **A**ls eē bziesshende Leeu/ hy heimelick op u zijn tandē wedt:
 Ioan. 18. b. **W**eest u Heer getrou/ en dēct/ als d'afvechting int rijzen// is/
 16. **V**oor een beveynde Paeyc, een rechte krijgh te prijfen,, is.

Ephe. 16. b.
14.

Stact vast/ en wile u lenden niet waerheyt t'omgorden
 Ende uwē bozht niet alle rechtbaerdicheit bedeckt: (spoeven
 Voeten wilt niet vaerdicheyt des Evangelijs schoepen/
 En oock des breecs: maer noch bobē al (so uwē Heere spreck)
 Heeft aen dē Schilt des Geloofs, waer mede ghy moecht perfect
 All' de vierige pijlen des boosen blusschen en keeren:
 Desgelijc / oock den Helm der salicheyt vast op u hooft treckt/
 Met het scherp-snydēde Swaert des Geests, t'welc is t'woort des
 Wilt u alzeit tegē s'byants aenloop dapper-lijc weerē (Heeren):
 Met aller biddinge/ en geestelick smeecken onbevreest/
 Waeckende niet alle geduericheyt/ en bierich begeeren/
 Phil. 3. **A**ls Paulus seyt: Broeders/ ick acht mijn selven/ in dit forseest
 Niet als dat ick volmaecht ben / ofte hebb' bereegen meest
 Dē gelettē prijs/ maer ic jaeg' daer na t'welc t'berjolsen// is/
 Ock ick t' mochte grijpe/ daer toz ick gegrepen bē/ na dē Geest
 Iacob. 4. **W**ederstaende de Werelt/ wiens vrientchap God een afgrij-
 sen // is/

Voor een beveynde Paeyc, een rechte krijgh te prijfen,, is.

Doen

Rom. 6.

Doe ghy noch kneechte der sonde waert/ also Paulus meynde/
 Doe waert ghy by vanden gerechtfichz/ maer wat vruchtē dan
 Hadd' gy/ dies gy t' u nu schaet wāt de doot is sulck haer eyn-
 swānceer zijn voorgafde levē dā eē geloovich Christusman (de
 Alsoo oberdect/ dat hy hem sulcx schaemt/ so sullen voortāen
 De voozleden sonde het wapē zijn/waer door hy (ongelogen)
 De tegenwoordige aenberchtig des booshepts dooden rau/
 Gelyck den strijdbaren David, inden Geest opgetogen/ (gen
 Den Keus Golar met zijn selfs Swaert/ t' hooft heeft afgello-
 So moete ooc all die t' welen Christi (in Geest en waerhept/
 Gelovich) hebben aengenome/ haer tot recht crigen vogen/
 Tegen al dat den aert Christi hier hindert of tegen leyt/
 Strijen voor t' pant haers erfgoedts (dats t' welen Christi en
 den Geest gelept (wysen // is)
 Erst ontfangen die dat gaern in't leven (soo t' woorts up-
 Ongebodt bewaren/ tot geestlike opwassing ontspreyt
 Het aensoecken der booser lusten/ de sulcke een isen // is/
 Voor een beveynfde Paeyts, een rechte krijgh te prijlen,, is.

1. Sam. 17. 6.

49.

Prov. 1. 5.
10. 11.

PRINCE.

Met bedriegelike pāns/ soect den Duyvel veel practicken/
 t' Welc doen hy lesum onsen Heere temteerde met zijnen strijt/
 Dat hy hem ten laetsten toonde al t' werelts Coninc-rijcken/
 Seggende: all dese dingen sal ich u geven subijt/
 Ist dat ghy nedervalt mijn aenbidt/ ende gehoorlaem zijt:
 Ons Pūnlicken Hoasteman verwan hem met t' swaert zijns
 monts gepresen.
 Dus listich hy hem selfs/ met beloften presenteert/ door nijt/
 Wee hem/ wie t' geloof/ sal beveynfdelich bedrogen welen.
 En gelijc den Vader schalch is/ zijn ooc zijn kindere in desen:
 Te weten Valsche Leeraers en Antechristen, die haer sijn
 Commen veranderen als Engelen des Lichts, soo wy lesen:
 Soeckende de geloovigen af te leyden/ door valschen schijn:
 Wel hen die volstandich stryē/ met Christo verwinnende ziju
 Comende in't Beloofde Landt, daer volheit van spysen// is/
 Staende niet losse, alle tegen party/ in t' doodts pijn/
 Söder m3 haer te papfen/wie's aert boos om veracpfen// is:
 Voor een beveynfde Paeyts, een rechte krijgh te prijlen,, is.

Mat. 4. 2. 8.

Ioan. 9. 4. 4.

2. Cor. 11. 16.

1. Cor. 10. 12.

AENSIET LIEFT, Hout maet in daer.

Liedeken/ Na de wijze

Reden die prijft een eerlijck &c.

Pfal. 112.
Pfal. 128.
Deut. 15. b.
10.
Etaias 5. a.
Pfal 41. a.
Efaï. 26. b. 11.
Pfal. 34. c. 22.

GEBENEDYT,, *menichfout is de man*
Die hier recht doet,, in d' Armen noot t'aenschouwen,
En Godt alrijt,, vreesf,, Zijn Wert houden can,
In over-vloet,, comt hem den Heer bedouwen:
Wie in't benouwen,, zijn Naesten biedt de handt,
t' Sal ja,, hier na,, hem niet mogen berouwen,
Wanneer,, de Heer,, slaet seer,, der boosen stands.

Pfal. 1. a. 4.
Theff. 5. a. 3.
Prover. 10. G.
25.
Ierc. 17. a. 8.
Pfal. 37. a.

De tijdt is cleyn,, dat den Godlosen bloeyt,
Soo Werden sy,, nergens niet meer gevonden,
Maer int gemeyn,, den vromen int landt groeydt,
God zegent vry,, haer zaedt tot allen stonden:
Die nyt liefts gronden,, den Armen deucht bewijst,
Voorspoet,, haer moet,, die t' geen hem God gesonden
Hier heeft,, mild' geeft,, vroom leeft,, en Gods Leen spijst.

Prou. 14. e.
Micha. 6. a. 8.

Salich-geluck,, Wert haer van God beloofst,
Ewigh te zijn,, met hem in vreucht verheven,
Die hier in druck,, d' Arme die troost behoofst,
Als medecijn,, barmhertich comt beneven:
Die mild' lijck geven,, leenen en jonstich bien,
Nytset,, geen fret,, noch winst en eyscht int leven,
V'stelt,, God wilt,, weer milt,, rijcklijck versien.

Matt. 5. a. 7.
Matt. 25. c. 11.
Luc. 10. d. 33.
Syr. 35. b. 13.
EXO 22. c. 25
Luc. 6. d. 35.
Mat. 10. e. 42.

En keert doch niet,, u Ooghen van den noot
 Der Armen hier,, maer wilt wel op haer achten,
 Christus gebiet,, salcx, al waer by't selfs bloot,
 Soo goedertier,, haer t'ontfangen, te wachten,
 Haer smert versachten,, niet wyt dwanck der Gheboon,
 God koos,, altoos,, d' Arme tot Erff- geslachten,
 Wie claeght,, jonit draeght,, t' behaeght,, God die ist loon.

Syr. 4. a 5.
 Tob. 4. a 7.
 Mat. 25. c. 40
 Prou. 14. d 31.
 Rom. 12. b. 13
 1. Cor. 9. a 7.
 Luc. 14. c 11.
 Prou. 25. c 21

PRINCE.

Wie hem ontfarmt,, des Armen in ellendt,
 Leent God t'welck wint,, dat den Prinsch hoogst gepresen
 V weer erbarmt,, als een Moeder haer wendt
 Tot haer selfs kint,, met liefde te genesen:
 Wilt vriend'lyck wesen,, unen Naesten geriest,
 Onthoudt,, van d'Oud,, vaders, alsoo wy i lesen,
 Die't deen,, Gods Leen,, wilt cleen,, en Aensiet Lieft.

Prou. 19. b 17
 Eccl. 11. a
 Syr. 4. b 11.
 Syr. 7. a 9.
 Hiob. 31. b. c.
 Tob. 4. a 7.
 8. 9.
 Leui. 19. d
 33. 34.
 Col. 3. b. 14.

Hout maet,, In daet.

3

Rotter

Rotterdam.

MEN list de gemeente in vreuchte en melodijse // leven/
 Daer de Princē deuchdelick beschermt haer bassalen:
 Maer als haer de Dorsten toe Tyrannise // geben/
 Soo moeten d'anderdanen voor haer enbye // beben/
 En gemeenlick d'omnoselen t'gelach betalen:
 Maer gelucklich zijn de Landen/ nae Schyffes verhalen/
 Daerinnen gerechticheyt en vrede liet domineren/
 Derwerpende t'valsche spreekwoort / daer menich in dwalen/
 Datmen sonder simulatie niet wel can regeren:
 Maer wee de bebevnde / die alsoo simuleren/
 Aenbiedede valsche paets / dien sy deughdichijulick vercierren
 Den genen die sy niet gewelt niet connen verheren:
 Gelijck den Eeue hem cranck beynsende / enboort alle dieren.
 Dits den aert eens Tyrans / die in alle manieren (ten // is
 Maer forse gebevynstheyt toecht / t'welc noch meerder afgrij-
 Wāt sy verblint de voozdacht / daerom seg ick goeder tierren/
 Voor een beveynde Paets, een rechte krijgh te prijsen,, 15.

Een krijgh diemen buert / naer Gods ordinantie // recht
 In defensij van Religie, Landt, en ondersaten
 Is verre te prijsen boven een aliancie // Reche
 Gebevynselick gemaect: want die metter Lancie // vecht/
 Verwacht alsoos Victorie / tot zijnder baten:
 Maer die hem laet flaterende / gebevynselick bepraten
 Van zijn tyrannigen byant / door d'aengeboden vrede/
 Heeft niet beters te verwachten / dan als arm en verlaten
 Getracceert te werden / en zijn naconelingen mede:
 Gelijc Antiochi Hoofman binnen Ierusalem dede
 Door een bebevynsden paets / die d'arme Joden eerst smaect-
 ten soet/
 Maer gecomen zijnde met zijn heyreracht binnē der Stede/
 Heeftse overvallen / geplondert / en gestelt in vier en bloet:
 Binnen Silo Antiochus, (selfs) meynedich sulcx doet
 Tegen den gemaecten Vrede / los claer te bewijsen // is:
 Daerom seg ick (over t'uyghz zijnde in mijn gemoet)
 Voor een beveynde Paets, een rechte krijgh te prijsen,, 15.

1 Machab.
 1 cap. d.
 2 Machab.
 5. cap. b.

1 Mach. 5. 6.

Van Tryphonis geveynstheyt bintmen beschreben // claer/
 Hoe bedruegelyck hy met Ionathan maecte een accoort.
 Zophirus geveynstheyt bracht Babilon in sneven // waer:
 Deidamia Piribi Dochter / is oock gebleben // daer
 In Diana Tempel (tegens verbode) van Milone vermoort.
 Agathocles heeft tegens deen eedt (een princelick woort)
 Sijn gebangen vranden geboot / haer sportelic begapende.
 Cleomenes van Sparten heeft d' Arginos int bloet ver-smoort.
 Die (betrouwende opt bestande) vast waren slapende.
 Hannibal die van Nucerna geveynsdelick betrapende
 Bedruegelyck loekende / buyten haer vaste mueren.
 Servius Galba die van Rustanien ontwapende
 Tot negenduplent twee / die hy geveynsdelic in cojter uyzen
 Enige vercocht / maer meest al de doot dede besuyzen.
 Dit al geveynsden paps wyacht / waer voor seer te ijzen // is /
 Daerom seg ick als noch / om t' Slants vpyant te verduyzen /
 Voor een beveynsde Paey, een rechte krijgh te prijlen,, is.

1. Mach.
11. cap. 6.

Polian. li. 3.

Polian. li. 15.

Theatrum
vit. hum.

Valer. Max.
lib. 9. cap. 6.

Valer. Max.
lib. 9. cap. 6.

PRINCE.

Naer dat de Tropané / door veel Princelicke dadē // cloock
 De Grieken menich saer stoutmoedich hadden afgeslagen /
 Soo zynse ten laetsten door geveynst verraden // oock /
 Innemende t'houde Paere / waer in t'haerder schaden // doock
 Meest der Grieken macht / die verborzen daer in lagen.
 Duplent diergelijche exempels mochtmen hier voortdragen
 Van die all' door beveynsden paps zyn bedrogen:
 Maer comende tot t'bewijs van onse dagen
 Soo neemt de schrickelicke Parijsche moort voor ooghen
 Diemen sonder respect van Maeschap / of Adel sag betogen
 Aen de arme Hugenoten aen allen ziden.
 Den handel des Nederlants wilt hier oock by vogen /
 Waer doornen ons meest anders soect te brengen int liden:
 Van door een beveynsde paey / daer wy liever voor striden:
 Hoe wel Minnelick versaemt te zyn / ons meestte verjolgen // is /
 Maer t' Paey's decreet doet mijn seggen t' allen tijden
 Voor een beveynsde Paey, een rechte krijgh te prijlen,, is.

Sub Carolo:
Francie, Re-
ge.
anno 1572.

Hereticis
non est fides
tenenda.

YSELVEER.

Liede:

Liedeken.

Nieu Liedeken gesongen binnen LEYDEN on-
beschaemt,, sijn
By die als noch hier te Rotterdam *Met minnen*
verzacmt ,, zijn.

DEN XXVIII. MEYE, 1596.

- D**IE nu wil schat vergaren,, om eeuwich te bewaren,
Die versmaet,, naer Gods raet,, s' vleeschs lust end' eygen baet:
Want de HEER der Heyscharen,, zal sijn gonst openbaren,,
Die bystaet,, metter daet,, den Armen desolaet:
Want Godes gonst staet open,, voor die haer thoonen deught,
End' zalse tot hem ropen,, in de eeuwighe vreught.
Dus dese Gods gonst volmaect perfect,
Tot u treect,, spijst laeft en den waecten deet.
- Luc. 6. d 31. Bewijst liefde den Armen,, want Gods die zal ontfarmen,
Mat. 10. c. 41. Al die maer,, bystaen haer,, naer sijn belofte klaer:
Psal. 66. Want al die hun erbarmen,, over t' suchten en karmen,
Syr. 7. d 36. Sullen daer,, door eenpaer,, Gods gonst erven bier naer:
Psal. 41. a. 1. Want hy zal haer bevrijden,, en krachtich uyter noot
Idem 2. 3. 4. Verlossen t' allen tijden,, van hun vyanden groot:
Ecc. 7. d 35. End' zullen Gods zegeningh' ontfaen
Psal. 41. a. 1. En voort aen,, zalt hun doel op aerden gaen.

Maect u nu goede vrienden,, van Mammon die ghy dienden,,
 Op dat sy,, moghen dy,, in last en noot staen by.
 Gheeft nu blymoedich thienenden,, van i' geen u Godt verlienden,,
 Soo zult ghy,, namaels blij,, in vreught leven met my.
 Soo klaerlyc werdt bevonden,, dat i' water blust het vier,,
 Soo wische Aelmis de sonden,, dus thoont u Aelmis hier:
 Want Godt diet al int secreet aenschout,,
 Vast betront,, salt vergelden severtont.

Luc. 16. a 9.
 Mat. 6. b 19

Syr. 35. b 18
 Mat. 25. d 34

Syr. 3. d 35.
 Act. 10. d 37.

Mat. 6. a 4.
 Syr. 35. b 13.

Soo ghy wild' dat men dede,, u (arm zijnde) doet mede:
 Want daer met,, sult ghy net,, volduen hebben de Wet,,
 End' besitten in vrede,, de eeuwighe woonstede:
 Maer i' gebet,, werdt belet,, van die d' Arme verplet:
 Doch die de minst van allen,, een kroes kout water schenct,,
 Gods gonst sal op hem vallen,, end' Godt zijner gedenct:
 Want wat ghy den Armen hier verschoont,,
 Liefd' bethoont,, zal niet blijven ongheloont.

Mat. 7. b 12.
 Luc. 6. d 37.

Luc. 16. a 9.
 Prou. 21. b 13

Mat. 10. c 42.
 Syr. 35. b 13

Mat. 25. c 40
 2. Cor. 9. a 6.

PRINCE.

Den Prins waerdich om prÿsen,, beloofst al die bewÿsen
 Haerbystant,, door den hant,, van Liefd' in Godt gheplant,,
 Het glorieus verrÿsen,, en i' euwigh verjolÿsen.
 Noyt men vant,, beter pant,, dus reyct u milde hant,,
 Soo sult ghy namaels horen,, met vreuchden al geliÿc:
 Komt ghy mijn uytverkoren,, besit mijn Conincryck,,
 Want in mynen noot ghy tot my quaemt,,
 Soot betaemt: Dus Met minnen nu versacmt.

Mat. 10. c 42.
 1. Ioan. 6.
 b 16.

Mat. 25. d 34
 Luc. 10. c 42.

Mat. 25. d 34
 Mat. 20. c 23

Esa. 58. a 7.
 Act. 2. a 1.

YSELVEER.

De Jonge Camer van Haerlem.

ONLANX las ick een Fabel in boortijden beschreuen
 Dooz den vermaerden Esopus: de Leeu verheben/
 Rae dat hy in zijn leben// niet wyet bestieren
 Hadde vzeelick veel Creatueren doen beben/
 Zijn Conincklycke macht hem van natueren gegeven/
 Als een tyran// tegen yderman// onder den dieren
 Lelijck misbyrucht/ den eenen heel met darmen en nieren:
 Verslonden/ den anderen verschuert en verreten/
 Den derden gebeten// den vierden upt zijn quartieren/
 Verjaecht// eyndelijck out en bedaccht// heeft niet vergeten
 Sijnen boosen aert: maer wát hy niet meer const upt meten/
 Zijn oude crachten// nam ander gedachten// inden sin/
 Hy simuleerde hem cranck/ landt boden/ en de d'weten/
 Een ygelijck byndelijck tot zijn Cuypl te comen in/
 Presenterende paeps maer geliect was in den begin:
 Alsoo bleeff zijn hert tyzannich/ r'welck een afgrijsen// is:
 Voor een beveynde Paey, een rechte krijgh te prijsen,, is.

Want als de Dieren quamen om hem te besoecken/
 Van Oost en West/ van Suyden en Noort/upt verscheyden
 hoecken/
 Binnen de palen// daer hy lach// siende zijn slach//
 Heefste altemael vzeelick aengetast met vloecken/
 En terstont verwozcht met een gemakelijck vercloecken.
 Remout de Vos/ hoe wel niet hozende r'geclach/
 Nochtans had quaet behaech in sulcken spel/ want hy lach/
 De voetstappen al innewaerts tot den cuypl gekeert/
 Sijnde geciteert voor den Coninck/ die hem leyde de dach/
 Een seyde hy/ dooz die voetstappē wert ick verbeert/ (deert:
 Sy gaen al innewaerts: maer geen uptwaerts/ r'welck mijn
 Ick vzees te compareren / die Paeps behaecht my niet:
 Nu hy int velt // met geweld // verklaut / hy simuleere
 Paeps en byentschappe die hy van selfs (als car) uptbier:
 Maer onder preterp van dien hy practijseert nieu verdziet.
 Wel r'landt dat met sulcken r'onderwijsen// is/
 Voor een beveynde Pays, een rechte krijgh te prijsen,, is.

De parabel//van dees Fabel//is claer en waerachtigh/
 En wert met veel Hystorien bewesen crachtigh/
 Die verre te buyten gaen eens Refereyns luytens:
 Ick salder sommige verhaelen/ hoorz toe aendachtigh.
 Saul^a beloofde David zijn Dochter Michol prachtigh/
 Nam hem op als machich//om te verfmeyten
 De Philisteen/ en booz hem te spelen tegen t'splijten
 En rijten// des boosen geestes: maer onder sulcken schijn
 Sochte hem tyranich upt zijn rijk te verbijten/
 En te spiten aen den want. Antiochus^b vol kenijn
 Te Jerusalem sandt een Hoofman booz de poozt sijn/
 Die sprack van Drede: maer zijnde ingelaten/
 Heeft die Stadt veruult met roof/ brandt/ moort/ ende pijn.
 Metius^c Sufferius, quam den vrandt ter haren
 Midden inden Grijdt. ick raede loabs^d cus te haren/
 En Abfalons^e maektijt/ al die van mijn advijsen// is/
 Voor een beveynfde Pays, een rechte krijch te prijfen,, is.

21. 7. Sam. 8.
 10. 20. 21.
 21. &c.

1. Machab.
 1. 10.

1. Flor. li. 1.
 cap. 3.
 2. Sam. 10.
 9. 10.
 1. Sam. 13.
 28. 19.

PRINCE.

Princelijcke Nederlanden//betwaert u waerranden //soet:
 De Leeu out//en cout// wert voorttaen t'saghen moet/
 Sijn propofitij// tracht nae conditij// van bredede:
 En roept u// alfnu// tot zijn cupl// buyl// maer liet toe broet:
 Laet u als sotten// niet bespotten // maer speurt op die voer.
 Den tros// van Fuera Villacos,, t' Antwerpen: en mede
 Het truyzen// van Buzen // en Oudewater die Stede:
 Daer en boben// vā Schoonhobē// Bommene en Leerdam:
 t' Praemen// van Namē // en van Maestricht seer wrede:
 En die quade// Armaede // die lelt upt Spaengien quam:
 Laet u verlichten// en onderrichten // van den Leeu gram/
 Die zijn beveynfde peys// naer uwe eys // niet en meent vast:
 Maer breekt die crancken// als Wijnrancken,, al is hy stram:
 Hy haet als gal // Lieft boven al,, sijnd' opt moorden gepast.
 Dus ick prijs// mijn bozich advijs// om niet te zijn verrast/
 En seg bij/ bly// als eē die noch buytē s' Leeus byjfen // is/
 Voor een beveynfde Paey, een rechte krygh te prijfen,, is.

LIEFT BOVEN AL.

2

Liede:

Liedeken/ Op de voys:

Eertijts t'is waer, leefde ick in Gods vreesen.

BROEDERS vermaect,, ghy die uyt Godt zijt geboren,
 Opent u ooren,
 Let wat God verclaert,, in zijnen woort vercoren
 Wilt hier na hooren,
 Om zijn Rycke soet,, te winnen metter spoet,
 Soo hy belooft waerachtich:
 Den Armen bystandt doet:
 Vven loon is Godt almachtich,
 Die is u dan wel gbedachtich.

V Wert ghebrieft,, die zijn schat niet en laet vercouwen,
 Mannen oft Vrouwen
 Maer dat geeft uyt liefd' die zullen Gods Ryck aenschouwen:
 Wilt vast betrouwen:
 Compt hier mijn volck ydoon,, ontfangt als nu de Croon,
 Ick heb naeck moeten passeren,
 Ghy hebt seer schoon
 Mijn lichaem verciert met cleren,
 Sal spreken de Heer der Heeren.

Met grooten noot,, heb ick hongherich moeten leven,
 Met suchten en beuen,
 En ghy gaest my broot,, nu sal ick uwen loon geuen
 In mijn Ryck verheuen:

127
Ick was gevangen vreet,, de sloten ghy ontdeet:
Doen ick meende te bederven,
Ghy laefde mijn dorst ghereet.
Daer voor sult ghy verwerven
Mijn heerlycke Erven.

D'uytvercoorene claer,, sullen spreken sonder mijden,
Met groot verblyden:
Wanneer O Heer en Waer,, hebben wy u aldus sien lieden,
Tot eenighe tijden,
Christus sal doen vermaen,, wat ghy de minsten hebt gedaen
In mijnen naem,, wilt niet wanhopen,
Deet ghy my, wilt dit verstaen:
Siet hoe Godes gunst staet open
Die den Armen bedropen.

PRINCE.

Prince met vrencht,, soo soect dese Croon te winnen,
Vyt rechter minnen
Toont d' Armen deucht,, uwen loon sult ghy wel winnen
Ten Hemel binnen.
God de Heer oock sal,, u hier int Aertsche dal
Sijn segen mildelijck schencken.
Toont doch Liefd' boven al,
Bevrijt uwe siel voor t'crencken,
Wilt den Armen gedencken.

LIEFD' BOVEN AL.

De Vlaemſche Camer tot Haerlem.

MACHIAVELS leere/ en compt nu niet eerst op de bane/
 Want zijn bedroch was juchdich in boozleden tijden.
 Lyſander van Lacedaemonien gaf sulcx te verſtane/
 Want hy wiſt listich/en bevepnt om te gane/
 Als een logenachtich boebe coſt hy hem miſden:
 Hy was die zeyde (om zijn boosheyt te bezyden)
 Datmen der Doffen om der Leeuwen vel moest naeyen.
 Hannibal, die opt loos was / in al zijn Strijden/
 Die wiſt zijn wederpartie/ met bedroch te paeyen.
 Prusias van Bethunien coſt hem ſoo verdraeyen/
 Dat die hem betrouden/ haest quamen int met.
 Ptolomæus liet ſchijnen sulcke liebelicke raeyen/
 Maer ongetrouwich heeft hem aen zijn Suſter beſmer:
 Hebben dese niet (als Cain) de natuerelicke Wee/
 Ghebroken (die Abel doode) t welck een afgriften // is/
 Door een bedriegelick schijn : daerom hier wel op let:
 Voor een beveynde Paey, een rechte krijgh te prijſen ,, is.

Ant. Bonfin,
 in Hiſt.
 Hongarie.
 Siet het con-
 queſt vā Pe-
 ru gedruckt
 met K. Pra-
 uilegie: oock
 mede den
 Boeck van
 Don Frayle
 de las Caſas.
 Siet de Hiſt.
 van Carolus
 de negende.
 Morgen-
 wecker ende
 alle de Chro-
 nicken van
 onien tijt.
 In Aula Re-
 gia laet de
 geſchiede
 Moort. 24.
 A. g. 1472.

Den handel van Vladiffaus dient hier wel verclaert/
 Die meyneedicheyt toochde teghen zijn vyanden/
 Met den Cardinael van Florence, bedriegelick van aert/
 Want sy en hebben trouwe/eere/noch eede/ geſpaert/
 Niet meer dan men in Granaden dede met ſchanden.
 De geſchiedeniffen van Peru (ons gecomen ter handen)
 Connen ons al het bedroch in de Indien ontſuyten:
 Daer veel duplent Menſchen (door de Spaenſche banden)
 Met bedroch zijn omcomen (ſoo sy ons wyten.)
 Van de Franſche paeyſen/ niet werdich twee duppen/
 En behoeven wy hier ter plaetſe niet veel verhael:
 Wie t ſecreet wil weten/ van dees looſe ſpruyten/
 Die gae te Roomen / inde Coninckliche ſael/
 En ſiet het naer t leuen/ daer ſtaet het al te mael:
 Gozdeelt of dees daet werd' ſoo hooge te riſſen // is/
 Dan men mach de Ketterſ paeyen (ſeggen sy) met logentael:
 Voor een beveynde Paey, een rechte krijgh te prijſen. . is.

O Hollandſche Maecht/ ghy hebt dit oock moett ſuaken/
 Door beveynſſheyt der Tyrannen/ die ſoecken u bederven:
 Noyt en coſt ghy aen eenen goeden paeps geraken.
 Is niet ulwen Adel vermoort/ van dees Dzakē/
 Door loofhē van eē Vrouw/ die Paeps beloofde te verwerben.
 Door beveynſſhē heeft het binnen Naerden al moē en ſterben.
 En ghy oock/ O Zutphen, die trouloos waert verleet.
 Binnen Rotterdam zachmender veel het herte duerkerven:
 Doen ſy haer betrouden/ maer noch eer noch eet
 En wert hun gehouden/ ſoo elck claerlick weet.
 En ghy Haerlem quaemt oock alſoo int benoutwen
 Door t net dat dit geveynſt dier alrijc wtspreet.
 Och Leyden, ghy hadt oock moeten het ſelve aenſchouwen:
 Maer in een rechte krijgh ſachmen u op Godt betrouwen:
 Die hier alſoo doen/ Godt ſal haer hulp bewiſſen // wiſ/
 Hoopt op hem/ wilt door geen loofheyt verſloutwen:
 Voor een beveynſde Paeyſ, een rechte krijgh te prijsen,, is.

21. Nouemb.

1572.

19. April. 71.

1573.

PRINCE.

t Is prijſelick de handt houden aenden Crijgh des Heeren/
 Tot voorſtant van zijn kercke/ en zijn heyligh woorc:
 Oock t Landts vryheden: en met rechte keeren
 De vyzende Tyrannen/ die alle quaet vermeeren/
 Alſoomen tot Breda voormaels wel heeft gehoozt.
 Het geſpreck met Don Ioan was beter verſtoort/
 Want t was al geveynſſheyt/ om de Staten te bedriegen.
 Den Baron van Selles quam oock wel looflick voor:
 Inſgeltijc oock te Cuelen die liſtighe vliegen.
 En hoe ſchoon coſten de Gelanten t Ooftende liegen
 De wijle de Spaenſche bloote quam/ vol van quade?
 Och hoe menichmael heeftmen ons gemeent in ſlape te wle-
 Maer Godt heeft zijn kercke bedect met zijn genade. (gen:
 Daerom elck ſie toe/ eer dat het wert te ſpade/
 Wat neerſtichz met wiſſheyt/ t Landts dueche/ en ſpiſen// is/
 Het bedroch is grōt/ gaet met Gods woorc te rade:
 Voor een beveynſde Paeyſ, een rechte krijgh te prijsen,, is.

Exod. 14.
Deuter. 1.Iudic. 9.
Iudic. 20.
Samu. 30.

Alle dit
 naer volgen-
 de vint ghy
 inde Cro-
 nijk van
 Hollandt,
 miſgaders
 d' Apologie
 der Prince
 van Orain-
 gien S. Ge-
 dachteniſſe.
 Siet het
 Botck uyt-
 gegac by-
 den Heeren
 Staten op
 de Colſchen
 Paeyſ.

IN LIEFDEN GETROYWE.

Liede.

Liedeken / Na de wijze:

Met recht moet ick verblijden, &c.

1. Tim. 5.

MENSCHEN wilt u bekeeren,
Den Armen bystandt doet,

Pfal. 41.

En dat van t' Aerdsche goet:

Soo sal den Heer der Heeren

In uwen tegenspoet,

V comen int ghemoet:

En verlossen van t' boos. ghebroet,

Dat hier altijd vyandich woet.

Syrach. 7.

Dan sal Gods seghen stercken,

Al u wercken: niet vertraeght

Den loon, die elck behaeght

Ontfangt vry onversaeght.

Pfal. 112.

Wel dien, die zal ontfermen

Den Armen, breedt end' wijt,

Hy werdt van Godt bevrjyt,

Den Heer sal hem beschermen,

Verlossen uyt den strijt,

Als comt den quaden tijt:

En zijn zaet werdt gebenedijt:

Pfal. 137.

De Heer scheldt hem zijn zonden quijt.

Hy sal u niet vergeten,

Eesai. 49.

Maer uyt meten, wel gesint:

Als een Moeder haer kint,

Werdt ghy van hem bemint.

Prou. 3.

Wilt doch den Armen laten

Van desen Aerdschen schat,

Als hy is moed' en mat,

Tob. 4.
ut. 26.

Den Heer sal u begaven,

Ghy crijgt veel vol u vat

Op 't veldt, en in de Stadt:
 Daerom laet u bewegen dat:
 Helpt hem die int verneren sat,
 Soo sal u licht van verre,
 Als een sterre,, claer op gaen,
 En eeuwig blijven staen,
 Want ghy doet Gods vermaen.

Luc. 14.
 1. Tim. 6.

Godt sal door zijn genade
 Loonen u wercken jent,
 Want sy zijn hem bekend:
 Ghy sult oock vroech en spade
 Vercrügen sonder ent
 Troost, tegen 't helsch Serpent,
 Barmherticheyt blijft u ontrent:
 Hierom u tot den Armen went,
 Soo blijven vele Zonden,
 & Allen stonden,, hier bedeckt,
 Daerom den Geest verweckt,
 V hert niet en ontrect.

Mat. 20.
 Luc. 17.
 1. Cor. 9.

Match. 5.

Prou. 14.

PRINCE.

Oorlof edel Princieren,
 Hier doch goet-bertich leeft,
 Door 't Aerdsche goet niet sneeft:
 Want Christus goedertieren
 Sulck haer misdaedt vergeeft,
 Dies hem vastlick aenleeft:
 Wie 't niet en doet, hier maemaels heeft,
 Maar wie het doet, voor 't aerdsche heeft
 Eenem toeganck tot den Vader,
 Als berader,, Christus reyn
 Is zijn voorstraeck alleyn,
 Dus volght hem groot en cleyn.

Colo. 3.

Ephes. 4.

1. Tim. 6.

Joan. 10.
 Ioan. 14.
 Act. 4.
 Rom. 3.
 Hebr. 7.

IN LIEFDE GETROUWE.

Catwijck opten Kijn.

O Wrede Mars, hoe zijt ghyt al brenghende te niet?
 Conincrijcken/ en Lande/ zijn vol jammer en verdriet/
 Daer ghy niet u geselschap hout u residentie:
 Noyt en waft anders/ almen de Werelt wel doopsiet:
 Cornucopia vliet utwes/ wreethedts intentie.
 Tweedracht en armoede toonen haer presentie/
 Daer ontloken zijn u bloedighe bannieren.
 Angst en beben volgen u/ t' is utwe inventie/
 Ghy en soeckit niet dan moorden/ branden/ en schoffieren.
 Noch moetmen u gebruycken in vele quartieren/
 Principaelick om de Tyrannie te wederstaen.
 Paeps/ en vrede/ waer beter voor menschen en dieren/
 Waert slechts eenen vrede diemen niet trou mocht aengaen:
 Waer t' is al bedroch/ en valscheyt dat ons wort aengedaen/
 Soo dat den aengeboden paeps ons een affgrissen// is.
 Sulcx merckende/ seg ick niet een naerlich vermaen:
 Voor een beveynde Paeps, een rechte krijgh te prijfen ,, is.

Wat vrede onsen vyant meynt/ bedenct pegelijcken/
 Die niet en dencet dan alle listige practijcken/
 Om den middel/ en t' swaert te nemen wyt onse handen:
 Const hy ons daer van geblooten/ wy souden staen kijcken
 Als een verlaten vrouwe/ die schier comt te schanden:
 d' Een verjaecht/ d' ander gedoot/ oft gelebert te branden:
 Geldeloos/ en weerloos/ bleven wy dan inden noot.
 Wy hebben Spiegelg genorch gesien in ander Landen:
 Wat zijnder veel dupsent Indianen gebleven doot/
 Die onschuldich omgebracht zijn/ niet hoopen groot/
 Sonder recht oft reden/ al onder schijn van vreden.
 Hoe die van Granaden boeren/ is gebleken bloot:
 En Portugael geboeltet noch op den dach van heden.
 Hoe sullen wy dan metten selven in accrooyt treden/
 Dien d' onderlaten te bedriegen een verjolijfen// is.
 Nimmermeer moet sulcx geschieden/ t' is beter wat geleden:
 Voor een beveynde Paeps, een rechte krijgh te prijfen ,, is.

Sijn

Zijn geveynstheyt is bezouft / wy kennen zijn treken/
 Wy weten van zijn geveynsteden brede te spreken/
 Gelyck hy voorziden wel door Don lan heeft gemaect:
 Hy noemt ons Ketters, en derft selfs zijnen eedt breken/
 Om dat zijnen bloetdorst soude blijven ongestaect:
 Wy hebben zijnen aert geproeft: wy weten hoe hy smaect.
 En de brede van Oostende zijn wy noch gedachtich:
 Hy toonde daer zijn geveynstheyt / en hoe hy haect
 Haer t'Christen bloet: dus ist recht dat wy zijn elachtich.
 De Spaelsche vloot sout geleert hebbē / had God almachtich
 Ons niet wonderlick door zijn genadige hant bewaert:
 Onder t'schijn van brede / toonde den vyant hem crachtich.
 Parma, den ouden Vos / die toonde wel zijn aert:
 En ris geē wonder / dat sprac van bree / ons maect verbaert/
 Als wy sien dattet voorgaende ons een onderwijfen // is/
 Woert daerom van ons cloeckmoedich ront up verlaert:
 Voor een beveynste Paey, een rechte krijgh te prijsen ,, is.

PRINCE.

Princen laet onder ons Liefde het Fondament ,, zijn,
 En voeren eē rechte Oorloch / daer toe wy schier gewent // zijn/
 Met trouwe en eendracht / als cloucke bontgenoten/
 De valscheyt onses vyants moet int hart geprent // zijn/
 Al heeftet oorloch ons wel somtijts seer verbruten/
 Godt geeft weder dat wy mogen baren en bluten/
 En soo veel Coninckrijcken en Landen besoecken:
 Wy worden dagelick met Godts segen obergoten/
 En inder Oorloge siemen ons die mael vercloecken:
 Laet ons den geveynsteden brede doch verbloecken:
 Vencet wat ons de Parische Vzulost heeft geleert:
 Ten zijn geen exempelen gehaelt up vreemde boecken/
 Dees zijn alle deselbe van ons wel waert geeert/
 Daer wy aff worden met goe Oorloge geregeert/
 En haer te volgen t' Fondament van goeden advijsen // is/
 Liefde moet blijcken, dies u met my te seggen heert:
 Voor een beveynste Paey, een rechte krijgh te prijsen ,, is.

LIEFD' MOET BLYCKEN.

Liedeken / Op de voys /

V Liefde quelt my totter doot.

DEN Armen wilt dencht en bystant doen
 Die by u altyt sullen woonen,
 Vyt een trou herte mildelick wilt hun voen,
 Soo crycht ghy tot u beloonen,
 Godes seghen tot verschoonen.

Den Heer sal hem genaedlick aensien
 Die zynen armen Broederen clachtich
 Vyt zynen goedren hantreyckinge zal sien:
 Rechte loon wacht hy waerachtich,
 Toegeseyt van God almachtich.

't Is God een behagen en troost groot
 Die den armen mensch comt te baten,
 En op zyn vrolick dach selfs ter tafel noot,
 Die en sal Godt niet verlaten,
 Maer hebben der vrechden maten.

Ghy die den noot druftigen neemt aen,
 En hem verforcht van noodicheden,
 Dien Zalt op aerden gelucken, en wel gaen,
 Want hy wert met al zyn leden
 Behouden in goeder vreden.

Deut. 14. 9.
 10, 11.
 Rom. 12. 8.
 Matt. 5. 42.
 ende 26. 11.
 Luc. 8. 30.
 en 14. 13. 14.

Tob. 4. 7. 10.

Tob. 4. 12.

Luc. 14. 13.
 14. 13. 14.

Pfal. 41. 1. 2.
 3. 4.

Noot-hulp diemen den armen bewijst,
Die sy niet moghen compenseren,
Sal u vergolden worden naer Schrifstuys lijst,
In d'opstandinge vol eeren
Der rechtsvaerdigen des Heeren.

133

Luc. 14. 13. 14

PRINCE.

Ghy Princen hebt op den armen t'ooch,
Wilt haer doch in noot niet afwijcken,
Maer doet haer bystant, altyts na u vermooch,
t'Eewich loon sal u verrijcken,
Want by ons de Liefd' moet blycken.

Tob. 4. 9.
Syr. 14. 13. 14.

Rom. 12. 10.
1. Cor. 13. 14.

d'Oude Camer van Haerlem.

WEL op ghy Batabiers / wilt byomelick bechten
Dooz u Wijven en kindere / en t'gemeents welbaren:
Den noot eylicht dat ick sulcx u moet onderrechten /
Dus thoont u al samen als byome Lanet knechteen /
En laet den regentwoordigen standt u niet beswaren.
Onthinde wven Leentw: laet hem zyn crachten baren /
Dooz de cracht des Heeren / diet al heeft in zyn gewelt:
Al siet ghy u byanden menichfuldich bergaren /
Om tot uwe bederfnis te komen int Veldt.
Sijt niet geen slapherticheyt daeromme gequelt /
Maer thoont u nu Dannen / als ghy placht te wesen.
Doen ghy om uwe byomicheyt werdet ghestelt.
Onder de principaelste Soldaten gepesent
By d'oude Romeynen / also men mach lesen:
Maer dooz bedriechlike breed / t'welck cleyn verjolissen / is
Laet u niet misleypden / en acht wel op desen:
Voor een beveynde Paey, een rechten krijgh te prijsen,, is.

D Manlijke daden / die ghy hebt bedreeben
 In voorleden tijden / die zijn wel bekend:
 In Chronijcken / en Hystorien staense geschreeben/
 Waer door u prijs en eere noch werdt gegeven:
 Dus laet u herten daer niet af werden gewent/
 Maer / wanneer u byanden u komen ontrent
 Om u te schoffieren / en u staet te vernieren/
 Thoont u dan als Batavijs, op dat ongeschent
D Fame mach blijven / by Vrouwen en Heeren.
 Denckt dat ghy twee handen hebt / om u te verwoeren
 Tegens al die haer als u byanden thonen/
 Op dat ghy dan blijven moecht in een staet van eeren/
 En als Leuwen geacht zijn by allen personen:
 Volght d'oude daden / die u noch verschonon/
 Lustert na geen bedroch / welck een affgrijfen // is/
 En denckt (oft u iemandt daer mede wilden honen)
 Voor een beveynfde Paey, een rechte krijgh te prijfen, is.

Fistula dul-
 ce canit, vo-
 lucrum dum
 dce: pit au-
 cept.

Men liet hoe die Vogelaers dickmaels bedreegen
 De clepne vogelkens, om te krijgen in haer netten
Met soetlijck te sluyten / als met een smeeklijck liegen/
 Soo lang / tot dat sy haer niet mogen ontblijgen:
 Dus / op dat u byanden u so niet verpletten/
 Wilt op haer bedreechlijcke woorden wel letten/
 En wat wercken daer menichmael naer zijn gekomen.
 Als exempel van desen / moet ick u voorsetten
Den eersten breed handel, die was voorgenomen
 Anno vierentseventich : maer by allen byomen
 Is meer dan heilijck wat daer upt is gesproken.
 Vraecht niet Fuera villacos Antwerpen in schromen?
 Waert ghy doech o Leyda niet met benaueyht bedoten?
 Hoe wel ghy met gewelt niet werdet beschoten/
 Den hunger die ghy leedt noch wel te bewijfen // is/
 Die doet mijn noch seggen / al mochtet jemandt hergroten:
 Voor een beveynfde Paey, een rechte krijgh te prijfen, is.

P R I N C E.

Den Bredaefchen Dreedhandel fcheen wel begonnen
 Anno vijftentsebenticdooz t'skieplers belepen:
 Maer wat profijt ons Vaders-lât daer dooz heeft gewōnen/
 En hoe quaden garen van sulck blas was geponnen/
 Buren, Leerdam, en Oudewater noch beschrepen.
 Schoonhoven, Bommene, mosten oock verbepen
 Der byanden geweld/ t'welck was te beclagen:
 De Stadt Zierick-zec sachmen haer oock berepen
 Om een sware belegering te verdragen.
 Wilt ghy naer de Colfche en ander handelingen bragen/
 Hoe dactse belept zijn/ en wat daer dooz is gewracht:
 De Maestrichtse Borgers sullenc wel gewagen
 Die daerentuffchen met geweld werden rondergebracht.
 Daerom o ghy Baraviere, betrouw op Gods cracht/
 Vencht oock om loab, want noch op Abner zijn byfien// is/ 1. Regum 3.
 En houdt dit in u memorij dach ende nacht:
 Voor een beveynfde Paeye, een rechte krijgh te prijfen,, is.

T R O V M O E T B L Y C K E N.

Sit Liedt (want sulcx bedwongey,, was)

Maer t'wenschen der Artisten:

Is tot Leyden gesongey,, ras,

Van dey Pelicanistey.

Naer de voys van Bloemendael.

O Christen broeders al,

Die zyt in t'leven,

Wilt u groot ende smal,

Tot deucht begheven,

En

En denckt doch op den tijt,
 Die naer sal komen,
 Op dat ghy moecht bevrjyt
 Zyn van t' verdomen:
 Met een seer milde hant,
 Doet den Armen bystant,
 So sal den Hetschen brant
 V niet doen schromen.

Matt. 25.

Psal. 40.

Gods segen zal met spoet
 Sulck een genieten,
 Die den Armen wel doet
 Sonder verdrieten:
 Daerom als ghy haer siet,
 Met naeckte leden,
 V bystant haer dan biet,
 En wiltse cleden.
 Wilt haer breken u broot,
 Als sy hier lyden noot:
 Want in Abrahams schoot
 Sult ghy dan treden.

Esal. 18.

Luc. 16.

Als is u macht seer cleyn,
 Wilt doch niet vresen,
 Denckt om dat Weewigen reyn,
 Daermen van lesen:
 Doet als sy heeft gedaen,
 Vyt rechter minnen,
 Het sal u wel vergaen,
 Wilt dit versinnen:
 En van u tijtlyck schat,
 Den Armen geeft doch wat,
 Want dit is t' rechte pat
 Ten Hemel binnen.

Marc. 12.

Luc. 11.

Matt. 7.

Gods ooghen open sijn
 Staen op den Armen,
 Dus wilt in druck en pijn
 Haer oock ontfarmen:
 En wilt haer in lijen,
 Toch niet beswycken:
 Maer toont sonder mijen,
 Dat Trou moet blijcken,
 Soo sal t' Helsche gespuys
 V maken geen gedruijs:
 Maer t'sal moeten confuys
 Van u wech wycken.

PRINCE.

Prince, weest niet verblent,
 Maer wilt aenmercken,
 Daer Liefd' is t'fondament,
 Moet men so wercken.
 Nochtans door ydel waen,
 Daer niet op hopen,
 Maer op den rechten baen,
 Tot Christum lopen:
 Want zyn genaden soet
 Tot ons beraden vroet,
 Sonder versmaden, goet,
 Altyt staen open.

1. Cor. 13.

Pfal. 24.
Pfal. 155.

Trou moet blijcken.

S

Grae

s' Graven Haghe.

MENIGH onverbacht mensch roept paey's/ meent dan te
verblijen // snel:

Maer wie eenichling overdenckt de tyranrijen // fel/
Die de Spanjaerts in Indien, en hier hebben bedreven/
Sal lieber recht Dozloch kiesen / om hem te bezien // wel/
Dan door gebeden paey's vertiefen goet en leven.
Meret wat eē Bisschop vāde Spaenjaerts heeft geschreven/
Hoe sy d' Indiaensche heerliche rijcken hebben verstoort/
Som grooter dā tiēmael Spaengie / alleē om gont te geven/
So veelmael hondert duysent ziele tyranlich vermoort:
Besiet daer d'aengeboden paps / hoe die Spanjaerts houden
Leet / hoe sy int Eylant Trinitā gingen haer gangen / (woort
Hoe wel sy met haer gemaect hadden vriendelijck accoord/
Stadt en Luyden zijn verbzant / veel tot slaven gebangen &
Souden dees Landen dan naer sulcken paps verlangen/
Die bevinden dat der Spangjaerts verjolijfen // is/
Datte mogen bzanden / dzencken / onthoofden / en hangen ?
Voor een beveynde Paey's, een rechte krijgh te prijsen, is.

De bloetgierige Spangjaerts en zijn te verschoonen // n3/
Door haer raet de Coninc wreedde Placcatē vertoonen // liet/
d' Inquisitie in te voeren / het is clær gebleken/
Daer tegens haer verbonden d' Edele persoonen liet/
Die tyranrij niet stemden / maer om byzheyt gingen smeken.
Menmeret daer des Conings byebē / en die gebede trekē:
Om den Adel te bedriegen / te bzingen onder de voet/
Riet hy de Gouvernante / gebeddelijck te spreken
Met die verbonden Heeren / sonninge meendē t' was al goet:
Maer wat is daer gebolcht ? het costen veel haer bloet/
Doen Duc de Alba quam / die niet was te verladen:
Dien Tyran gebeddelijck op Naerden was verwoet/
Oock Zutphen en Haerlem, bewijsende groutwelijche daden:
Daerom wast Alcmaer, en deese Stede oock / niet geraden/
Haren bypandt te geloben. gebedtheyt een afgrijfen // is:
Dees beproefde Stadt Leydē, mach leggē vā Gods genaden:
Voor een beveynde Paey's, een rechte krijgh te prijsen, is.

Siet.

Siet de Coelsche vrede-handel, laet u niet berubben // doch /
 Wat sochtē de Spangjaerts dan de Landen te berobē // och /
 En door schueringe van malsanderen te doen scheyden:
 Haest werdt hy bedrogen die lichtelijck gaet geloven // noch.
 De Staten hadden reden te sorgen voor misleyden /
 Door den bedriechlijcken paps sietmen stricken wybeyden /
 d'Onboozsichtige vogels te krijgen in e'gelpannen net.
 Siet op Don Ian, hoe gebeint dat hy hem ginch bereyden
 Namen in te nemen. wat hylp Pacificatie, of wet?
 Ist niet door den geveynsden paps al weer in voren geset?
 Met de Spangjaerts robery / die t'Vant sochtē te bewaren:
 Nu d'almogende Godt heeft veel van haer aenslagen belet /
 Door de Heeren Staten, die daer soecken t'gemeen welvaren /
 Cis een rechtvaerdige saeckie / t'Vants byghent te bewaren:
 Sulcx de vrome regeerders altoos haer advijzen // is.
 Leest Antonio Perez, sal u wonder verclaren:
 Voor een beveynsde Paey, een rechte krijgh te prijfen,, is.

P R I N C E.

Geen stercker wapē dā datmē eē tyran misfrouwen // gaet /
 Al maect hy geveynst paps / seer haest hy t'hē berouwē // laet.
 De ketters machmē geē geloof houdē / wat baet dan sweren:
 t'Conincrijc van Granaden, dat nu in swaer benoutwen // staet /
 Is door een geveynsde paps gecomen tot verneren:
 Siet / doen de Prias van Parma van paps liet tracteren /
 Quam de Spaensche vloot / om t'overvallē t'gantsche Vant:
 Ernestus delgelijck scheen den paps te begeeren:
 Graeff Maurits om te brengen was genomen boorde hant:
 De Cardinael Albertus, lieflijck ontfangen in Brabant /
 Een ygelijck die meende dat hy om paps was gecomen /
 Maer met beveynsde list toont hy nu zijn verstant /
 Onder sulcken deersel heeft hy Calis ingenomen:
 Siet voor u / ghy verwelen Landen / weert u als de vromen
 Tegens de wrede Spangjaerts: tyranich haer bewijzen // is /
 Krijgen sy eens weer d'overhāt / ygelijck mach wel schromen:
 Voor een beveynsde Paey, een rechte krijgh te prijfen,, is.

MET GENVCHTEN.

S 2.

Liede.

Liedeken / Op de wijze

Eylaes Liefde u cracht.

Pfal. 41.

WEL dien, die metter daet
Op den armen acht slaet,

Godes gonste groot
Staet hem open altyt,
Bevrijt is hy vant quaet,
Bewaert waer hy heen gaet,
In Lijden en noot,
Getroost ende verblijt.

Eesai. 58.

De Heer na zijn verbont;
Sal hem tot geender stont.
Niet laten int ghequel
Synder vyanden sel,
Sijn crackheyt onghesont
Verandert hy seer snel.

Deut. 19.

Hierom soo doet bystant

Den armen hier int Landt,

Die u hulp behoest;

Eeni. 29.

Toont deught, is Godts ghebodt,

Doet goet aen elcken cant,

Opent u milde hant,

En niemant bedroeft,

1. Sam. 25.

Weest niet als Nabal sot,

Hy was boas onbeleeft,

Maer zijn huysrou die beeft

Met ganen goet en mile,
Dauids toorne ghestilt:
Dus den armen oock geeft,
Gods gonst gbedencken wilt.

141
Prou. 19.

Die d'armen bystant doet,
Verrijght weer overvloet,
Gods gonst hy voorwaer
Ghestadich open vint,
Elias wort gheuoet
Van een Weduwe goet,
Wat gheschieden haer,
O Menschen dit versint:
Naer des Propheten woort,
Bracht sy het weynich woort,
Al was sy selfs benout,
Den Heer heeft sy betrouwt,
Die den armen verhoort,
Gods gonste hem aenschout.

1 Reg. 17.

Mat. 4.

Wat sprack Christus de Heer
Van d' arme Weduw' teer,
Die twee mijten cleyn
In Gods kist leyde siet,
Sy had ghegeven meer
Dan die rijcken vol eer:
Gaven int ghemeyn:
Verstaet wel dit bedict
Ghy die zyt weeldich rijck,
Neemt van d'armen gheen wijck,
Maer siet Lafarum an,
Denct op den Rijcken man:

Leck 11.

Luc. 12.

Spieghelt u al ghelyck,
Seer haest moet hy daer van.

PRINCE.

Met ghenuchten bekent
 Dat Liefd' is t'fondament,
 Daer Godt ons na sal
 Oordeelen, cleyn en groot,
 Dus dit in t'berte prent,
 V aenschijn niet en voent
 Der armen ghetal,
 Aensiet haer swaren noot,
 Bewijst barmherticheyt,
 Gods gonste staet bereyt
 Voor haer die Met gheneucht,
 Den armen thoonen deucht,
 Op hoop hy dan verbeyt
 Hier nae d'eeuwighe vreucht.

Matt. 25.

1. Ioan. 3.

Ezcc. 16.

MET GENUCHTEN.

De Vlaemische Camer tot Leyden.

O Liefeliche vrede / hoe soet ist vermonden / dijn /
 Als de hoochste weldadē Gods men u vereert // moet /
 Wanneer ghy recht upt / en onbebeynt wert bebonden //
 sijn:

Gelucksalich sullen die boeten t' allen stonden // zijn /
 Van de vercondigers / naer der Propheten leeren // goet.
 Vrientlick bywonen is een seggen des Heeren // loet /
 Booz u moeten wijcken al Mars Oorlochs geruchten // sel:
 Wie u crijcht / alle vzeuchden ghy int Lant vermeerren // doet:
 Want daer Liefde t' fundament is, heeft niemant te duchte // spel.
 In Liefden daer Groyen oock alle goede vruchten // wel:
 Maer waer Iudas zijnen aert // baert // elck in onbrede // leeft:
 Invidia fentijn doet de vrede haest bluchten // snel:
 Ioabs verradelick cullen noch t' allen Steden // cleeft:
 Men t' Arents geboetsel t' welc menich hert duersneden // heeft:
 Duer den berlieden paeps die vol dootlick afgrijsen // is:
 Hier van ons den Kegele nu claerlick reden // geeft /
 Voor een beveynde Paeps, een rechte krijgh te prijsen ,, is.

Rechte krijgh geboert / is ee sake heel prijs waerdich // by
 Zo Abraham dat gedaen heeft / upt rechter trouwen // claer /
 Tot Loths verlossinge / quam den vpant erpaerdich // by
 Int midden der slagen / soo was selve volherdich // hy:
 Oock Moses, en Iosua, vreesden geen benautwen // swaer /
 Sy wederstonden Gods byanden int aenschoutwen // daer
 Op David ende Hilkya rechte naer behooren // ziet
 Sy waechde t' levē booz mans / kinderen / en vrouwe // maer
 Sy en volchden gebeyntheyt / noch t's Arens oorboze // niet:
 Hier omme ghy Dorsten / zijn fenijnich verstooren // bliet /
 Stelt u tegen zijnen hoochmoet en listich praten // al /
 Merckende wie het sy / die u den paeps te booren // biet /
 Is hy niet commē van die Godes volck boben maten // qual:
 Dient dien crommē heck zyn byen nimmermeer laten // sal /
 Upt boozgaende exempels dit wel te bewijsen // is:
 Geeft by dees antwoorde tot sulcke Ambassaten // mak:
 Voor een beveynde Paeps, een rechte krijgh te prijsen ,, is.

Wat

**Wat u voor goede vruchte heuren paeps sal bzingen // an/
 In e Aufbüch gebleken / hier op groot ende kleine // let:
 In dit ooverdüncken ick my qualick gedwingen // can.
 De Keyser beloofde haer wonderlike dingen // dan/
 Om so rustich uyt der borsten handen te scheene // bet:
 Keters geen geloof houden / is haer een gemeene // wet.
 Wilt ghy niet die van Granaten op Don lans woort staen // vast/
 De moordende Bruloft u voor ooghen alleene // set/
 Ghy die noch byt zift / liet toe / en u tot dit vermaen // cast/
 Hy doet wyselick / en wel die op een werck gedaen // past:
 Want vol bedroch sy steken / ende boole twisten // wreet.
 De Pacificatie van Gendrt, naer t rechte graen // cast/
 Sy sal u kenbaer maken haer bloedige listen // heet/
 Den Coelchen handel bedeckt met der Sophisten ,, eleet/
 Verbult met huer bloedige vergiftige spijzen // is:
 Hier om seg ick noch eens / al waert alle Papisten // leet:
 Voor een beveynde Paeps, een rechte krijgh te prijsen,, is.**

P R I N C E .

Princelicke Borsten / Regierende deur Godts geest // eest
 Die voor dit geslacht nu recht gewaerschout met vlijt // zift/
 Deur hoochberode macht / noch haer bloedich tepeest // vreet:
 Oock den Oostendischen paeps tenderde in dat fozeest // meest/
 Om duer d' Armade uyt te brepden soo haren nijt // wijt.
 Oock Ernestus valschen schijn / wie hier tegen subijt // krijt/
 Was om dat Nassousche bloet te bzingen totter doot // bloot:
 Maer den gehurden dootlager / wert al zijn profijt // quijt/
 Stervende / kende hy schult / van zijn quade exploot // groot/
 Was alleene Godt die doen ons vorst hulpe ter noot // boot/
 Zijt op u hoede eer u dit bloedich instrument // schent/
 Ghy weet hoet int ancomē van hē zijn verwe root // schoot:
 Ghy Borsten / u ooren van hun gehoor diligent // went/
 Toocht datmē u als Godts voorszanders tot indē ent // kent/
 Want t hooft / sulck byandt te bieden / een verjolissen // is:
 Dies perlistere ick / waer ghy dees woorden ontrent // sent/
 Voor een beveynde Paeps, een rechte krygh te prijsen,, is.

IN LIEFDEN GROEYENDE.

Liede

Liedeken/ Op de wijze:

Hoort toe ghy Dochters gracieus, &c.

A LLE die hier in weelden leeft,
 Tot Charitate wilt u pooghen,
 Ghedenckt den ghever, diet al geeft,
 Dats onsen Godt, niet om verhooghen:
 Hy stelt u claer dit woort voor ooghen,
 Wie hier geeft den Armen, leent zynen Godt,
 Diet can vergelden met dat hoogste lodt.

Dus vrienden volght der Liefden aert,
 En Wilt den Armen goet bewyfen:
 Troost die bedroeft zyn en beswaert,
 Schenckt vry die dorst, en wilt oock spysen
 Die daer hongert: Soo sal u pryfen
 Godt, wiens genade altydt open staet,
 Voor die in noot den Armen compt te baet.

Hebt ghy ter werelt goet of schat,
 Wilt u herte daer niet aenhangen:
 Maer helpt die crancke leden mat,
 Die besocht zyn in zwaer verstrangen:
 Oft mit crancksinnicheyt bevangen,
 En oock die zyn met Gods ghifte begaest,
 Soo hebt ghy Christum met u goet gelaest.

*Als ghy dus wyt der Liefden vloet,
 Gebruycke u goet, voor groot en cleene,
 Weet dat ghyt niet den menschen doet,
 Maer Christus selve int ghemeene,
 Die u duer zijn goetdhey allene,
 Dit hier seer rijckelick vergelden sal:
 Maer inde Hemelen noch boven al.*

PRINCE.

*Princelicke Princieren ghy,
 Daer Liefd' is t'fondament vol eeren,
 Die in reynder manieren vry
 Soo volghen naer dat Woordt des Heeren,
 Vrueght sal door dueght in haer vermeerren:
 Ia huer licht sal lichten voor elcx aenschijn,
 Die hier soo In Liefden groeyende zyn.*

IN LIEEDEN GROEYENDE.

L. D. Boos.

Gouda.

Hebben Gespeelt en verthoont een Boertige Cluyt
 Van een die opte lacht (heet zijnde) hem had verbleyft:
 Voorhaestige winden, woud' drijven Haefwinden wyt:
 De Meesters die hem hielpen, hebben hun geveyst
 Recht oft zijne ziele, hadde, alsulcx vereyft.

NAMEN.

PERSONAGIEN.

1.	Laure,	Als een Jager.
2.	Staetse zijn wijf,	Als een Boerjune.
3.	Doctoir Loringquack,	Als een Doctoz.
4.	Fleure,	Als een Jager.
5.	Meeſter Geryt Cladfalver,	Als een Barbier.

Catwijck op Zee.

Hebben verthoont een morael of zinrijck bedwijs
 Hoe weynich Menſche, ſoect Liefde, Waerheyt, en
 Vrede;
 En menich volck, deur verkeerden ſin, en advijs:
 Van Sorchloos harte, zoect, Haet, Logen, d'Onruſt,
 mede:
 Deur Schoon voor oogen, Valſch achter ruggen,
 beledē.

NAMEN.

PERSONAGIEN.

1.	Weynich menſche,	Als een Gemeen man
2.	Menich volck,	Hobaerdich gecleedt.
3.	Verkeerden ſinne,	Als een werelſche Waerdinne.
4.	Sorchloos harte,	Als een rijcke Jongelick.

5. Schoon

5. Schoon voor oogen, } Twee Sinnen.
 6. Valsch achter ruggen, }
 7. Troost der bedroufden, Een Statich man.

Blaerdinghen.

*Speelden een Cluyt, van Ian Legachter, die geen
 Met ander dronckaerts ging, in t' Vastenavonts hof,
 Zijn cleren verspeelde, zijn wijf Selden te vreen,
 Dwong hem so lieffelijk met ongebranden stof:
 Dat sy voocht werde en bleef, en de zijne of.*

NAMEN.

1. Suyt garen,
2. Droochart,
3. Ian leg achter,
4. Selden te vreen,
5. Een waert,
6. t'lonckwijf,
7. t'Speelsieck,
8. Caelgadt,

PERSONAGIEN.

- Als een Dronckaert.
 Van geltijken.
 Als een Simpel mensch.
 Als een Ditsch wijf of Appelsteef.
 Als een Koffiaen.
 Als een lichte Coijf.
 Als Potters ofte Fielen.

Kotterdam.

*Speelden een boertige Cluyt, van hoe Coppentay,
 Deur giericheyt bedrogen wert, en hoe sy slypen,
 Botte gille zijn zoons botte myyle, seer fray:
 En Ian dickmuts vande key sneen, als arge trypen,
 Deur Ravens spijs en Crayencosts subtyl begrijpen.*

NAMEN.

1. Raven spijs,
2. Crayencost,

PERSONAGIEN.

- } Twee Fielen.

3.	Coppen tay,	Gen Boer.
4.	Plompe lijfe,	Gen Boerinne.
5.	Botte gille,	Gen Jongen Boer.
6.	Ian dickmutse,	Gen Clapmutse.

Haerlem Jonghe Camer.

Dees speelden een belachelick Ebatement,
 Wel dienende vele menschen, tot eender leringe,
 Die meynen rijk te werden, beroyt werden in t'ent,
 Die sonder verstant doende zyn alderley neringe,
 t'Onvernougende hart is altyt vol begeringe.

NAMEN,

PERSONAGIEN.

1.	Meeſter Bouwen,	Als een Barbier.
2.	Een Landman,	Op zyn Boers geleet/
3.	Een Vrouwe,	Op haer Stads geleet.
4.	Een Man,	Die Cantweer heeft.
5.	Een longen,	Als een Schoolkint.
6.	Een longen,	Van gelijcken
7.	Een Man,	Met een gebroken Ketel.
8.	Pastors Rengnier,	Als een Lichte Vrouwe.
9.	Costers floris,	Gelijck een Vrouwe.

Haer-

PERSONAGIEN

NAMEN

Costers floris

Raven Pijle
 Clapmutse

3. Coppen

8

Haerlem Vlaemsche Camer.

Hebben in een Ebatement speeldwijs verhaelt,
 Hoe Onverstant en Qua wille den mensch overleyt,
 Die Zonder arch meynt vinden, i geen hun namaels faelt,
 Rechte Iustitie, Onverstants voornemen scheyt,
 Maer Qua wille wert gestraft, om zijn quade feyt.

NAMEN,

PERSONAGIEN.

1.	Ian sonder arch,	Als een Weber.
2.	Quaet willeken,	Als een woest Mensch.
3.	Onverstant,	Als een gemeyn Burger.
4.	Calleken goethart,	Als een gemeyn Vrouwwe.
5.	Rechte Iustitie,	Als een Officier.

Haerlem d'Oude Camer.

Speelden een drollige of outbollighe Cluyt,
 Hoemen i byten der vloyen best fouden ontgaen,
 De remedie daer toe wert Bottecroes beduyt,
 Als dat hy zijn buyck vol biers all avonts sou laen,
 Waer med i byten der vloyen soud wesen ghedaen.

NAMEN.

PERSONAGIEN.

1.	Bottecroes,	En Boer.
2.	Blinde Baet zijn wijf,	En Boerinne.
3.	Pathrijs vanger,	Daer op toegemaect.
4.	Bymán,	Dan gelijcken.
5.	Quackelaer,	Dan gelijcken.

PERSONAGIEN

NAMEN

De Boer

De Boerinne

s' Graven Haghe.

*Verthoondē hoe meest elc mēsch, uyt brooscher natuyre,
En Eygen wille, deur Hovaerdige begeert,
Aen Swerels manier verleyd, het toecomende Figuyre,
Noch Letterlicke wet, hem geen sins en salveert,
Deur den Samaritaen, op Christum gefigureert.*

NAMEN,

PERSONAGIE.

1.	Broosche natuyr,	Gen chierlicke Vrouwe.
2.	Meest elck mensch,	Gen Jongelinc.
3.	Redelick verstant,	Gen Statisch man.
4.	Werels manier,	Chierlich toegemaect.
5.	Letterlicke wet,	Als Moses gefigureert.
6.	t'Figuyr van toecomende,	Als Aaron toegerust.
7.	Geest Gods,	Als eenen Engel.
8.	Eygen wille,	} Sinnelens.
9.	Hovaerdige begeerte,	

Leyden Vlaemsche Camer.

*Den spiegel der Liesden by dese is vertoocht,
Van Cimon die zyn Vader, verlostē t' Athenen,
Uyter hechtenisse, Cimona zyn Dochter zocht.
Hem met haer borsten, Daer hy zat in hongers wenen,
t' Bedreecht den Raet, dat sy hun ontslaking verlenen.*

NAMEN,

PERSONAGIEN.

1.	Cimon,	De Zoon.
2.	Miltiades,	De Vader.

3. Simeon

3.	Simona,	De Dochter.
4.	Een Burgermeester,	Heerlich toegemaect.
5.	r' Wee Raetf-heeren,	Van gelijcken.
6.	Een Meyer,	Met een Roede als een Officier.
7.	Een Bode,	Met een Deurwaerders Stoch.
8.	Drie Sarganten,	Velbaerdiers.
9.	Een Cipier,	Met Sleutelen inde hant.

Mitsgaders r' Verlangende hart ende menich Con-
 stich geest: die in de s'zologe ende Conclufie
 speelswijs hebbeij Verthoont dey Sinne van
 t' Spel, ende dey armey gerecommandeert,
 ony t' hofck te bessegey tot het inneleggey
 Gande Lotterie.

V Con-

Conclusie.

Eerfame Concliefhebbende liebe Medebroeders / naer dat vyzdaechs den laetsten Mey voozsz. t' Goordeel vā die Pzys verdiēt hadden / by Rethorica (die om hooch boven t' Conneel haer uyt een verchierde throone verthoonde) Solemmelicken in gedichte uytgesprooken was / (welcke wy u mede souden hebben geoffereert so dat ons niet en ware gemaect afhandich) in presentie vande Auditores aldaer gestelt / die eerst ende alvozens haer advijs elc in t' bysonder (d' ene vanden anderen niet wetende) van die Pzys souden hebben verdient in handen vande Iugien ofte Rechters, daer toe gecommiteert schriftelicken hadden overgelevert en gegeven: zyn byden Keyser, Prince, Faكتور, ende gemeene Broeders der Acoleyen, (in sulcker forma gepersoneert als sy ten tyden vande inhalinge der Cameren waren) elcke Camere hun verdiende pzijsen Keyserentelicken met ghedichten in hun Herbergen gebracht / die hun pzijsen met dancksegginge Keden-ryckelicken met Sonnetten / Epigrammen / ofte Kondelen ontfingen. Ende daer naer hunlyuden Adieu van gelijken mede geleyt / als oock in Liedekens gesongen: nitsgaders ooc van dat den Prince vande Acoleykens Swoensdaechs t' sabonts daer te voren hare Keyfers, Princhen, ende Faكتورs opte Camers maectrijt (by hun gegeven) so heerlicken hadde gefestiveert ende ont haelt. welcke Sonnetten Epigrammen etc. wy mede alhier souden hebben gestelt / hadden die ons alle ter handen gecomen. Ende zyn so vrolicken met hun Pzijsen Triomphantelicken naer

naer hups gerypft. Belangende van dat wy de heer-
 liche ende constelike gheschilderde Blasoenen/ ofte
 Blomschilden/ ende de heerlike verthoningen van
 den Intrede soo die gepersonoert waren/ voor elcke
 Camers werck niet en hebben gestelt/ is om dat die so
 frap ende constelick waren overmits sy alle andere be-
 ropen fceste verre te hoben gaen) dat wy die gaerne
 in plaetpzynten naer t'leven so die waren/ souden heb-
 ben gestelt/ t'welck niet alleen om de grote kosten en
 is achtergebleven/ maer oock om dat wy te veel tijts
 souden hebben verlozen/ ende dit Boeck (so uwer E.
 daer seer naer verlangt soo wy verstaen) niet en sou-
 de in tijts genouch hebben connen behandigen. Ver-
 hopen dat uwer E. dese onse cleyne dienste vpt jonste
 tot conste ten besten sal houden/ ende in dancke ne-
 men/ gelijk als wy uwer E. desen gaerne offereren/
 ende toceygenen. Dat kenne Godt/ die uwer E. wil
 verlenen t'gene by u meest wert gewenscht. Hier me-
 de zijt Godt bevolen. Vpt Leyden datum vt Suprà.

F I N I S.

